

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 16 (2563) 1999 BALANDIS-APRIL 20

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Gairės ir gairėlės

Organizuotas išeivijos lietuvių gyvenimas jau daugiau kaip per penkiasdešimt metų išgijo nemažą veiklos patirtį įvairiose srityse – visuomeninėje, kultūrinėje, politinėje. Tai lėmė, sudarantis pagrindą ir toliau darbuotis, visokeriopą veiklą stiprinti ir pagal galimybes plėsti.

KAD DARBO tęstinumas būtų sėkmingas ir nešėtų laukiamų vaisių, organizacijos – didelės jos ar mažos – kaskart vis peržiūri savo veiklos gaires, pataiso ar papildo statutų bei nuostatų tekstus, prisitaikydamos prie išylančių naujų aplinkybių ar reikmių, besikeičiančių vadovų ar kitų kokių pokyčių. Naujų gairių sušauktumai nėra lengvas darbas, bet statutų pertvarkytams tai nesuteikia teisių tą darbą bet kaip atlikti. O tas "bet kaip" dažnai būna gražios teorijos, sunkiai paverčiamos praktine veikla. Mat nei išeivijos lietuvių bendruomeniniai telkiniai, nei kokios atskiros specialios tikslų organizacijos savo dydžiu ir pajėgumu toli gražu nėra vienos. Ypač tai jau ima ryškėti senesniųjų vadovų gretoms retėjant, keičiantis iš viso grupuočių sudėčiai, ieškant naujų veiklos būdų, kai kur jau ir dvikalbiškumą įvedant, o per jį ir kitoniškos kultūros priemonių gaunant. Tuo būdu lietuviškoji išeivijos visuomenė tolydžio įgauna jau kiek kitokį atspalvį, kurio nematyti negalima. Atrodo, kad ryšium su tuo ir centrinis vadovavimas gali tapti daugiau simbolinis, o pati veikla apylinkėse ar organizacijų padalinuose bus stipriau saistoma vietos sąlygų, žmonių skaičiaus ir jų ryžto ką nors lietuviško padaryti. Todėl šalia bendrinių didžiųjų veiklos gairių neišvengiamai turės suplėšėti daug daugiau mažųjų gairėlių, kurias sušauktumai vietovių veikėjai savo nuožiūra.

KOKIE bebūtų veiklos būdai, kokios naujos spalvos bėmiretų lietuviškame gyvenime, užimtos pozicijos turėtų būti išlaikomos. Pirmiausia – tvirta ir pastovi Pasaulio lietuvių bendruomenė bei atskiri kraštų Bendruomenės su savo apylinkėmis, kurios praktiškai ir dabar atlieka daugelį lietuviybės išlaikymo darbų, jungia bei remia kitus vienetus. Toliau – parapijos. Svarbu jas išlaikyti lietuviškas, tuo būdu skirtingas nuo kitų, kad šventovių lankymas remtųsi principu – ne kur arčiau, bet kur sava. Neabejotinai reikšmingas lietuviybės išlaikymo veiksnys – tai savos šeštadieninės mokyklos. Nors lietuvių kalbos reikalai vargu ar bebus pataisomi, vis dėlto liuanistinių dalykų dėstymas ir nuolatinis priaugančios kartos bendravimas auklėtinuose palieka ilgalaikių tautinių žymių. Tas pats pasakytina ir apie jaunimo vasaros stovyklas, kurias būtina reiklia išlaikyti. Dar viena stipri ir svarbi išeivijos gyvenimo pozicija – tai savosios finansinės institucijos kaip fondai ir kredito kooperatyvai. Šiandien sunku būtų įsivaizduoti, kokia būtų mūsų šioji veikla be tų institucijų nuolatinės paramos. Taigi pagrindinės pozicijos užimtos, jose jau pakankamai įsitvirtinta. Belieka jas išlaikyti, o jei būtų įmanoma, ir stiprinti. Visos išeivijos pagrindinė linkmė yra aiški ir nekintanti. Naujai kuriami nuostatai neturėtų kelti kokių nors abejonių ar neaiškumų dėl tos linkmės, turėtų tik skatinti tęstinumą, teikti nuostatams neprieštaraujančias galimybes ir žemutinėms grandims savarankiškia reikštis. Gal netrukus ir teks keisti organizacines struktūras, gal teks atsiskirti senų ir per siaurų rėmų? Bet tikėtina, kad viskas bus gera, kas tarnaus lietuvių. Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

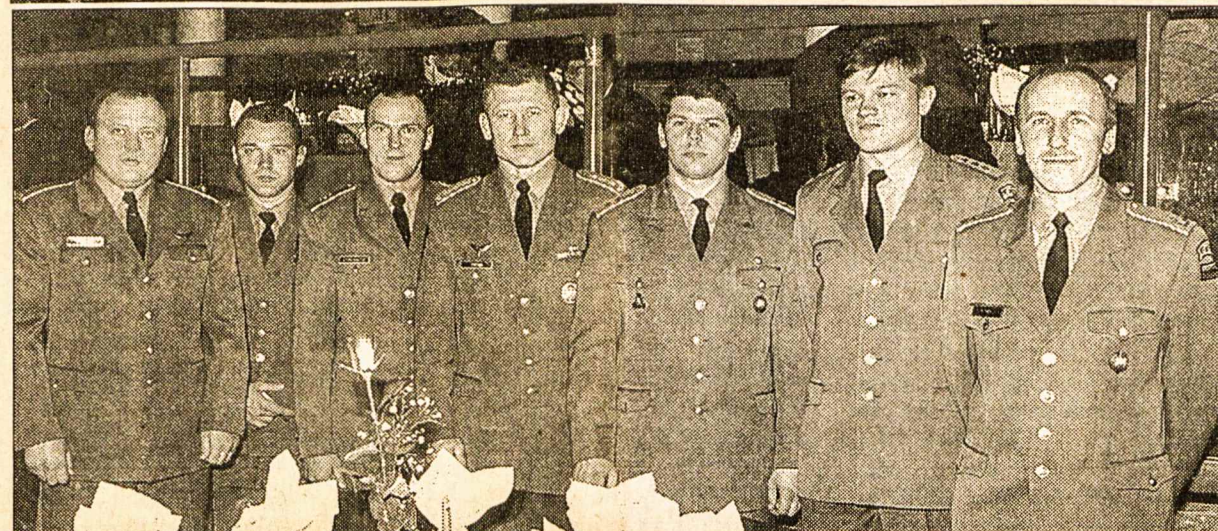
Kosovo pabėgėliai

Išvietintųjų 5,000 Kosovo albanų masinis pervažimas į Kanadą sustabdytas, bet neatšauktas. Pasirodė, kad Jungtinių Tautų įgaliojimai pabėgėlių reikalams Sadako Ogata nutarė bent laikinai juos palikti arčiau Kosovo, kad pasibaigus suirutai būtų galima juos greičiau sugrąžinti namo. Taip pat, tarptautinėms organizacijoms ir ŠAS šaliams pradėjus labiau rūpintis pabėgėlių padėtimi ir aprūpinti juos būtiniausiais reikmenimis bei maistu, jų buitis pabėgėlių stovyklose pagerėjo. Daugelį išvietintųjų perkėlus į Albaniją, kuri atidarė plačią duris ir pabėgėliams ir ŠAS kariuomenei, ir sumažėjus pabėgėlių srautui iš Kosovo, krizė Makedonijos stovyklose žymiai sumažėjo. Kanada vis dar siūlo priimti tuos pabėgėlius, kurių šeimos nariai ar artimieji jau yra Kanadoje, arba tuos žmones, kurie suirutės yra taip sukrėsti, kad norėtų pasitraukti į ramesnę vietą ir neketina grįžti namo. Juos žadama skubėsiu tempu aprūpinti reikiama dokumentais ir atgauti į Kanadą. Pervažimas 20,000 pabėgėlių į JAV irgi sustabdytas, bet spauda skelbia, kad nemažai jų atgauta ir Vokietiją, Turkiją ir Izraelį.

Kanados aviacijos dalyvavimas Jugoslavijos antpuoliuose

balandžio 12 buvo svarstomas parlamente. Dauguma parlamentarų pritarė Kanados ikišiolinei taktikai ŠAS karinėse operacijose, tačiau opozicinės partijos spaudė liberalus, kad leistų visam parlamentui balsuoti, jei tektų plėsti karo veiksmus ir panaudoti jėgines pajėgas Kosovo gelbėjimui. Jos priminė min. pirmininkui J. Chretien, kad prieš Kanados dalyvavimą Irako puolime dabar valdantieji liberalai išreikalavo iš tuometinio ministerio pirmininko (konservatoriaus), parlamento balsavimo. J. Chretien šį sykį išsisuko balsavimo nepažadėjęs, pareiškėdamas, kad vyriausybė veiks ir toliau nuosaikiai ir apgalvotai.

Ontario parlamento rinkimai dar nepaskelbti, bet visos trys partijos veda gana intensyvių rinkimų vėjų, išsiuntinėdami gyventojams reklaminius lankstinukus, skelbdami televizijoje savo gerus darbus arba gerus norus. Valdantieji konservatoriai net užsimena apie didesnius asmeninių pajamų mokesčių sumažinimus, jei tik jiems pasisektų išsilaikyti valdžioje, žada pagerinti medicinos paslaugas. Liberalai ir naujieji demokratai daugiausiai kritikuoja konservatorius, kurie smarkiai apkarpė (Nukelta į 8-tą psl.)

VAIZDAI IŠ METINIO "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SPAUDOS VAKARO Mississaugos miesto Anapilio salėje š.m. balandžio 10 d. Viršuje – meninės programos atlikėjai Los Angeles LB jaunimo sambūris "Spindulys"; viduryje – karininkų grupė iš Lietuvos; apačioje – (iš k.) KLB pirmininkas A. VALČIUNAS, Lietuvos ambasadorius dr. ALF. EIDINTAS, B. EIDINTIENĖ, V. SARAPINIENĖ, karinis Lietuvos atstovas JAV ir Kanadai majoras V. SARAPINAS. Nuotraukos: B. Tarvydo

Karo užgrūdinti valstybės kūrėjai

Amerikiečių žiniasklaidos žurnalistas TOM BROKAW parašė knygą apie karo mūšiuose dalyvavusius, juose subrendusius jaunuolius, pokario metais tapusius valstybinio gyvenimo kūrėjais. Kai kurie panašūs bruožai atsispindi ir Lietuvos gyvenime

JONAS DAUGĖLA

1944 m. Vakarų sąjungininkų didžiulės jungtinės jėgos staiga išsiskėlė prancūzų Normandijoje. Su Hitlerio dar gana stipria ir gerai įginkluota armija prasidėjo žūtutinė ir lemiamą kova. Šių lemiamų kovų 50 metų sukakčiai prisiminti iš įvairių šalių į Normandiją suvažiuo keliolika tūkstančių karo veteranų, kurie anuo metu šiose kovose dalyvavo. Jų skaičiuje buvo ir keli tūkstančiai Amerikos veteranų.

Minėjimo iškilnių stebėti nuvyko ir žymus JAV žurnalistas Tom Brokaw. Sugrįžęs jis parašė knygą "The Greatest Society" (Didingiausioji karta). Tai ir mums labai įdomi bei vertinga knyga. Ji parašyta lengvu žurnalistiniu stiliumi ir lengvai skaitoma.

Knygoje autorius neaprašo tų visų kovų žiaurumų, kurių pėdsakus dar šiandien galima pastebėti Normandijos laukuose. Jis nenagrinėja ir visų karo vadų planų. Jis rašo, kad tūkstančiai tų kovų dalyvių dar ir šiandien lisi Normandijos laukuose, bet dar daugiau tūkstančių jų kovoms pasibaigus sugrįžo į savo šalis ir pradėjo iš naujo gyventi taikoje. Knygoje jis kaip tik ir aprašo jų likimą bei įnašą į šios šalies kasdieninį gyvenimą.

Jie visi buvo jaunuoliai. Daugelis jų buvo pašaukti karo tarnybai iš mokyklų suolių ir staiga moksleivių drabužius turėjo pakeisti į kariškas uniformas. Praėję greitomis karinį apmokymą, pateko tiesiai į žiauriausių kovų ugnį. Jie matė kaip

ugnyse žūna jų draugai, kaip žmogaus rankomis griunami puikūs miestai ir naikinami istoriniai paminklai. Jie ir patys buvo priversti šiame griovimo darbe dalyvauti.

Pokario darbai

Šie vaizdai ir išgyvenimai juos staiga subrandino. Karui pasibaigus jie sugrįžo jau daug daugiau subrendę nei jų bendraamžiai, kuriems vienu ar kitu būdu pavyko išvengti karinės prievolės. Vos grįžę iš Europos, jie tuojau įsijungė į savo šalies valstybinį gyvenimą ir daugelis jų perėmė svarbias pareigas šios šalies administracijoje.

Jų nuopelnus valstybiniam gyvenimui kaip tik aprašo savo knygoje Brokaw: "Jie padėjo karo meto ekonominį gyvenimą trumpu laiku paversti į taikos meto ekonomiją ir sukūrė pasaulį stipriausią ekonominę galybę. Jie prisidėjo prie techninės ir mokslinės pažangos, sukūrė pilietinių teisių įstatymus. Savo pastangomis jie pirmavo pasaulyje ir apsinivikavo laimėjimais, kokių iki tol pasaulis nebuvo matęs" (213 psl.).

Pasibaigus karui, šioje šalyje regimai padidėjo gimimų skaičius. Tai buvo daugiausia anų karo veteranų vaikai. Gimė nauja pokarinė karta, kuri buvo praminta "baby boomers" karta. Šiandien jau šios kartos vaikai yra suaugę bei subrendę. Jie dega ta pačia kūrybine energija, kaip ir jų tėvai. Jų atstovai vadovauja šios šalies ekonominiams, kultūriniam ir politiniam gyvenimui.

Vienas būdingiausių pavyzdžių yra buvusio prezidento

George Bush šeima. Pats Bush yra karo veteranas. Jis buvo karo lakūnas ir kovojo pačiose pirmosiose kautynių linijose. Jo lėktuvas buvo numuštas, jis pats parašytu išsoko priešo žemėje. Jam pavyko pasislėpti miškuose ir tik per stebuklą išliko gyvas. Karui pasibaigus, jis kaip ir visi veteranai, įsijungė į šios šalies visuomeninį gyvenimą, pasirinko politinę veiklą. Ėjo svarbias pareigas valdžios administracijoje ir pagaliau buvo išrinktas prezidentu.

G. Bush sukūrė ir išaugino puikią šeimą. Du sūnūs įsijungė į šalies politinį gyvenimą ir šiandien yra išrinkti dviejų didelių valstijų gubernatoriais. O vienas jų jau dairois ir į Baltuosius Rūmus.

Pokario metai Lietuvoje

Užvertus paskutinį (420) šios įdomios knygos puslapį, mintys nuklysta į mūsų gimtąją šalį. Norisi pasverti mūsų žmonių nuotaikas, kuriomis jie pasitiko staiga nušvitęs laisvės rytoj ir kiek jie buvo subrendę naujo tautos gyvenimo kūrybinėms pastangoms. Žinoma, yra visai skirtingos sąlygos ir skirtinga aplinka, bet vis dėlto galima surasti ir kiek panašumo.

Be abejonės, visi prisimename, kokių dvasios pakilimų ir visuotinio džiaugsmo visi pasitiko nepriklausomybės akto paskelbimą. Kas gi galėtų užmiršti, kai po 50 metų vergijos ir visokių draudimų tūkstantinė minia Vingio parke užtraukė Lietuvos himną. O patriotinių dainų garsai skambėjo visų mūsų šalies pakraščiai. Tuojau už

Savaitė Lietuvoje

Lankėsi Lenkijos prezidentas

Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski lankėsi Lietuvoje balandžio 13-14 d.d. antruoju oficialiu vizitu, skelbia ELTA. Su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi buvo aptarti dvišaliai santykiai ir tarptautiniai klausimai. Svečias pažymėjo atvykęs šį kartą kaip ŠAS valstybės vadovas, tvirtindamas, jog Lenkija tapo Lietuvos advokate sąjungos viduje.

Prezidentai kalbėjosi apie Via Baltica kelio tiesimą, energetiką, kultūrinį bendradarbiavimą, tautinių mažumų būklę, pasidžiaugė santykių plėtojimu.

Lenkijos vadovas balandžio 14 d. taip pat dalyvavo Vilniuje surengtoje tarptautinėje bankininkų konferencijoje "Lietuvos ir Lenkijos bankai kelyje į ES", kurią sveikino V. Adamkus, ragindamas Lietuvos ir Lenkijos bankininkus aktyviai bendradarbiauti ir keistis patirtimi.

Tą pačią dieną Vilniuje įvyko bendro Lietuvos ir Lenkijos taikos palaikymo bataliono LIT-POLBAT įkurtuvės. Iškilnėse dalyvavo abu prezidentai, pasakė sveikinimo kalbas. Batalionas, kuriame dalyvauja 784 kariai, yra kuriamas esamų Lietuvos ir Lenkijos kariuomenės dalinių pagrindu. Bendras štabas veiks Lenkijoje, Ožičo vietoje.

Baltijos valstybių posėdis

Bruselyje kovo 23-24 d.d. vyko Baltijos jūros valstybių tarybos (BJVT) vyresniųjų pareigūnų posėdis. Dalyvavo beveik šimtas atstovų iš vienuolikos Baltijos kraštų valstybių – Europos komiteto delegacijos, BJVT Ekonominio bendradarbiavimo darbo grupės, Baltijos miestų sąjungos nariai bei 15 ES kraštų diplomatai. Kaip rašo "Lietuvos aidas", buvo išklaustyti pranešimai apie ES politiką dėl Baltijos kraštų įsijungimo, transporto, energetikos, aplinkosaugos. Aptarti ES santykiai su Rusija, ES projektai Karaliaučiuje, bendra Šengeno sienų kontrolė, ES regioninių projektų finansavimo sunkumai bei kiti klausimai.

BJVT istorijoje tai buvo pirmas toks renginys Europos komisijoje. Tarybai šiuo metu pirmininkauja Lietuva, tad posėdžiui vadovavo ambasadorius Dalius Čekuolis.

Pagalba Balkanų valstybėms

Balandžio 13 d. iš Kauno oro uosto išvyko trys JAV kariniai transporto lėktuvai, gabenantys į Bosniją didžiausio iki šiol Lietuvos taikdaryų dalinio antrąją dalį – 82 karius. Iš vakaro buvo išvykę pirmieji 55. Pagal balandžio pirmą savaitę seimo priimtą nuarimą "Dėl Baltijos bataliono" Lietuvos ka-

rių dalyvavimo NATO vadovaujamoje Taikos stabilizavimo operacijoje Bosnijoje ir Hercegovinoje", iš viso į Balkanų valstybę leidžiama išsiųsti iki 160 Lietuvos karių.

Iš Lietuvos į Makedoniją išvyko keli sunkvežimiai, gabenantys lietuviškus maisto produktus pabėgėliams iš Jugoslavijos Kosovo provincijos, praneša ELTA. Už humanitarinės pagalbos siuntai vyriausybės skirtų 500,000 litų panaudojimą atsakingas ambasadorius specialiems reikalams Viktoras Baublys. Du trečdaliai siuntos sudarė Marijampolės pieno konservų fabriko gamybos kondensuotas pienas su cukrumi, o likęs trečdalis – įvairios Lietuvos mėsos perdirbimo įmonės pagaminti jautienos konservai.

Posėdžiavo taryba

Vyriausybės, darbdavių ir profsąjungų trisėlis taryba, posėdžiavusi kovo 30 d., vėl atidėjo sutarties pasirašymą, praneša ELTA. Taryba negalėjo susitarti dėl minimalios mėnesinės algos bei neapmokėtinamojo minimumo didinimo. Nuspręsta prie tarybos sudaryti minimalaus darbo užmokesčio nustatymo komisiją, į kurią įeis po tris darbdavių, darbuotojų bei vyriausybės atstovus ir trys nepriklausomi žinovai. Posėdyje tarybos pirmininku išrinktas teisingumo ministras Vytautas Pakalniškis.

Parama pabėgėliams

Lietuva, prisijungdama prie Vakarų Europos valstybių labdaros užmojų, Kosovo pabėgėliams paremti paskyrė pusę milijono litų. Vyriausybės nutarimu pinigai paimti iš atsargos fondo. Kaip Elta skelbia, šiuo metu tiriamos galimybės, kaip greičiausiai perduoti pagalbą pabėgėliams. Apie prisijungimą prie Europos sąjungos pareiškimo dėl Kosovo Lietuvos užsienio reikalų ministerija pranešė š. m. balandžio 6 d.

Energetikos sutartys

Dėl "Mažeikių naftos" tarp Lietuvos vyriausybės ir JAV energetikos bendrovės "Williams" investicijų, akcininkų ir valdymo sutartys turėjo būti pasirašytos š. m. kovo mėn. pradžioje, tačiau jų paruošimas užsėtęs nesustarus dėl "Mažeikių naftos" finansinės būklės vertinimo ir revizijos išvadų. Kaip Elta praneša, šiuo metu Lietuvos vyriausybė sieks, kad sutartis su šia JAV bendrove būtų svarstoma Gynybos tarybos posėdyje, nes pasak ministro pirmininko G. Vagnoriaus pareiškimo spaudos konferencijoje š. m. balandžio 8 d., sutarį pasirašant esą būtina įvertinti krašto strateginius interesus. RSJ

Šiame numeryje

Gairės ir gairėlės

Naujai kuriami nuostatai turėtų skatinti linkmės tęstinumą

Karo užgrūdinti valstybės kūrėjai

Norisi pasverti žmonių nuotaikas, kuriomis jie pasitiko laisvę

"Nebeužvenksi upės bėgimo" IV

Kuriasi kaimuose naujas laisvas gyvenimas

Vakariečių lietuvių patarimai Lietuvai

Demokratiją reikia ugdyti, rinkimai nereiškia demokratijos

Lietuva šiandieną

"Dainuojančios revoliucijos" pasaulis dar nebuvo matęs

Iškilus spaudos vakaras

Dalyvavo Lietuvos ambasadorius, karinis atstovas ir karininkai

Žydai ir lietuviai

Po Stalino mirties nemažai dirba drauge su lietuviais

"Ne mano kiaulės, ne mano pupos"

Vargan patekę yra atsakingi už geresnį savo rytojų

Paskutinis partizanų vadas

Žemaičio žūties data – organizuoto pasipriešinimo pabaiga

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Canada Post Registration nr. 509 Sales Product Agreement nr. 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, C. Senkevičius,
G. Gaiztėnė. Metinė prenumerata – \$42, pusmetinė – \$21, rėmėjo – \$52,
garbės – \$62. Oro paštu į užjūrius – \$135. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. –
1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai
ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija
neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti
straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)
is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in
December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.,
2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S.
office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$42.00,
supporter \$52.00, honorary \$62.00 per year. PERIODICALS Postage paid at
Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės
žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address
changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in
Canada. ISSN 0040-4063.

Kanados baltiečių federacijos atstovai Tarptautinės pagalbos agentūros įstaigoje Otavoje, kur jie informavo agentūros pareigūnus apie būklę Baltijos valstybėse

RELIGINIAME GYVENIME

"Ilgus mėnesius žmonės lau-
kė prieš kun. R. Mikutavičių įvyk-
dyto ir Lietuvą sukrėtusio nusi-
kaltimo tyrimo rezultatų. Paga-
liau sulaukėme labai žiaurios ato-
mazgos, išskleidžiusios ne mažiau
skaudžią nežinią" – pareiškė Kau-
no arkivyskupas S. Tamkevičius.

"Kunigystės šventimų 1958
m. ir tragiškos žūtys 1998 m. da-
tos įrėmina Ričardo Mikutavi-
čiaus kunigiškąjį gyvenimą. Šiame
tarpsnyje rasime idealizmo ir
žmogiško ribotumo, laimėjimų ir
klaidų. Daugybė žmonių žavėjosi
neeiliniu kunigu, kiti – neslėpė
skeptiškumo. Seminarijos dienomis
būsimas kunigas spinduliavo
idealizmu, nors jam ir teko patirti
sunkius sovietmečio ir atkurtos
nepriklausomybės laikų išbandy-
mus. Kun. Ričardas, Dievo apdo-
vanotas neeiliniais gabumais, atsi-
skleidė kūryboje ir sielovadoje. Jo
šiltą poetišką žodį ir darbų su
dėkingumu mini daugelio parapi-
jų žmonės".

"Šiandien žmonių širdyse su-
sitvenkė daug pykčio dėl smurto,
nutraukusio kunigo Ričardo gyvy-
bę. Susidūrus su sunkiu nusikalti-
mu, dažnai kyla bejėgiškas pyk-
tis dėl visko, kas įvyko, tačiau, už-
uot pykę, pabandykime keisti sa-
vo mąstymą ir gyvenimo kryptį.
Lengva pasiduoti pagundai tik
smerkti ar teisti kaltus ir nekal-
tus, bet verčiau derėtų save pa-
klausti, ko nepadarėme, kad šian-
dieninė Lietuva būtų geresnė už
tą, kurią matome. Šio skaudaus
įvykio akivaizdoje kviečiu visus
tautiečius perkainoti vertybes.
Mūsų nelaimė, kad laisvė ne tik
neišmokė pagarbos Dievui, žmo-
gui ir gyvybei, bet ir daugelis ją
visiškai prarado. Laisvė paskatino
žmones garbinti staba, vardu pi-
nigas, dėl kurio galima plėsti ir
žudyti. Tai ne pavienio nusikaltė-
lio, bet visos tautos nelaimė, iš
kurių reikia vaduotis. Teismas
įvertins kunigo žudikų darbus, ta-
čiau joks žemiškas teismas ne-
perkeis žmonių širdžių. Tebūna
mūsų visų atsakas į šią barbarišką
žmogžudystę – labiau atsigrežti į
Dievą ir tikrąsias vertybes. Jei no-
rime prikelti Lietuvą, pirmiausia
kelkime patys" – kalbėjo arkivys-
kupas.

A. a. kanauninkas Juozas
Andrikonis, Kiauklių parapijos
klebonas, mirė š.m. balandžio 9 d.
Palaidotas Kiaukliuose balandžio
17 d. Velionis gimė 1909 metais
balandžio 17 d. Tai gi sulaukė be-
veik 90 metų amžiaus. Kunigu
įšventintas 1935 m. birželio 15 d.
Kaune. Darbavosi įvairiose Kai-
šiadorių vyskupijos parapijose ir

kurijoje. Sovietmečiu kurį laiką
buvo Kaišiadorių vyskupijos val-
dytoju. 1992 m. lankantis prel. Pr.
Gaidai iš Kanados Kiaukliuose,
velionis viešai išklė mintį pradėti
atstatymą sovietinės kariuomenės
sunaikintos Kiauklių šventovės.
Gavęs visų pritarimą ir Kaišiado-
rių vyskupo J. Matulaičio leidimą,
ėmėsi paruošiamųjų darbų. Sun-
kiausia problema buvo lėšos. Ga-
vęs išėjimo paramą, sutelktą per
prel. Pr. Gaidą, talkinamas Šir-
vintų par. klebono kun. J. Dabra-
volsko, pradėjo šventovės projek-
tavimą ir statybą, kuri nusitęsė iki
šių metų. Statyba artėjo prie pa-
baigos, bet velionis, deja, iškelia-
vo jos nesulaukęs. Toji statyba
nusitęsė dėl lėšų stygiaus. Prie jų
telkimo daug prisidėjo ir Kaiši-
dorių vyskupas J. Matulaitis, krei-
pęs į tarptautinius fondus ir išei-
vijos tautiečius.

Šv. Sosto ir Estijos sutartis,
nustatanti Estijoje veikiančios
Katalikų Bendrijos juridinį statu-
są ir teises, įsigaliojo š.m. kovo 12
d. Estija pripažįsta juridinio as-
mens statusą visoms Kat. Bendri-
jos institucijoms, suteikia visišką
laisvę sielovados srityje, leidžia
bendradarbiauti švietimo ir svei-
katos sistemose, steigti atitinka-
mas savąsias institucijas, užtikrina
Kat. Bendrijos autonomiją, lei-
džia dirbti kitų kraštų dvasininkams,
leidžia dėti katalikų tiky-
bą valstybinėse mokyklose besi-
mokantiems katalikų vaikams,
pripažįsta kanoniškai Kat. Bend-
rijoje sudarytas santuokas.

Kun. Domininkas Valentis,
gimęs italų šeimoje Niujorke, au-
gęs lietuvių parapijoje ir gerai iš-
mokęs lietuvių kalbą, prieš de-
šimtį metų dėstęs Vytauto Di-
džiojo universitete Kaune, š.m.
kovo 9 d. Popiežiniame Biblijos
institute apgynė disertaciją ir ga-
vo Biblijos mokslų daktaro laips-
nį. Tema buvo "Psalmių 52-55
sąlypynas", arba kaip kitų siūloma
"52-55 psalmių pynė". Doktoran-
tas nurodė kelis tyrinėtojus, kurie
domėjosi psalmių ryšiais, ir pats
randa kai kuriuos ryšius žodi-
nių ryšius, žodžių poras kaip žė-
mė – dangus, širdis – lūpos, gera
– bloga, dvasia – kūnas... Taip pat
randami antraščiai, stiliaus, kreip-
simosi į Dievą nuotaikų ryšiai.
Disertacijos gynimas vyko vokie-
čių kalba. Šiuo metu kun. D. Va-
lentis gyvena ir dirba Vokietijoje.
Prisimintina, kad jis 1994 m. į lie-
tuvių kalbą yra išvertęs ir išleidęs
psalmyną.

Kaune nužudytasis a.a. kunigas RICARDAS MIKUTAVIČIUS
Iš "Kauno dienos"

Karo užgrūdinti valstybės kūrėjai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
virė naujo valstybinio gyvenimo
kūrybos įkarštis.

I valstybinio gyvenimo at-
kūrimo talką turėjo stoti kaip
tik tie mūsų viengenciū, kurie
buvo gimę pirmaisiais Lietuvos
pavergimo metais. Ir tai buvo
lietuviškų "baby boomers" karta.

Per visą jų brendimo laiką
lietuvių tauta ilgėjosi laisvės, ir
dalis jos vienu ar kitu būdu
priešinosi pavergėjo piktoms
užmačioms, kovojo prieš jas.
Ryškiausiai tautos pasipriešini-
mas pavergėjui pasireiškė parti-
zaninėmis kovomis. Šios kovos
pasibaigė, bet šalyje vis tiek vy-
ko didesnis ar mažesnis rezis-
tencinis judėjimas, kuris pasi-
reiškė įvairiomis priemonėmis.
Tuo būdu visus penkis dešimt-
mečius mūsų tauta gyveno lyg
nepaliaujamos kovos laukuose.
Šiuose kovos laukuose kaip tik
ir užaugo, išsimokslino ir su-
brendo ši mūsų "kovos vaikų"
karta.

Visi tikėjome, kad ši karta,
išgyvenusi bolševikinio teroro
siaubą, džiaugsmo nuotaikomis
pasitiks laisvės rytojų ir visi vie-
ningai stengsis sukurti naują
tautinę, demokratiškai tvarko-
mą valstybę. Visi gerai žinojo-
me, kad pirmomis laisvo gyven-
mo dienomis teks susidurti su
daugeliu net nenumatytų sunk-
umų. Tačiau tikėjome, kad
vergijoje užgrūdintomis ir su-
brandintomis jėgomis pavyks
tikrai pakelti tuos sunkumus
ir juos nugalėti. Laisvojo pasa-
lio lietuviai buvo pasiryžę viso-

mis jėgomis šias tautos pastan-
gas remti.

Visi džiaugsmingai prieš de-
šimtmetį pasitikome žinią, kad
mūsų tautos idealistai susibūrė į
Atgimimo sąjūdį. Tikėjome,
kad Sąjūdis savo narių idealiz-
mą paskleis visoje tautoje. Ta-
čiau nusivylimas sekė nusivily-
mą. Paskelbė nepriklausomybės
pareiškimą, net patys Sąjūdžio
idealistai nesistengė sukurti
tautinę valstybę. O ir pati tautos
samprata buvo visai užmiršta,
niekas nesistengė ją atgaivinti ir
paieškoti tikrosios mūsų istori-
nės tautos šaknų. Buvo kuriama
Lietuvos žemėje gyvenančių
žmonių valstybė. O ta piliečių
masė buvo labai marga ir neaiš-
ki. Daugelis jų buvo iš mūsų žė-
mės iš tolimų svetimų šalių atga-
benti kolonistai. Jiems Lietuvos
reikalai buvo visai svetimi, o
daugelis nekenė Lietuvos ir ne-
mėgo Lietuvos žmonių. Užsie-
nio lietuviai, kurie per visus il-
gus metus palaikė tautos išsi-
laisvinimo pastangas, dar ir
šiandien turi sunkumų atgauti
pilietines teises. Su sunkumais
susiduria ir iš Sibiro tremties
sugrįžę tremtiniai. Bet kolonis-
tams iš pirmos dienos buvo pri-
pažintos visos pilietinės teisės,
ir jie šiandien dalyvauja valsty-
bės valdyme.

Tad ir nenuostabu, kad Są-
jūdžio veikėjai bei kovotojai ne-
pajėgė ilgėliau išlaikyti šalies
valdyme ir valdžios vairo lais-
vais rinkimais buvo patikėti lie-
tuviškos kompartijos likučiams.
Jų dauguma buvo išrinkta į sei-

mą, o kiek vėliau ir tos kompar-
tijos gen. sekretorius užėmė
prezidento kėdę.

Šiandien, tiesa, šalies valdy-
mas yra vėl patikėtas demokrati-
nėms politinėms jėgoms, vis
dėlto gyvenime pasigendame
tikrosios demokratijos nuotai-
kų. Vyrauja materializmas ir vi-
sokios kitos iš šių nuotaikų iš-
plaukiančios blogybės.

Tad mūsų "karo vaikų"
karta nepateisino savo subren-
dimo ir užsigrūdimo bei į juos
sudėtų vilčių. Belieka tik
džiaugtis, kad per penkis vergi-
jos dešimtmečius vis dėlto buvo
išlaikyta Lietuvos nepriklausomy-
bės siekimo ir demokratijos
ilgesio nuotaikos.

Netrukus švėsime nepri-
klausomybės atstatymo dešimt-
mečio sukaktį. Šiame dešimt-
metyje jau bręsta sekanti karo
vaikų karta. Ji auga ir bręsta
laisvoje šalyje, džiaugiasi savo
šalies valstybine laisvę. Galbūt
jų širdyse pabus tikroji laisvės
samprata, užsidegs kūrybinės
energijos nuotaikomis, kokio-
mis gyveno ano meto mūsų ša-
lies karo veteranų palikuonys.
Tokiomis nuotaikomis, kurias
taip vaizdžiai savo knygoje apa-
rašė Tom Brokaw. Jo knyga ga-
lėtų rasti vietos ir Lietuvos bib-
liotekų lentynose.

A. a. ANTANAS ŽILĖNAS,
sulaukęs 90 m. amžiaus paliko šį
pasaulį. Palaidotas Šv. Jono lietu-
vių kapinėse Mississaugoje. Velio-
nis gimė Vidžiuose, Utenos apskr.
Lietuvoje tarnavo policijoje. Emi-
gravęs į Kanadą dirbo "Inco"
bendrovėje Sudburyje. Išėjęs pen-
sijon apsigyveno Toronte ir vėliau
"Vilniaus Manor" pensininkų na-
muose. Prenumeruodavo lietuviš-
kus laikraščius, buvo dosnus au-
komis įvairiems reikalams. Paliko
duką Mariją Vilniuje ir vaikaitį
Raimondą Bukauską, esantį pranci-
škonų novice JAV Indianoje. Dukra ir vaikaitis pranciškonas
dėkoja Prisikėlimo parapijos pranciškonams ir velionies globėjams
už visas paslaugas. S.P.P.

A+ MAGDALENAI KRILAVIČIENEI mirus,

jus vyrą PRANĄ ir šeimą nuoširdžiai užjaučia –

*Toronto Vlado Pūtvio
šaulių kuopa*

TĖVYNĖS SAJUNGOS NARIUI

A+ KĘSTUČIUI POVILUI BUDREVIČIUI mirus, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai už- jaučiame –

*Hamiltono ir Niagaros pusiasalio
Tėvynės sąjungos valdyba*

AUKŠČIAUSIAJAM PASIKVIETUS a.a. LYDIJĄ ŠARKUVIENĘ,

jus šeimą, motiną LYDIJĄ VILEMBRECHTIENĘ, cho-
ristus brolių RUDĮ ir ELLY VILEMBRECHTUS, jų šeimos
narius, gimines, giliai užjaučia šiuolaikiniame atsiskyrimo
lūdesyje –

*Londono lietuvių choro "Pašvaistė"
nariai ir valdyba*

A+ GENOVAITEI GRAJAUSKIENEI

staiga mirus, jos vyrą BRONIŲ, gimines Kanadoje ir
Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

*O. Adomauskienė
M. J. Gimžauskai
O. J. Kareckai*

*J. L. Koperskiai
A. Pulenaušienė
O. S. Žvirbliai*

A+ MARIJAI LUNGIENEI mirus Lietuvoje,

jus broliui, Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonui
JUVENALIUI LIAUBAI, OFM, reiškiamo nuoširdžią
užuojautą –

Hamiltono Aušros Vartų parapijos taryba

MYLIMAI SESUTEI a.a. MARIJAI LUNGIENEI

Lietuvoje mirus, broli, Tėvynės sąjungos narį, kleboną
kun. JUVENALĮ LIAUBĄ, OFM, ir artimuosius nuo-
širdžiai užjaučiame –

*Hamiltono ir Niagaros pusiasalio
Tėvynės sąjungos valdyba*

A+ GENOVAITEI GRAJAUSKIENEI mirus,

jus vyrui BRONIUI, ilgamečiam parapijos choro daly-
viui, ir visiems giminėms reiškiamo nuoširdžią užuo-
jautą –

Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

TĖVYNĖS SAJUNGOS NAREI A+ GENOVAITEI GRAJAUSKIENEI mirus, jos vyrą BRONIŲ ir visus gimines nuoširdžiai už- jaučiame –

*Hamiltono ir Niagaros pusiasalio
Tėvynės sąjungos valdyba*

A+ LIUDAI ŠILEIKIENEI

ilgametei mokytojai, išdirbusiai daugiau kaip 10 metų
Maironio mokykloje, mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos
sūnus – AUDRIŲ, JULIŲ ir ANTANĄ su šeimomis –

Toronto Maironio mokykla

A+ LIUDAI ŠILEIKIENEI mirus,

jus sūnų AUDRIŲ ŠILEIKĄ, "Paramos" kredito
kooperatyvo pirmininką, nuoširdžiai užjaučia –

"Talkos" kredito kooperatyvo valdyba

A+ LIUDAI ŠILEIKIENEI,

mūsų mylimai mokytojai mirus, sūnus AUDRIŲ,
JULIŲ ir ANTANĄ su šeimomis bei kitus arti-
muosius nuoširdžiai užjaučiame –

buvę Oldenburgo gimnazijos mokiniai

A+ LIUDAI MALVINAI ŠILEIKIENEI mirus,

jus sūnų, ŠALFASS centro valdybos pirmininką
AUDRIŲ ŠILEIKĄ, jo brolius ANTANĄ ir JULIŲ,
jų šeimas ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

ŠALFASS-gos centro valdyba

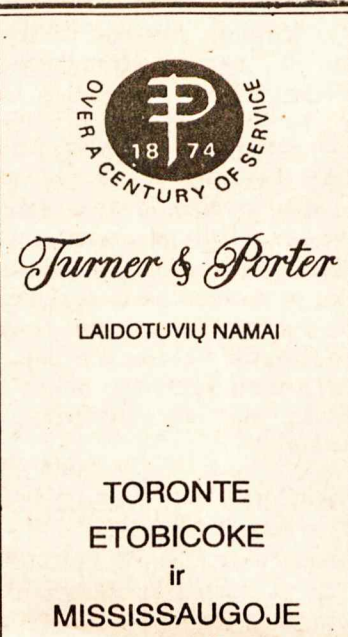
A+ LYDIJAI ŠARKUVIENEI mirus,

brolių RUDĮ VILEMBRECHTĄ, jo šeimą bei visus
gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame
ir kartu liūdime –

*D. Chainauskienė
O. A. Švilpai
I. Daniliūnienė
A. Petrašiūnas
L. Radzevičienė
E. S. Kerai*

*R. P. Kurai
A. J. Aušrotai
J. Z. Didžbaliai
M. J. Bendoraičiai
V. V. Staškūnai
J. Okmanienė*

London, Ontario

Šv. Petro ir Povilo šventovė Vilniuje

Nuotr. V. Kapočiaus

SPAUDOS BALSAI

Netikslūs aiškinimai

Lietuvoje esančių lenkų pranciškonų-konventualų informacija apie atgautą šventovę

Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" š.m. Velykų laidoje rašo: "570 metų turinti seniausia Vilniaus pranciškonų Šv. Mergelės Marijos dangun ėmio šventovė Smėlynėje bus atnaujinta. (...) Šventovę atgavome po aštuonių metų pastangų apgailėtinoje būklėje" – pareiškė lenkų spaudos agentūrai šventovės globėjas, oficialus pranciškonų vienuolijos Medininkuose atstovas Lietuvoje Tėvas Marek Dettlaff. Tačiau nepavyko atgauti gretimai esančio vienuolyno, kuris taip pat yra mūsų nuosavybė. Didžiausias šventovės suniokojimas paradoksaliai įvyko ne karo metais, netgi ne Stalino laikais, kada ji buvo pertvarta sienomis ir joje įrengtas NKVD archyvas, bet po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo – aiškino pranciškonas. "Diletantiškai atliekamų archeologinių darbų pasekmės buvo visiškas grindų suardymas, požemių sunaikinimas ir gilios skylės sienose. Kai šventovė buvo tuščia, visa, ką galima buvo nuimti ir nuplėšti, netgi lipdytiniai pagražinimai, buvo pavogta".

Taigi dėl dabartinės trigėkos šventovės būklės yra kalta ne šimtmetinė carų ir sovietų okupacija, bet jauna Lietuvos nepriklausomybė. Kokia buvo ši šventovė lenkų valdymo metais prieš "sunaikinimą", rašo lenkas prof. J. Klos knygelėje "Wilno": "1812 m. prancūzų užimta ir paversta jāvų sandėliu šventovė (po XVIII š. gaisrų) atlaikė ir šį smūgį, bet 1864 m. buvo Muravjovo konfiskuota ir perleista bendram valstybiniam archyviui. Tai buvo įvykdyta 1872-76 metais. Archyvas ir dabar veikia buv. šventovėje byloms ir tarnautojams fatališkomis sąlygomis: dėl tamsos, drėgmės ir šalčio vertingos bylos pūva, o nesuskaitoma gausybė žiurkių siautulingai jas naikina. Taigi archyvą reikia perkelti į tinkamas patalpas. Dėl šios priežasties buv. šventovė yra lankytojams neprieinama. Pagaliau, išskyrus skliautus, ji visiškai prarado savo vidaus architektūros pobūdį".

Lenkų spaudoje apie šią šventovę rašantys straipsniai autoriai pamiršta, kad be pranciškonų-konventualų, Vilniuje yra dar kitokie pranciškonai – observantai, tačiau apie juos straipsniuose nė žodžio, lyg jų

visai nebūtų. Tokį lietuvių pranciškonų ignoravimą iš dalies galima paaiškinti tuo, kad Lenkijoje jie yra vadinami bernardiniais, o Medininkų konventualų dauguma yra atvykėliai iš Lenkijos.

Pranciškonų-konventualų būklė Vilniuje keblė. Visų pirma jų atgautoji šventovė yra visai arti lietuviškos Šv. Mikalojaus ir lenkiškos Šv. Dvasios šventovių. Sunku bus pakeisti jų parapijiečių prisirišimą prie tradicinių vietų. Antra, jie neturi pakankamai pinigų atgautai šventovei remontuoti.

Nors Lietuvos lenkų spaudoje prašoma aukų, jų mažai ateina. Neatrodė, kad Lenkijos valdžios finansuojama Lenkų bendruomenė juos remtų. Ji remia Lenkų namų statybą Vilniuje, išlaiko beveik visą Lietuvos lenkų spaudą, remia jų organizacijas. Šiuo metu lenkai pranciškonai per Lenkijos katalikišką spaudą ieško lėšų. Kol kas juos stipriau parėmė Lietuvos kultūros paminklų apsaugos departamentas – pernai jiems paskyrė 50,000 litų. Už juos buvo atnaujintas stogas, bet tai tik sustabdys tolimesnį šventovės irimą.

Rusija ir ŠAS?

Savaitinis Maskvos žurnalas "Ogonek" š.m. kovo 10 d. laidoje rašo: "Buržuazija vis toliau stumia rusus į rytus. Trijų Baltijos kraštų – Lietuvos, Latvijos ir Estijos vadovai jau seniai sutarė stoti į ŠAS (NATO). Dabar jie tai patvirtino, o Lenkijos seimas kaip tik tuo pačiu metu galutinai ratifikavo Lenkijos priklausomybę ŠAS blokui. Baltiečių būklė kol kas nėra aiški, o lenkai, čekai ir vengrai bus ten priimti kovo 12 d. Juos galima suprasti, nes jie yra tarp Rusijos ir Vokietijos, lyg tarp kūjo ir prie-kalo. Gal laikas ir rusams ten įsijungti?"

Rusūs gerai supranta Lenkijos prezidentas A. Kwasniewski. Jis Maskvos dienraščio "Izvestia" kovo 12 d. laidoje pareiškė remiant Rusijos pastangas įstoti į ŠAS, jeigu tokios pastangos būtų.

Nauja parapija Vilniuje

"Kurier Wilenski" š.m. kovo 13 d. laidoje buvo išspausdintas pranešimas: "J.E. arkiv. A. J. Bačkis š.m. vasario 1 d. Vilniaus miesto Pilaitės kvartale įsteigė naują Šv. Juozapo var-dą parapiją, kurios klebonu tapo kun. Kęstutis Ralys. Pamaldos naujoje parapijoje prasidės š.m. kovo 14 d. Mažvydo vardo mokyklos iškilmių salėje, Vydūno gatvėje. Pamaldos lenkų kalba – 13.00 val. Tegul nepri-rūksta šio kvartalo gyventojų tautiečių sekmadienio pamaldose gimtąja kalba." J.B.

"Nebeužtvenksi upės bėgimo" IV

Lietuvos kaimo mokytojos išgyvenimai sovietmečiu įsteigus kolchozus

ALDONA BALTULIONIENĖ,
Alytus

Daug jau rašyta ir pasakota apie siaubingą pirmąjį pokario dešimtmetį Lietuvoje. Tai buvo fizinio susidorojimo su drąsiausiais ir dabščiausiais metas.

Šitiek ilgai medžiota, tremta ir kalinta Lietuva vis dar buvo gyva. Ji priešinosi dvasioje, meldėsi ir tikėjo. Savo laukus ir pievas naktimis sapnavo pane-munėse, pamiškėse prigludęs nacionalizuotas ir mirtinai su-žeistas kaimas. Nieko jau netu-rėdamas, kuo jis buvo gyvas?

Taigi, kuo?
Buvo pats amžiaus vidurys – 1955-ieji. 10 metų po karo, kuriame jau buvo "nugalėjusi" kolchazinė santvarka. Pamiškės sodybos išardytos, tuščiuose kiemuose liūdnei svyravo vieniši beržai, be džiaugsmo žydėjo vargšės obelys, jų šeimnininkai su vaikais seniai jau vargo Sibire. Iš kiemų visame kaime išvaryti arkliai, ant plyno lauko styrojo sutempti padargai, dar vis lupo, vertė ūkininkų gražiai suręstus kluonus ir tempė ant kalno, kur turėjo būti gyvulių ferma. Kai-mynų, draugiškai gyvenusių gražioje vietoje prie plento, trobo-se jau buvo įsikūręs kolchozo centras, kuriame plačiai šei-mininkavo storabalsė partorgė Monika.

Šaltą vidužiemį turėjo įvykti rinkimai – "demokratiškiausi pasau lyje"! Vergais palikti betei-siai žmonės buvo prievartaujami "išsirinkti" valdžią. Rinkimų "komisijos" atvažiudavo kaž-kur iš rajono, mokytojai jose dar kol kas nedalyvaudavo. Saugumiečiai atsivėžė į mažus krep-šelius supilstyto cukraus, kurio galėjo nusipirkti dalyvavę rinkimuose. Po pusę kilogramo. Bet ir cukrus nieko nesuviliojo. Tai-gi mums – jauniems mokytojams teko sėstis į kolchozo brigadie-rių atsiųstas roges ir važiuoti į tolumus kaimus žmonių raginti. Dar prieš aušrą bandede belstis į kaimiečių duris, tačiau niekas neatidarė nė viename kieme. La-bai sušalau, ėmiau verkti. Akty-vistės liepė mums, abiem mo-kytojoms, lipi iš rogių ir eiti na-mo. Girdi, jis vienas "pabaigė" (dar nepradėtus) balsavimus. Parbridome 4 kilometrus.

Aš sumečiau į krosnį pačias storiausias knygas. Tai buvo Markso - Engeldo bei Lenino - Stalino raštai, kuriuos mums di-rektorius parvežė iš rajono vie-toje visos mėnesio algos. Dar vieno mėnesio algą reikėjo ati-duoti už laikraščius, nes moki-nių tėvai – dabar kolūkiečiai – gaudavo už darbdienį po 300 gramų miežių arba aviųž. Ir dar privalėjo atiduoti duoklę už tu-rimus kelis gyvulėlius.

Mes matėme vargingą šei-mų padėtį, nes mus, mokytojus, kolchozo valdžia siuntinėjo tik-rinti mokesčių kvitus.

Taigi dabar aš sėdėjau prie krosnies ir tryniau skaudančias rankas. Staiga išgirdau laiptuo-se į mano butelį nepažįstamus žingsnius. Žmogus, nepasisvei-kinęs, nepasakęs kas esąs, žen-kiai, čekai ir vengrai bus ten pri-imti kovo 12 d. Juos galima su-prasti, nes jie yra tarp Rusijos ir Vokietijos, lyg tarp kūjo ir prie-kalo. Gal laikas ir rusams ten įsijungti?

Rusūs gerai supranta Len-

kijos prezidentas A. Kwasniewski. Jis Maskvos dienraščio "Iz-vestia" kovo 12 d. laidoje pareiškė remiant Rusijos pastan-gas įstoti į ŠAS, jeigu tokios pa-stangos būtų.

Nauja parapija Vilniuje

"Kurier Wilenski" š.m. ko-vo 13 d. laidoje buvo išspausdi-nas pranešimas: "J.E. arkiv. A. J. Bačkis š.m. vasario 1 d. Vilniaus miesto Pilaitės kvarta-le įsteigė naują Šv. Juozapo var-dą parapiją, kurios klebonu ta-po kun. Kęstutis Ralys. Pama-l-dos naujoje parapijoje prasidės š.m. kovo 14 d. Mažvydo vardo mokyklos iškilmių salėje, Vydū-no gatvėje. Pamaldos lenkų kal-ba – 13.00 val. Tegul nepri-rūksta šio kvartalo gyventojų tautiečių sekmadienio pamal-dose gimtąja kalba." J.B.

Kartą sustabdė mane kori-

doriuje direktorius: šaukia ma-ne Saugumas. Turiu važiuoti į rajoną.

Kai įėjau, pamačiau už stalo sėdintį tą patį neprašytą žiemos svetį. Liepė sėstis. Ir vėl be įžangų trumpomis griežtomis frazėmis ėmė klausinėti:

– Tai mokytojauni?
– Taip.
– O kaip ten kaime?
– Gerai.
– Linksminasi jaunimas?
– Taip.
– Dainuoja?
– Dainuoja.
– Apie ką?
– Apie viską.
– Ir apie trispalvę, kurią "iš-kelsim nepriklausomą mūsų Lie-tuvąj..."

Dygtelėjo man į širdį. Iš kur jis žino? Supratau, o tardytojas pakilo ir ėmė vaikščioti kažkur man už nugaros.

– Jie dainuoja, o tarybiniai mokytojai gerai budi – klausosi ir tyli. Arba kartu dainuoja apie trispalvę. O reikėtų pasakyti, kas ten pas jus žada buržuazinę vėliavą iškelti.

– Šito tai aš nežinau.
– Kaip nežinai? – paklausė prisėsdamas.
– Aš iš miesto, kaimo dainų nemoku.

– Stovi kartu su jais rate-lyje...
– Kai nedainuoju, tai ir nestoviu.

– Bet matai, girdi!
– Negirdėjau, nemačiau.

Tylim. Staiga pamačiau, kad jis šelmiškai šyptelėjo, priekaiš-taudamas dėl mano melo. Pas-kui atsitiesė ir sako:

– Kad nieko negirdi ir ne-matai – tai viskas. Gali važiuoti namo.

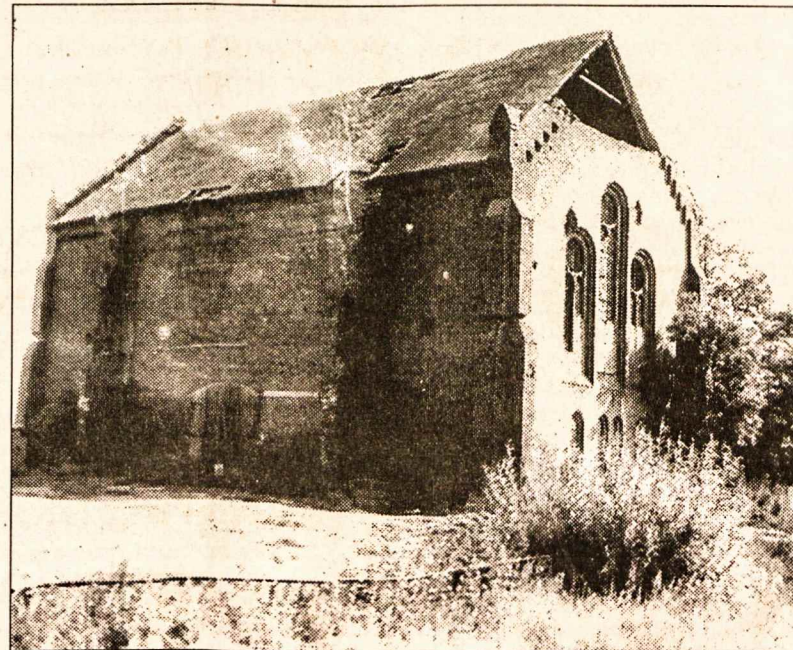
Man net pasirodė, kad tas žmogus liko patenkintas mano negirdėjimu ir nematymu.

Ėjau miestelio gatvėmis ir klausinėjau sava: "O gal jis ge-ras žmogus"? Tada jis uždraus-tos knygelės mano lentynoje ne-pastebėjo, dabar lyg nusišypo-jo. Gal tik darbas jo bjaurus? Bet ar tai darbas – ieškoti skun-dikų? Jei jis būtų žmogus, tai geriau važiuotų pas mus į kai-mą, dirbtų per dieną už dvi sau-jas aviųž, bet už tai sekmadie-niais, armonikai nutilus, sustotų su visais į didžiulį ratą ir uždai-nuotų apie trispalvę!"

Parvažiavau į mokyklą įsi-ki-busi į metalinę pienovežio tvo-relę – įdėjusi saulėję ir laimin-ga. Pakeliui prisiekinėjau žalia-miškiui ir laukams: "Iškelsim, tikrai iškelsim... Trispalvę... Nepriklausomą mūsų Lietuvą!"

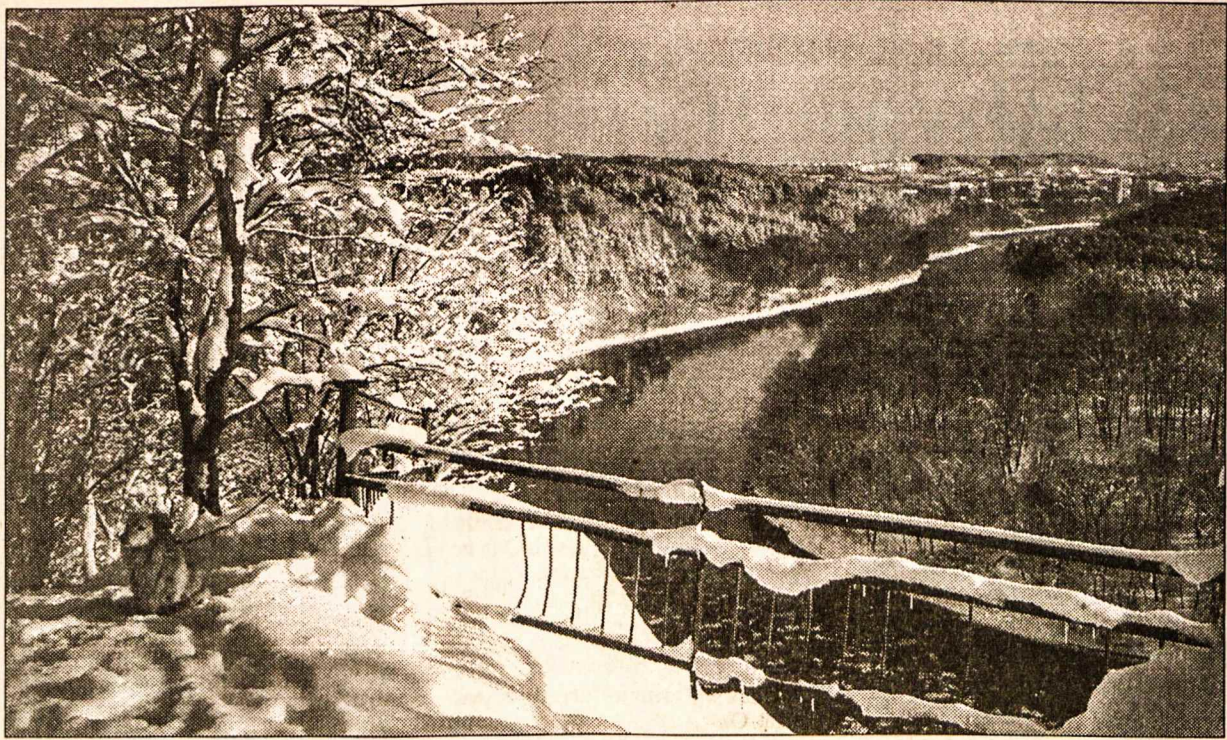
Praėjo daug laiko. Vos ne-praradome vilties. Užaugo iš Si-biro parvežti namo vaikai. Ne visi namus surado, bet rado Tė-vynę. Nesvetingai sutikti, ir čia niekomi, neatsigrėžė atgal, nes jautė, kad gyvos išsivajotoje žė-mėje Laisvės versmės. Ir štai jos prasiveržė galinga upe, kurios nesustabdysi, neužtvenksi.

Kuriasi kaimuose naujas laisvas gyvenimas. Sunkiai. Nes žmogus pasijuto savyje žemėje su... senelio dalgiu rankose. Bet dėkodamas Aukščiausiajam už didį stebuklą, pavirtusį tikro-ve pačią didžiausią lietuvių sva-jonę, jis tiki – vaikai ir vaikaičiai bus laimingesni. Puikias dainas dainuos, kurių jokie režimai ne-pagėgė uždrausti.

Karaliaučiaus kraštas – suniokota Gryneidės šventovė

Nuotr. M. Purvino, 1994 m.

Vilniaus upė Neris artėjant pavasariui

Nuotr. V. Matulaičio

Vakariečių lietuvių patarimai Lietuvai

Tautietis Amerikoje, matydamas netvarkos reiškinių Lietuvoje, siūlo grąžinti diktatūrą

ADV. POVILAS ŽUMBAKIS,
Čikaga

Tiek Vakaruose, tiek Lietu-voje dažnai sumaišome pagrindines sąvokas, ypač žodžius, ku-rie buvo tiek kartoti, kad pasi-darė nebereikšmingi. "Nepri-klausomybė", "laisvė", "demo-kratija" – tai terminai, kurie su-tapatinami su mūsų ankstyves-niais siektiais.

Kai Lietuva ilgus metus bu-vo okupuota, siekėme nepri-klausomybės, norėjome, kad mūsų tauta būtų laisva. Tik pa-skelbus nepriklausomybę (dar net nepripažinus jos pasauliui), tautai dar neatgavus laisvės (tankai supo Aukščiausią tarybą Vilniuje, kruvinieji TV bokšto įvykiai dar buvo priešakyje), mes iš Vakarų jau mokėm tautiečius Lietuvoje diplomatiškos kalbos, vakarietiškos kultūros ir ypač DEMOKRATIJOS.

Kraštas gali būti neprikla-u-somas (kaip kad Irakas, Kinija, Jugoslavija), bet tai nereiškia, kad to krašto žmonės yra laisvi. Minėtuose kraštuose gyvena daug žmonių, kurie nėra laisvi. Jų gyvenimas yra kontroliuoja-mas valdžią, kurios riboja laisvo žodžio, veiksmo, tikėjimo, net minties laisvę. Žmogui leidžia-ma gyventi pagal valdančiųjų nustatytas normas, lyg tie valdi-ninkai būtų viešpaciai.

Nepriklausomi, laisvi kraš-tai ne tik neriboja žmonių gye-nimo (bent tol, kol žmogus nėra kenksmingas kaimynams ar vi-suomenei), jų gyventojai (pilie-čiai) nustato, ką valdžia gali ar negali daryti jų vardu! "We the people...". Ne: "We the go-vernment...". Suteikia valdantie-siems galias, jas riboja. Tauta apsisaugo nuo valdininkų savi-valiavimo. Tauta renka valdi-ninkus, o jie tarnauja jai. Tai pagrindiniai demokratijos prin-cipai (aišku, tai idealai, kurių dar niekas nėra pilnai įgyvendi-nęs, bet yra bandoma ir siekia-ma Vakarų demokratijose).

Diktatūros grėsmė

Diktatūros ar oligarchijos (kaip bajorų laikais) visais bū-dais stengiasi apsaugoti savo privilegijas. Pagrindinis būdas yra gyventojų įtikinimas (per propagandą, mokyklas, prie-spaudą, baimę), kad jie valdan-tieji – tas nerinktas elitas, žino, ko reikia gyventojams, kad yra gabūs ir visa žinantys, net ir tai, ko reikia kiekvienam individui. Jie, ir tik jie, gali nustatyti vi-suomenės gyvenimo normas, ne

tik ekonominio, bet ir socialinio, religinio, net šeimų gyvenimo.

Didžiausi diktatūrų ir oli-garchijų prieštai yra tauta, lais-vas žodis, laisva mintis, atvira-mas, laisvas apsisprendimas.

Tironijos taip "išauklėjo" mases, kad tie, kurie bent kiek bando mąstyti (pavyzdžiui, šian-dieninė Kinijoje, Gudijoje, Ju-goslavijoje, buv. Burmoje ir t.t.) yra suimami, sunaikinami. Krašto gyventojai tampa ne gal-vojančių žmonių visuomenė, o pasyvi banda. Kai laisvas žmo-gaus mąstymas sunaikintas, be-lieka aprūpinti maistu, lūšna ir kitomis panašiomis reikmėmis. Žmogus tampa... pusžmogiu. Sovietų Sąjungoje – homo so-vieticus. Žmogus be aukštesnių idealų, įsitikinimų, be dvasinių siekių.

Šiandieną Lietuva dar vis stengiasi atsigausti po daugiau kaip 50 metų trukusios okupaci-jos, po ilgos dvasinės žiemos. Po truputį, ypač jaunimo tarpe, pradeda "dygti" laisvai galvo-jantis, aukštesnių siekių žmogus.

Lietuva yra nepriklausoma, bet dar ne visai laisva (buvusios nomenklatūros svoris ir dvasi-nės okupacijos sunaikintas žmo-gus dar nesugeba pasijusti visiškai laisvas). Lietuva, norėdama įtikti Vakarams, skubiai griebė-si demokratijos ir stengiasi ją įgyvendinti. Tai nėra lengva, nes demokratijai reikia savim pasitikinčios visuomenės, kuri supranta, kad gyvenimas gerėja tik kiekvieno žmogaus pastangų dėka. Tik reikalaujant sąžinin-gumo iš valdžios ir savęs bus ga-lima sukurti tikrai demokratišką kraštą. Demokratiją reikia ugdyti, puoselėti išsilavinimu, pasiaukojimu, darbu. Ji pati ne-atsiras. Vien tik rinkimai dar nereiškia demokratijos.

Bet daugeliui Lietuvoje tas demokratinis procesas yra nesu-prantamas. Daug kas krašte, nualintame okupacijų ir dikta-tūrų, neturi kantrybės laukti, kol demokratija įleis savo šaknis. Daug kas norėtų ko kito – leng-vesnio, ko nors, kad nereikėtų rūpintis, kad kas nors – aišku, valdžia ir vadai – garantuotų rezultatus, kaip "anais gerais lai-kais". (Kaip lengvai žmonės pa-miršta tas ilgus eiles prie prasto maisto ar nuskurusių drabužių, užmiršta, ką reikė vaikščioti tamsiomis Lietuvos miestų ir miestelių gatvėmis. Lieka tik klaidinantys jausmas, kad kas nors rūpinosi jais, ir gyvenimo vaisiai buvo garantuoti, nors ir menki).

Štai tokiu kritišku momen-tu, kai Lietuva stengiasi sukurti pagrindus demokratijai, kai vi-suomenė vos gali atlaikyti tuos kūrybos skausmus, iš Vakarų ateina siūlymai grąžinti Lietuvai diktatūrą, net su kandidatų var-dais! Dar baisiau, kad negirdėti iš vakariečių, veikiančių Lietu-vos politikoje, pataisymo, siūlo-mų galių atsisakymo! Vis daž-niau girdisi: "Jei turėčiau dau-giau galios, tikrai galėčiau... (pagerinti visų žmonių gyveni-mą Lietuvoje!)..."

Lietuvoje yra žmonių, ku-riems privati iniciatyva reiškia darbą, atsakomybę. Būtų leng-viau rasti "lyderį", kuris darytų sprendimus už juos, vestų juos aukso keliais į ateitį be rūpes-čių, alkio, be pastangų. Reikia tokio vado, kuris viską žino, su-

pranta ir gali. Šis bausis šimt-metis turėjo tokių vadų... Deja, dar yra daug žmonių, kuriems atrodo, jog reikia naujo vado – gero, išmintingo, gražaus, tau-raus...

Balsai spaudoje

Vakarų pasaulyje yra tik vienas lietuviškas dienraštis – Čikagos *Draugas*. Tai mūsų tau-tiškumo simbolis: mes net trem-tyje galėjome išlaikyti lietuvišką žodį, dvasią, kultūrą. Tad šio dienraščio skelbiama medžiaga įgauna didesnį svorį nei kitų mūsų laikraščių skiltyje.

Draugas, kaip Vakaruose labai įprasta, turi populiarių skaitytojų laiškų skyrių. Susila-kia daug laiškų. Tai gal patį įdo-miausia laikraščio dalis. Redak-cija negali panaudoti visų laiškų, nes jų gauna per daug. Kai kurie nėra tinkami spausdinti. Redakcija turi nuspręsti, ku-riuos laiškus dėti, kurių ne. Kartais redakcija išspausdina laišką, bet prie jo pridėda pasta-bą, kad tai nėra jos nuomonė, kad ji nėra atsakinga už rašan-čiojo išreikštas mintis, kad spausdina tą laišką informacijos dėlei.

Diktatorius Lietuvai

Prieš porą savaitių *Draugo* laiškų skyriuje pasirodė laiškas, prie kurio redakcija nepridėjo jokios pastabos. Ilgas laiškas, be tikslaus istorinio pagrindo, per-sunktas asmeniškumu kartumu ir kaltinimais, kurie yra nepateisi-nami. Bet tai "vieno skaitytojo" nuomonė. (A. Grigaitis, Apie Lietuvos reikalus, *Draugas*, 1999 kovo 23 d.).

Minėto laiško siūlymas liu-dijai liūdną galvosėną. Jo auto-rius iš Mičigano valstijos mies-telio rašo apie netvarką Lietu-voje, apie kurią girdėjo vienoje paskaitoje. Iš to daro išvadą – LIETUVAI REIKIA DIKTA-TŪROS. Esą reikia žiūrėti, kaip tvarkėsi kiti kraštai! Duo-da pavyzdžius. Amerika susi-tvarkė prezidentaujant R. Rea-gan'ui (gal autorius ir redakcija nepastebėjo, kad jis buvo rin-ktas prezidentas, gavęs daugiau nei 49% balsų ir veikė demo-kratiškai!). Toks nesupratimas Amerikos demokratijos yra ne-atleistinas Amerikos lietuviui. Laiško autorius nurodė ir kitą pavyzdį: Vokietiją išgelbėjo dik-tatorius Adolfas!

"Iš to viso išvada – Lietuvai reikia keliems metams diktato-rius. Kas juo galėtų būti? Tik Adamkus!" Tai trumpas, aiškus Amerikos lietuvių pasiūlymas Lietuvai. Ar taip mes suprantame Lietuvos "nepriklausomy-bę... laisvę... demokratiją"?

Kur mūsų spaudos atsako-mybė? Kur skaitytojų reakcija? Kur mūsų inteligentijos protes-tai? Kodėl pats V. V. Adamkus kalba apie didesnių teisių porei-kį, kad galėtų vesti Lietuvą ten, kur jis pažadėjo rinkimų vaju-s metu (nežinodamas ar nesu-prasdamas, kad Lietuvos prezi-dentūra specialiai buvo sukurta silpna, ypač tų, kurie bijojo V. Landsbergio kaip prezidento!). Kur prezidento aiškus, tikslus pasmerkimas jam siūlomos dik-tatūros?!

Kas galėjo tikėtis, kad toks siūlymas Lietuvos demokratijai ateis iš Vakarų, iš demokratinų kraštų! Dar sunkiau suprasti, kad grįžti į diktatūrą siūlys tau-tietis iš Amerikos!

LAISVOJE TĖVYNĖJE

DARBO PAIEŠKOS CENTRAS

Vilniaus centriniame pašte kovo 31 d. atidarytas Vilniaus darbo biržos informacijos ir konsultacijų centras. Veikia viena kompiuterizuota savarankiškos darbo paieškos vieta, po mėnesio bus ir antra. Lankytojai gali ieškoti darbų biržos duomenų bazėje, kurioje surinkta informacija apie 600-800 darbo vietų Vilniaus mieste ir apie 500 visoje valstybėje. Aptarnavimus ir patarimus teikia biržos konsultantas, Informacija teikiama nemokamai. Panašus centras su šešiomis kompiuterizuotomis darbo paieškos vietomis jau veikia Vilniaus darbo biržoje Šiaurės miestelyje, rašo "Lietuvos aidas". Birželio pabaigoje planuojama įsteigti dar vieną centrą Vilniuje, kitamet dar keletas bus steigiami priemiesčiuose.

NETIKRAS ALKOHOLIS

Šiaulių miesto vyriausiojo policijos komisariato Ekonominio nusikaltimų skyriaus pranešimu, kovo 25 d. Radviliškio rajone rastas alkoholio fabrikas ūkiniam pastate. Jame fabriko savininkas N. Gorskis, nuo praėjusių metų lapkričio mėnesio naudojosi apie toną spirito, pagamino apie 2500 litrų "importinių" gėrimų su "Finlandia", "Napoleon", "Imperial" bei "Kristalniaja" etiketėmis. O buteliuose "spiritas, vanduo, įvairūs kvapai ir dažai", rašo "Lietuvos aidas". N. Gorskiui bus keliamas byla.

VIEŠBUTIS SKĖSTA SKOLOSE

Vilniaus "Gintaro" viešbutis veikia kaip akcinė bendrovė jau 6 metus, tačiau turi beveik milijoną litų skolų. Darbuotojai bijo, kad viešbutis bankrotuos, o jie praras darbus. Pernai jau buvo atleista trečdalis darbuotojų. Ypatingą baimę jiems sukėlė direktoriaus K. Vertelkos siūlymas jiems pasirašyti terminuotą darbo sutartį vieneriems metams. Tai net prieštarauja Darbo sutarties įstatymo 9-ajam straipsniui. Direktoriaus stengiasi parduoti bendrovę, suremontavę prieangį ir dalį kambarių, tikisi, kad prancūzų "Accor" bendrovė viešbutį nupirks.

PADĖS ŽEMĖS ŪKIUI

Lietuvos žemės ūkio ministras Edvardas Makelis su delegacija kovo pabaigoje lankėsi Didžiojoje Britanijoje. Su šios valstybės žemės ūkio ministerijos pareigūnais susitarta dėl jų paramos diegiant Lietuvoje modernią žemės ūkio administravimo sistemą, skelbia "Valstiečių laikraštis". DB ministerijos Centrinė moksline laboratorija padės Lietuvos valstybinei veterinarijos tarnybai ir Maisto institutui plėtoti maisto kontrolės sistemą. Domėtasi pieno gamybos importu iš Lietuvos, o taip pat gauti pasiūlymai Lietuvoje steigti gyvulininkystės ir augalų veislininkystės stotis. Taip

pat Japonijos bendrovės "Mitsubishi" prekybos atstovybė Londone domėjosi Lietuvos žemės ūkio gaminiais, norėtų užmegzti ryšius su pieno perdirbimo įmonėmis, pirkti pieno milų.

TARĖSI VERSLININKAI

Marijampolės bendrovė "Bilpolis" ir Suvalkų vaivadijoje įsikūrusi agentūrinė lenkiška firma "Rytai-Vakarai" kovo paskutinį savaitgalį surengė Lietuvos ir Lenkijos verslininkų susitikimą Vilniuje, "Lietuvos" viešbutyje. Apie 50 abiejų kraštų maisto perdirbimo bei elektrotechnikos įmonių atstovų aptarinėjo tarpusavio verslo plėtotę. Pareikšta, jog reikia keistis informacija, o norint rinkoje išsikvoti vietą ir atsverti populiarų Vakarų bendrovių įtaką, reikia modernios technologijos ir darnesnių kaimyninių valstybių verslininkų pastangų.

VAŠKINIS PREZIDENTAS

ELTA praneša, kad Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus vaškinė skulptūra stovės Anglijos Londone "Madame Tussaud" vaškinių figūrų muziejuje. Į Lietuvą balandžio pradžioje atvyko specialistai, kurie V. Adamkų išmatavo ir fotografavo iš visų pusių. Jos pagaminimas kainuos 50,000 JAV dol. ir užtruks apie 6 mėnesius.

GERI GINKLUOTĖS PROJEKTAI

Lietuva sėkmingai dalyvauja ŠAS (NATO) programoje "Partnerystė ginkluotės projektuose", skelbia "Lietuvos aidas". Du pateikti darbai buvo atrinkti vertinimui. Pirmasis yra lazerinis šaulių treniruoklis, kuriuo susidomėjo septynios valstybės, įskaitant Kanadą ir Vokietiją. Antras yra naujo tipo minų ir sprogmenų ieškiklis, kuriu domisi penkios užsienio šalys.

REMONTUOS REAKTORIŲ

Ignalinos atominėje elektrinėje kovo pabaigoje buvo pradėta stabdyti antrąjį reaktorių, kuris bus remontuojamas iki birželio pabaigos, praneša BNS. Valstybinė atominės energijos saugos inspekcija iki gegužės 17 d. turi nuspręsti, ar išduos leidimą toliau varyti pirmąjį reaktorių. Jeigu nebus įgyvendinti visi reikalavimai leidimui gauti, jis bus sustabdytas dar nebaigus antrojo remontuoti. Atlikti 90% leidimui reikalingi darbai. Ignalinoje gaminama apie 85% Lietuvos elektros energijos, kurios dalis eksportuojama į Latviją, Gudiją ir mainais už branduolinių kurą į Rusiją. Ignalinos reaktoriai pastaruosiu metu patobulinti ir dabar laikomi saugiausiais iš visų veikiančių sovietų gamybos RBMK rūšies reaktorių. RSJ

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

FIRST PLACE PHARMACY

350 King St. E., Hamilton
540-8877
Viktoras Remesat,
BSc.Phm
□ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
□ Nemokamas vaistų pristatymas
□ Sveikatos priežiūros įrankiai

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS, M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRYŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKALDUMAS
- ♦ PLOKŠČIAPIEDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAIKYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲ ĮRANKIŲ

PRIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
88 ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
88 HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
88 HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

Hamiltono Ausros Vartų parapijos choras, vadovaujamas muz. D. DEKSNYTĖS, gieda ne tik pamaldose, bet ir kitomis progomis, koncertuoja kultūrinuose renginiuose

Hamilton, Ont.

VYSK. M. VALANČIAUS mokyklos tėvų, mokytojų ir buvusių mokinių susirinkimas šaukiamas gegužės 2 d., 12 v. Jaunimo centre. Bus tariami mokyklos 50 m. sukaktuvinės šventės reikalai.

MOTINOS DIENOS minėjimas įvyks gegužės 9 d. po 10.30 val. Mišių Jaunimo centre. Kviečiami tėvai, seneliai ir vaikai. Minėjimą rengia Vysk. M. Valančiaus mokykla.

MOKSLO METŲ PABAIGA ir Vysk. M. Valančiaus mokyklos abiturientų išleistuvės įvyks gegužės 29, šeštadienį, 10.30 val. ryto. Po iškilnių, kaip ir pernai, bus gegužinė Bronte parke. Maistu ir pramogų sudarymu pasirūpins mokyklos tėvų komitetas. G.S.

PENSIININKAI savo tradicinę pavasario šventę-pokylį šiemet ruošia gegužės 8, šeštadienį, Jaunimo centre. Šiais metais toį šventę mūsų lietuviai pensininkai paminės ir savo veiklos 25 metų sukaktį, sidabrinį jubiliejų. Vakarų programą K. Mileris trumpai peržvelgs mūsų klubo veiklą. A. Matulicz pasirodys su savo vedamu moterų choreliu, programą dar pajavins talentingos smuikininės R. A. Balytaitės. O prabangia su vynu vakariene ruošia su savo talkininkėmis A. Mikalauskienė. Kaip ir visada, salę išpuoš ir loterija rūpinis E. Bajoraitienė su R. Pakalniškine. Pokylio pradžią 3 v.p.p., įėjimas – 12 dol. Bilietus jau iš anksto platina sekmdieniais po pamaldų Jaunimo centre L. Klevas, tel. 905 528-1327 ir R. Bulota, tel. 905 768-3607. Ši Hamiltono pensininkų pavasario šventė visada su traukia rekordinį svečių skaičių. Pensininkai konkurso būdų rinko savo klubui pavadinimą. Iš daugelio pasiūlymų visuotinis susirinkimas pasirinko "Ažuolo" vardą. Konkurso laimėtoja B. Skverekienė su Z. Riekiene. Laimėtojai buvo skirta premija pinigais. K.M.

A.a. G. Grajauskienės atminimui "Vaiko tėviškės namas" A. J. Gedriau aukojo \$25.

A.a. Genovaitės Grajauskienės atminimui, su užuojauta vyriui Broniui Grajauskui ir artimiesiems, vietoje gėlių "Pagalba Lietuvos vaikams" aukėjo: \$100 E. J. Bubniai; \$30 – E. Grajauskienė ir šeima, T. J. Povilauskai; \$25 – S. J. Remesat, A. K. Žilvyčiai; \$20 – G. Agurkienė, T. J. Andriukaitis, E. Bajoraitienė, M. J. Gimžauskai, E. K. Gudinskai, I. J. Jokubynai, D. M. Jonikai, D. A. Kamačiai, O. Linčauskienė, V. P. Lukošiai, R. Pakalniškienė, M. A. Pusedėriai, Z. P. Sakalai, J. Stankus, J. V. Svilai; \$10 – R. V. Bartininkai, O. A. Budinskai, A. Didžbalienė, F. M. Gudinskai, A. Mačiulaitienė, V. P. Pleinai, P. Vilienė, F. Venckevičienė.

A.a. Nijolės Beniušytės-Murphy metinių atminimui \$20 aukėjo D. A. Kamačiai.

A.a. Vlado Motiejūno atminimui: \$20 – H. Motiejūnas; \$10 V. Bikinienė.

Aukos mūsų veiklai, gautos per pusryčius: \$20 – D. Beržaitytė, B. A. Pareščiai, R. Pakalniškienė, K. J. Rudaičiai, L. Stukienė; \$10 – T. P. Kareckai, O. Linčauskienė, S. Verbiekienė, \$5 E. Beržaitienė.

Už aukas nuoširdžiai dėkoja – PLV komitetas

A. a. GENOVAITĖS GRAJAUSKIENĖS ATMINIMUI, reikšdami užuojautą vyriui Broniui ir giminiams, "Vaikų dienos centras Lietuvoje" aukėjo: \$25 – L. E. Klevai; \$20 – A. B. Šlapkauskai, D. Žemaitienė, B. Skverekienė, P. D. Jankai, St. A. Urbonavičiai, J. G. Kažemėkaitė, A. S. Aleksai, O. Dramantienė, L. M. Paškai, L. J. Koperskiai, R. P. Pleinai, J. Z. Rickai, A. Rimkienė, I. R. Jurgučiai, Ald. Gailienė, B. B. Venclovai, I. Jakimavičiūtė, Z. Vainauskienė, E. Navickienė, Ald. Mikalauskienė, A. Gedminienė, V. V. Beniušai, A. N. Gutauskai; \$15 – P. Styra; \$10 – E. Repytė, V. I. Liškauskai, R. Fronczak, J. Seniūnienė ir Sof. Matukaitienė. Vaikų Dienos centro komitetas dėkoja už aukas.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

PADĖKA

Mūsų mielai mamai, senelei ir prosenelei
ROŽEI AUGUSTINAVIČIENEI,

sulaukus 100-ojo gimtadienio, š.m. kovo 9 d. Delhi-Tillsonburg apylinkėje, dėkojame visiems dalyvavusiems sukaktuvininėms pagerbimo šventėje.

Nuoširdus acių prel. J. Staškevičiui ir kun. A. Tamošaičiui, SJ, už aukotas Mišias. Dėkojame parapijos choristams, P. Vytiui už vargonavimą ir moterų chorui, organizacijų pirmininkėms T. Pargauskieni, A. Ratavičienei, KLKM dr-jos centro valdybos atstovei M. Povilaitienei už gražius linkėjimus. Acių visiems aukojusiems "Tremtinių grįžimo fondui" ir "Tėviškės žiburams" bei atsiuntusiems sveikinimus raštu. Taip pat dėkojame už gražias gėles ir skanias pyragus.

Liekame visiems nuoširdžiai dėkingi –

Šeima

Winnipeg, Man.

VELYKINIAM SUSIKAUPIMUI

kovo 27-29 d.d. vadovavo iš Toronto atvykęs kun. V. Valdemaras, kuris po susikaupimo čia liko pagerbėti mūsų klebonui prel. J. Bertašui atlikti Didžiosios savaitės pamaldas. Gaila tik, kad Didžiojo ketvirtadienio vakare sniego pūgos metu iškrito per 25 cm sniego, o Didžiojo šeštadienio vakare antroji pūga, prasidėjusi lįjundra ir trukusi visą naktį, dar pridėjo 29 cm sniego, todėl Kristaus Prisikėlimo ir Velykų dienos pamaldose dalyvavo labai mažai parapijiečių. Kun. V. V. viešnagės metu globėjo Birutė ir Algimantas Eimantai. Visi dalyvavę yra dėkingi kun. V. Valdemarui už dvasinį susikaupimą.

PREL. J. BARTAŠIUI sekmdienį kovo 21 d. po pamaldų, šventovės salėje, parapijos moterys surengė jo 84-ojo gimtadienio pobūvį. Vadovaujant V. Daubaraitei su talkininkėmis, svečiai buvo pavašinti pietumis, kava ir kepsniais. Po pietų, įnešus gimtadienio tortą, buvo sugiedota "Ilgiausių metų" anglų ir lietuvių kalbomis, išeiktos dovanos, perskaityti sveikinimai ir už jo sveikatą pakeltos taurės. Dienos programai vadovavo M. Capri. Maistu prisidėjo parapijos moterys ir V. Jančiukas, kuris parūpino vyną ir minkštuosius gėrimus. Klebonas padėjo rengėjoms už pobūvio surengimą. Linkime mūsų klebonui atšvęsti dar daug gimtadienių savo parapijiečių tarpe.

A.a. GENOVAITĖ JANČIU-

KIENĖ

po sunkios ir ilgos ligos mirė 1999 m. kovo 11 d. Po gedulinį Mišių, kurias atnašavo prel. J. Bertašius, palydėta į Visų Šventųjų kapines, kur palaidota šalia savo pirmojo vyro J. Banikonio, mirusio 1977 m. Liūdi vyras Vytautas Jančiukas ir giminės Lietuvoje. EKK

Sault Ste. Marie, Ont.

KLK SAULT STE. MARIE APYLINKĖ per savo pirmininką Viktorą Vainutį atsiuntė \$500 auką iš Sibiro grįžusiems tremtiniais Žemaitijoje paremti. Tai jau nebe pirmą kartą stambi auką šių gerųjų Sault Ste. Marie lietuvių beglobiams vaikams ir tremtiniais Lietuvoje sušelpiti. **KLK moterų dr-jos centro valdyba**

Delhi-Tillsonburg, Ont.

SVEIKINDAMI ROŽĘ AUGUSTINAVIČIENE 100-jo gimtadienio proga "Tremtinių grįžimo fondui" aukėjo: \$30 – J. E. Mačiuliai, Ema ir sūnus Jonas Gudinskai; \$20 – V. B. Cvirkos, O. Šiurienė, A. V. Čiuprinskai, A. Aleliūnienė, A. Klemkienė, K. A. Ratavičiai, M. Obelienienė, B. Lukošienė, P. T. Pargauskai, M. Povilaitienė, B. A. Stonkai, P. J. Pargauskai, L. Nemūrienė, L. Vencius, P. V. Lapieniai, H. Rugienienė, R. Augustinavičienė; \$10 – P. Pekarskienė, S. Viliūnienė, L. Gurlienė, N. Ivanauskienė, D. Norkienė; \$5 – P. O. Vežauskai. Aukas surinko A. Ratavičienė.

KLK moterų dr-jos centro valdyba

Hamiltono Vysk. M. Valančiaus mokyklos surengto vaidinimo Antano Rūko "Svajonių šalis" scenos prižiūrėtojai. Iš kairės: Kęstutis Kalvaitis, Ronaldas Bartninkas ir Gailius Senkus. Nuotr. V. Stanevičienės

KAIRYS
BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd.,
Stoney Creek, Ontario,
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334

Siuntiniai į Baltijos valstybes

- \$12 už vieną kubinę pėdą.
- Papildomai \$5 už 10 kg siunčiant tuo pačiu adresu kitam asmeniui.
- Prašom nurošti per siunčių dėžį.
- \$18 pristatymas iki 31 kg.
- Pagal Lietuvos muitinės įstatymus asmuo gali gauti tik 31 kg be maito.
- Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti

Generi Kairienei (905) 643-3334

Priimu siuntinius antradieniais ir trečiadieniais

Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Leonas Balaišis (Montrealio raj.) (514) 366-8259
Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558
Andrius Usvaitas (519) 773-8007

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Vasario mėn. pabaigoje St. Petersburge, FL, vyko lietuvių lauko teniso žaidynės, kuriose kaip žaidėjas dalyvavo ir Kauno Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) rektorius prof. Vytautas Kaminskas. Jis vasario 29 d. atvyko į Lietuvos klubo popietę su ypatingu, kaip rašoma "Lietuvių žiniose" 274 nr., tikslu. Norėjo padėkoti asmenims, teikiantiems paramą gabiems, bet pagalbos reikalingiems studentams VD universitete. Šiais metais surinkta ir universitetan pasiūsta per 3,000 dol. aukų. Lietuvių klubo kultūros būrelio pastangomis St. Petersburge yra įsteigtos trys šalpos grupės, kurių nariai kas mėnesį aukoja VDU studentams paremti. Šioms grupėms vadovauja A. Karinienė, dr. A. Valienė ir J. Vienužienė, kurias VDU rektorius apsilankymo proga pagerbė, kiekvieną apjuosdamas tautine juosta su universiteto įrašu. Didesnes sumas aukojusiems – D. J. Giedraičiams, dr. Vl. Kaupui, E. M. Krasauskams, R. J. Mikailoms, dr. J. Volodkai rektorius atlikti Didžiosios savaitės pamaldas. Gaila tik, kad Didžiojo ketvirtadienio vakare sniego pūgos metu iškrito per 25 cm sniego, o Didžiojo šeštadienio vakare antroji pūga, prasidėjusi lįjundra ir trukusi visą naktį, dar pridėjo 29 cm sniego, todėl Kristaus Prisikėlimo ir Velykų dienos pamaldose dalyvavo labai mažai parapijiečių. Kun. V. V. viešnagės metu globėjo Birutė ir Algimantas Eimantai. Visi dalyvavę yra dėkingi kun. V. Valdemarui už dvasinį susikaupimą.

Australija

Adelaidės LB apylinkės valdyba vasario 13 d. Lietuvių Namuose surengė popietę-simpoziumą tema "Ką reiškia būti lietuviu ir ką daryti norint tapti geru lietuviu". LB apylinkės valdybos pirm. L. Vaičiulevičius popietės dalyvius, kurių buvo apie 70, supažindino su paskaitininku Algij Taškūnu iš Tasmanijos ir simpoziumą sudarančiais jaunesnės kartos atstovais: Algij Karazija, Vyt. Stausku, Jūrate Grigonyte, Julija Bakutiene, Aldona Bagušauskiene ir Greg Domeika. Paskaitininkas kalbėjo angliškai. Pasak jo, vartojant ir anglų kalbą galima rūpintis Lietuvos istorija, ieškoti pragy pagarsinti lietuvių ir Lietuvą australų spaudoje, prenumeruoti leidinius kaip "Lithuanian Papers" (Tasmanija), "Lithuanian Heritage" (Čikaga), įsteigti "English Speaking Lithuanians" klubą, kuris galėtų suburti ypač lietuvių kalbos nemokančius tautiečius. Ragino tarpusavy ugdyti vienybę, kurios trūkė vyresniajai kartai. Užsiminti lietuviška tautodaile – medžio drožinėjimui, keramikai, mokyti tautinių šokių, dalyvauti choruose. Ilgainiui galėtų atsirasti "Australian-Lithuanian Societies" organizacijos, kurios su laiku galėtų pakeisti bendruomenes.

Pokalbiui – diskusijoms vadovavo Janina Vaboliene. Buvo pareikšta lietuvių ir anglų kalba įvairių minčių. Nieko nereikia daryti, kad būtų lietuviu. Esi lietuviu. Žmonių pastabas, kad reikia būti nei gerai mokėti lietuviškai užgauti, nei tuos, kurie nekalba lietuviškai. Jie atstumiami nuo lietuvių. Lietuviškumas turėtų plaukti iš širdies. Yra pavyzdžių – lietuvių kalba išmokstama ir vėliau, kai atsiranda paskatų (pvz. apsilankymas Lietuvoje). Sportininkai dažniausiai kalba angliškai, bet jie didžiuojasi atstovaudami lietuviams. Pirmiausia reikia būti geru žmogumi, o tada lengva būti ir geru lietuviu. Pagaudauta, kad Adelaidėje leidžiamas dvisavaitinis žiniaraštis įvairius renginius skelbtų anglų kalba. Vyresniosios kartos atstovs Viktoras Baltutis diskusijas užbaigė jaunesniajai kartai tokiu patarimu: "Lietuvių Namai, parapijos namai jums visuomet atviri. Naudookitės šiuo

tėvų ir senelių palikimu, nes viskas pereis į Jūsų rankas". ("Mūsų pastogė", nr. 9).

Belgija

Maža Belgijos lietuvių bendruomenė džiaugiasi maloniu įvykiu. St. Gorkio ir jo žmonos belgės Monikos sūnus vedė lietuvaitę iš Kauno. Taip galėjo atsitikti, nes jaunojo tėvai kelis kartus su sūnumi lankėsi Lietuvoje ir pastarajam pasitaikė proga susipažinti su būsima savo žmona. Vestuvės vyko dvi dienas, svečių buvo per 100 asmenų, tarp jų ir jaunų mišrių šeimų. Jie sakė esą pusiau lietuviai, bet vienojai mylintys ir Lietuvą, ir Belgiją. Kai jaunosios tėvas akordeonu pradėjo lietuvių dainas, tai visi vestuviniškai dainavo; pritarė ir tie, kurie lietuvių kalbos nemokėjo. Visi šoko ir jaukiai linksminosi.

Rusija

Maskvoje gyvena apie 5,000 lietuvių, o jos apylinkėse – apie 1,000. 1991 m. suorganizuota Lietuvių bendruomenė, o 1992 m. sušauktas jos narių susirinkimas. Nijolė Zelbaitė-Martyniuk buvo išrinkta bendruomenės valdybos pirmininke. Pasak jos, Maskvoje veikia lietuvių mokykla vaikams ir lietuvių kalbos kursai suaugusiems. Lietuviai Maskvoje jautriai prisimena Sausio 13-tosios įvykius, į kuriuos tada su pasipiktinimu reagavo ir Maskvoje gyvenantys kitų tautybių žmonės, net patys rusai. Tikimasi lietuvių pamaldoms gauti šventovę. Taiigi Maskvos lietuvių gerai prisimena vysk. P. Baltakio, OFM, ir buvusio PLB valdybos pirm. Br. Nainio apsilankymą, kaip rašoma "Lietuvių žiniose" 274 nr.

Lenkija

Lenkijos prezidentas A. Kwasniewski, viešėdamas Vilniuje, išsitarė, kad pasienio dalinys iš Punsko būsių įspiestas. Tokiam jo pareikšimui pasipiktino Lenkijos vidaus ir administracijos ministerija bei jo politiniai priešininkai. Lenkų spaudoje skelbiama, kad prezidentūra ieško kompromiso su vidaus ir administracijos ministerija. Esą pasienio dalinys turi pasilikti Punske, bet kitoje vietoje. Sveikatos centras turi būti grąžintas valščiaus vadovybės žiniai. Tačiau Lenkijos lietuvių bendruomenės tarybos pirm. I. Gasperavičiūtės nuomone, punskiečiai niekad nesutiks, kad pasienio dalinys liktų Punske. Pasak pirmininkės, 1994 m. buvo susitarta, kad užkarda bus įsteigta 8 kilometrai nuo Punsko Smalūnos. Punkskiečius giliai įžeidžia ir valdžios kaltinimas kontrabanda. Punsko žmonės esą lojalūs Lenkijos piliečiai ir kontrabanda nesiverčia. Negalima žmones drabstyti purvais. J. Andr.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į
Angele Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patars.
Darbo tel. 705 429-2121 ar
705 445-5640
namų tel. 705 429-6428

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 39 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKOLAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki2.25%	Asmeninės nuo7.15%
santapaus2.75%	nekiln. turto 1 m.....6.200%
kasd. pal. taupymo sąsk.....2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius.....3.25%	• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
180 dienų indėlius.....3.25%	• Narių santaupos
1 m. term. indėlius3.75%	apdraustos TALKOS
2 m. term. indėlius4.00%	atsargos kapitalu
3 m. term. indėlius4.15%	3 mil. dol. ir Kanados
4 m. term. indėlius4.45%	valdžios iki \$60,000
5 m. term. indėlius4.50%	sumos draudimu
RRSP ir RRIF	
(Variable)2.50%	
1 m. ind.3.75%	
2 m. ind.4.00%	
3 m. ind.4.15%	
4 m. ind.4.45%	
5 m. ind.4.50%	

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE

INTERAC KORTELE

Lietuva šiandieną

DR. JONAS JASAITIS

Šio straipsnio autorius yra pats išgyvenęs sovietinę okupaciją, dalyvavęs Atgimimo sąjūdyje, sovietinių pajėgų puolimą ir Lietuvos nepriklausomybės džūgų sutikimą

1. Kovo 11-osios ištakos

Pirmieji ryškesni Lietuvos atgimimo ženklai pasirodė 1987 metais. Vadinamoji gorbachiovinė pertvarka išryškino, kad neįmanoma sukurti "socializmo su žmonišku veidu". Jau pats kvietimas kurti tokią santvarką buvo tarsi pirmasis atviras valdžios prisipažinimas, kad tas vadinamasis socializmas... nebuvo žmogiškas. Juk iki tol visa sovietinės propagandos mašina tvirtino, kad tarybų valstybė esanti pati demokratiškiausia ir humaniškiausia, kad jos vystymosi galimybės yra pačios didžiausios ir ji netrukus pralengsiantis visas likusias valstybes. Visuose svarbiausiose pasitarimuose, TSKP suvažiavimuose buvo įtikinėjama, kad socialistinis lageris vis stiprėja, o likęs t.y. kapitalistinis pasaulis puva ir žlunga.

Bet štai yla išlindo iš maišo. Valstybė vis labiau grimzdė į skolas, kurių nebuvo iš ko grąžinti, pinigų vertė smuko, pramonė gamino atsilikusią nekokybišką produkciją, kurios beveik niekas nepirko, o žmonių pragyvenimo lygis buvo neleistinai žemas. Teko pripažinti ypatingai menką visuomenės moralę. Vis labiau išryškėjo valdininkijos parazitiskumas, rusiškojo šovinizmo stiprėjimas. Kalbos, sakomos iškilminguose susirinkimuose, vis ryškiau nebeatitiko tikrovės. Visuomenės nepasitenkinimas darėsi stipresnis, nebepaisantis sovietinio teroro pavojaus.

Artėjo laikas, kai būtų tekę pripažinti, kad antisovietinėmis nuotaikomis persiėmė dauguma gyventojų. Susidorojimai Tbilisyje ir Baku, kai taikių demonstracijų išvaikymui buvo panaudota specialiosios paskirties kariuomenė, kai per kelias valandas buvo kareiviškais kastuvėliais nužudyti arba tankais sutraukti tūkstančiai žmonių, pažadino sovietinės imperijos pavertusių masinį pasipriešinimą. Net žudynėse dalyvavę kai kurie kariškiai ėmė aiškintis, kodėl jie buvo pasiųsti žudyti šių žmonių. Juk kariuomenės pagrindinė

pareiga – valstybės gynimas nuo išorės priešų.

1987 metais Lietuvos inteligentija ryžosi iškelti klausimus dėl lietuvių kalbos paskelbimo valstybine ir tautinės mokyklos atkūrimo. Pedagogikos mokslo tyrimo institutas, kuriame tuo metu dirbau, remdamasis Estijos panašaus instituto patirtimi, ėmė svarstyti visuomenės dvasinio atsinaujinimo problemas. Tų pačių metų rugpjūčio 23 d. Vilniuje, prie Adomo Mickevičiaus paminklo, įvyko pirmasis per visą okupacijos laikotarpį masinis mitingas, kuriame buvo viešai pasmektas Molotovo-Ribentropo paktas ir jo slaptieji protokolai. Kitas mitingas Katedros aikštėje buvo išvaikytas, pasitelkus kariuomenę ir panaudojus smurtą.

1988 m. pradėjo atsirasti masiškai platinama patriotinė spauda, įvairūs propagandiniai lapeliai, kuriuose buvo demaskuojami sovietinio režimo nusikaltimai. Net valdžios prižiūrimi laikraščiai, kaip "Gimtas kraštas", vadovaujamas rašytojo A. Cekuolio, aprašė 1941 metais sovietų valdžios įvykdytas žudynes Ranių miškelyje (netoli Telšių), Panevėžio medikų nužudymą, 1941 m. birželio 14-osios trėmimus, užsiminė apie pokarinį kariuomenės ir strybų siautėjimą, nekaltai išžudytus kaimus. Vienas po kito pradėjo iškilti į viešumą siaubingi okupacinio režimo nusikaltimai prieš lietuvių tautą, kurie iki tol buvo baisiausiai slepiami nuo visuomenės. Paaikškėjo, kad per sovietinę okupaciją Lietuva neteko daugiau kaip trečdalis savo gyventojų: jie buvo išžudyti, ištremti, priversti bėgti nuo plauojamo susidorojimo.

Ši nusikaltimų statistika buvo tokia šurpi, kad valdžia nebegalėjo atvirai reikalauti apie juos nekaltėti. Tokių nusikaltimų buvo neįmanoma pateisinti įprastinėmis sovietų propagandos priemonėmis. Žmonės pradėjo reikalauti patraukti atsakomybėn jų vykdytojus.

1988 m. birželio 3 d. susikū-

rė Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis, netrukus suorganizuoti pirmieji šimtą tūkstantiniai mitingai Katedros aikštėje ir Vingio parke. Atsirado pirmieji valdžios necenzūruojami laikraščiai. Sąjūdžio suvažiavimo dienomis tikintiesiems buvo sugrąžinta Vilniaus katedra. Teko dalyvauti pirmose Mišiose, šalta, vėjuota rytą aukojamose prie uždarytos Katedros durų.

1989 metais buvo įkurta Lietuvos Mokslininkų sąjunga. Man teko būti šios sąjungos kūrėjų organizacinio komiteto sekretoriumi ir išleisti pirmuosius laikraščio "Mokslo Lietuva" numerius, o kiek vėliau dirbti naujojo sąjungos žurnalo "Mokslas ir Lietuva", leidžiamo lietuvių ir anglų kalbomis, atsakinguoju sekretoriumi.

Buvo atnaujinta Lietuvių katalikų mokslo akademijos veikla. Šiame darbe taip pat teko aktyviai dalyvauti, bendradarbiaujant su kun. (dabar vyskupu) dr. Jonu Boruta, dr. Antanu Kučinskaitė ir kitais visuomenininkais.

Tais pačiais 1989 metais buvo surengtas išpuodingasis "Baltijos kelias", kai už rankų susiėmė žmonės nuo Vilniaus iki Talino. Kiek vėliau įvyko "Europos kelias", kai buvo iškovotas leidimas keliams tūkstantams žmonių pereiti per tuometinės imperijos sieną už Lazdijų į Lenkijos valdomas lietuviškas žemes. Netoli pasienio užkardos įvyko daugiatūkstantinis mitingas, į kurį suvažiavo žmonės iš visos Lietuvos.

Tais pačiais metais atsikūrė pirmosios nekomunistinės partijos: demokratų, socialdemokratų, tautininkų. Valdžia buvo priversta įteisinti Lietuvos valstybinę vėliavą ir himną. Pirmą kartą demokratišku būdu išrinkti Lietuvos atstovai Maskvoje iškėlė klausimą dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Pateikti, kad Lietuva buvo okupuota, jau nebepavyko net įnirtingiausiems sovietų propagandistams.

1990 m. kovo 10 d. susirinkusioji nauja Lietuvos Aukš-

Lietuviškos duonos kepalą, kaip glaudaus išeivių bendravimo simbolį, priėmė RAMŪNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ, KLKK dr. J. "Žiburiai" valdybos pirmininkė, pasibaigus Los Angeles, CA, "Spindulio" koncertui "Tėviškės žiburiai" spaudos vakare 1999 m. balandžio 10 d. Mississaugos, Ont. Anapilio salėje

Nuotr. B. Tarydo

čiausioji Taryba, kurioje ryškia daugumą turėjo Sąjūdžio atstovai, jau žinojo, kad Maskvoje skubiai ruošiamas įstatymas, kaip sulaukyti bandančias išsivaduoti valstybes ir neleisti joms ištrūkti iš imperijos nagų. Todėl Lietuvos apsisprendimas ypatingai teisiškai tiksliai turėjo būti paskelbtas dar iki tokio įstatymo priėmimo. Kovo 11-osios vakare, 10 val. 44 min., buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktas, kurį pasirašė 124 deputatai, šešiams susilaikusiems. Prieš nebalsavo niekas. Tie šeši susilaikysieji buvo lenkų tautinės mažumos atstovai. Kai kurie kiti deputatai, kurie galėjo pasirašyti šį Aktą turėjo, dar prieš jį priimant, skubiai išvykti į Maskvą, kad praneštų Sovietų Sąjungos Aukščiausiąjai Tarybai apie Lietuvos apsisprendimą. Todėl jų parašų nėra ne dėl to, kad jie būtų tam nepritarę.

Pasaulis buvo apstulbtas, kad laisvės atkūrimas skelbiamas taikiu, konstituciniu, teisiškai nepriešišingu būdu. Lietuva niekada nebuvo į Sovietų Sąjungą įstojusi, todėl jai nereikėjo ir iš jos atsiskirti. Sąvoka "buvusi sovietinė respublika", kurią galite ir dabar pamatyti net Amerikos spaudoje, Lietuvai niekada

negali būti taikoma. "Dainuojančios revoliucijos" pasaulis dar nebuvo matęs. Džiaugijusi ir didžiuojusi, kad teko būti aktyviu visų šių įvykių dalyviu.

2. Kaip buvo įtvirtinta nepriklausomybė?

Daugelis jūsų gerai žino, kad sovietų imperija bandė atkūrusią Lietuvą pasmaugti. Lygiai taip pat, kaip 1918-1919 metais bolševikų daliniai brovėsi į Lietuvą. Mano a.a. Tėvelis buvo Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvis ir vėliau tarnavo jos sienų sargyboje nuo 1918 iki 1925 metų. Grįžęs iš kariuomenės, jis gavo žemės ir tapo ūkininku.

Netrukus apie savo nepriklausomybę paskelbė Estija ir Latvija. Sovietų imperija bandė prieš lietuvių tautą sukurstyti netoli Vilniaus gyvenančius lenkus arba tokiais save laikančius. Šis bandymas žlugo, nes paprastai žemdirbiai sakė, kad jų tėvai arba seneliai dar mokėjo lietuviškai. Grįžti į sovietų imperiją jie nenorėjo.

Netrukus Maskva paskelbė Lietuvai blokadą, atsisakė jai parduoti kurą, kategoriškai pareikalavo atšaukti nepriklausomybę. Sustoję gamyklos, kurios

(Nukelta į 6-tą psl.)

Iškilus spaudos vakaras

Meninę programą atliko Los Angeles lietuvių jaunimo dainos ir tautinių šokių sambūris, atvežęs vakaro rengėjams Kalifornijoje keptos lietuviškos duonos kepalą

NIJOLĖ BENOTIENĖ

I spaudos vakarą š.m. balandžio 10 d. didžiojoje Anapilio salėje susirinko daugiau kaip 400 svečių atšvesti 49-tojo savitrašio gimtadienio. Leidėjų – Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" valdybos pirmininkė Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė vakaro pradžioje pasveikino visus susirinkusius, išvardindama žymesnius svečius, kurių tarpe buvo Lietuvos ambasadorius Kanadai dr. Alfonsas Eidintas ir ponija, Lietuvos karinis atstovas JAV ir Kanadai majoras Valdemaras Sarapinas ir ponija, septyni Lietuvos karininkai, atvykę iš Camp Borden bazės, kur jie mokosi anglų kalbos.

Padėkojusi visiems už gausų apsilankymą ir paramą "TZ", R. Jonaitienė į sceną pakvietė Los Angeles lietuvių bendruomenės jaunimo sambūrį "Spindulys". Tai darnus vienetas iš sauslėtosios Kalifornijos, kuris savo programą suskirstė į tris temines dalis: pavasaris – džiaugsmo sėjėjas; be pavasario – nėra vasaros; "rugio, rugio tos pabaigtuvės".

Švelni saulutė jau kelios savaitės maloniai kviečia ankstyvą pavasarį, kuris, budindamas darželiuose susodintas žieminės gėlės, džiugina mūsų širdis. Pavasarišką nuotaiką papildė šio vakaro koncertas. Pirmasis, pasisveikinimo šokis – tradicinė *Kepurinė*, – buvo atlikta kiek neįprastu, gana greitai tempu. Šokius keitė dainos, dainas – raiškus deklamavimas ir vaidyba.

Kiekvienam metų laikui atstovavo atitinkamai apsiirengę šokėjas. Pavasaris, pasiėmęs ilgą žolynais papuoštą lazda, gražia tarsena sveikino visus, primindamas ir didžiulodamasis gamtos atgimimu, saulės šypsenai ir kitomis malonybėmis. Savo žodžių tikrumą Pavasaris patvirtė lietuvių liaudies daina "Žiema bėga" (harm. J. Švedo). Dainos buvo įpintos į visą spinduliečių programą.

Nematytas merginų šokis "Mergautinis" sudomino žiūro-

vus, kurie šokėjas palydėjo gausiais plojimais. Šiam šokiui merginos dėvėjo ilgas baltos drobės sukneles, o ant kaklo buvo pasikabinusios po varpelį. Įrašas programoje aiškino, kad ankstyvą pavasario rytą merginos išdavo į girią. Ten, saulei pasirodžius, šokdavo, dainuodavo. Buvęs paprotys bręstančiai mergaitei užkabinti varpelį, kad būtų vyresniųjų prižiūrima.

Pirmoje dalyje spinduliečiai atliko ir kitus tautinius šokius: *Blezingėlę, Subatėlę, Berni mūšį, Klumpakojį, Vainikų šokį, Žiogelį*.

Pavasarių keitė vasara, pasiėmusi margaspalvius žiedais, rankoje laikydama geltonuojančių saulėgrąžų vainiką. Ji džiaugėsi bręstančiu derliumi, vasaros saule, vandeniu ir laisvalaikiu, kurio metu visi Kalifornijos lietuviai skaito "Tėviškės žiburius". Šią dalį šokėjai pradėjo lietuvių liaudies daina "Eisim girion" harmonizuota B. Jonušo. Vaidybinis elementas įpynęs į šokį "Trapukas", jaunimas ne tik šoko, bet ir dainavo: "Šoka merga Trapuką, pasikėlusį kvartuką. Visi bernai dejuoja, kad ta merga dūkiuoja". Gaila, jaunimo dainuojami žodžiai bei melodijos sunkiai girdėjosi, o minėtas dainos posmelis buvo įrašytas programoje. Elektrinių vargonėlių palyda buvo pernelg garsi.

Nuosekliai vasaros temą tęsdami priartėjo prie rudens gėrybių. Štai jau ir šokis *Malūnas*, kuris, galingai sukdamas sparnus, įkaitino į taktą beplojančių žiūrovų delnus, o kai šokėjų gretose, rugio pėdu pasidabinusi pradėjo sukintis ir pati "Spindulio" vadovė Danguolė-Razutytė Varnienė, visi supratome – bus pabaigtuvės.

Pasinaudodamas proga, sambūrio seniūnas A. Jarašūnas visus pakvietė į "Spindulio" 50 metų jubiliejų šventę birželio 27 d. Hollywood'o "Palladium" patalpoje. Tuo metu į salę sambūrio vadovė įnešė didžiulį Kalifornijos saule kvepiančios lie-

(Nukelta į 6-tą psl.)

FINNAIR...

Bringing families together.

With FINNAIR's convenient flights from Toronto to Vilnius via Helsinki Gateway. Getting there has never been easier or faster.

Rediscover your roots, Vilnius from

\$1,060.00

	Departure	Arrival
Toronto-Helsinki	17:30	08:15*
Helsinki-Toronto	13:20	14:50
Connections to/from Vilnius		

*next day

Canada's trusted experts to Finland, Scandinavia, Baltics and Northern Europe since 1968

Telephone: 416 222-0203 or Toll free: 1 800 461-8651

Website: www.finnaircanada.com

* Retail Registration No. 4344263 Subject to government approval.

Norvista*

FINNAIR
A NEW PERSPECTIVE

Žydai ir lietuviai

Č. SENKEVIČIUS

(Tesinys iš praėjusio nr.)

Pookupacinis laikotarpis

Skyriuje "Tarybų Lietuvoje 1944 m. liepos mėn. – 1990 m." pasakojama apie tą ilgąjį okupacinį laikotarpį, kuriame užteko ir džiaugsmo, ir painiavų, ir neteisybių. Reikėjo kovoti dėl teisių, dėl išvykimo Izraelin, pakęsti kai kuriuos priešikūmus.

Žydų bendruomenės atkūrimas buvo sunkus. Per karą žuvo apie 270,000 Lietuvos gyventojų: 220,000 žydų, 10,000 – 15,000 lietuvių ir kitų. Su vokiečių kariuomene pasitraukė 64,000 lietuvių. Skaičiuojama, kad iš viso per karą Lietuva neteko 480,000 žmonių.

Kaip ten bebūtų, džiaugiamasi, kad "visoje žydų istoriografijoje pažymimas didelis Tarybų sąjungos ir jos armijos nuopelnas likusiems Europos žydams išgelbėti" (290 psl.). Tačiau vienas skaudžiausių pokarinių reiškinų buvo stalinizmas, pamnygės tautų teises ir laisves.

Lietuvoje po karo buvo likę apie 1800 žydų. Sugrįžę iš kitarų šiai skaičių pakėlė iki 7000. Poetai džiaugėsi sugrįžę į gimtąjį Vilnių, kūrė jo garbei eilėraščius.

Antra vertus, Lietuvos žydų konferencijos, įvykusios Miunchene 1947 m. balandžio 14-15 d.d., nutarime pabrėžta: "Visi lietuvių tautos sluoksniai (inteligentija, valdininkija, valstiečiai, darbininkai ir t.t.) kartu su žudikaiis naciais aktyviai dalyvavo žudant Lietuvos žydus..."

Atstatant pokarinę LTSR žydai drauge su lietuviais vienodai darbavosi. Bet pabrėžiama, kad "daugiau žydų buvo gamybinio pobūdžio ministerijose, ypač technikos ir ekonomikos", ir tik šiek tiek dirbo valstybės saugume.

Dar paaiškinama: "Nei prieš karą, nei po jo nedidelė vietos KGB darbuotojų žydų grupė nebuvo jokių žydų visuomeninių jėgų siūsta, raginta, inspiaruota vykdyti baudžiamąsias funkcijas, ir žydai už jų veiklą nėra atsakingi (...) žydai savaip nukentėjo ne mažiau negu lietuviai" (308 psl.).

Žydams jau 1945 m. buvo leista steigti Vilniaus valstybinį žydų muziejų. Prasidejo kultūrinis gyvenimas. Per trejetą metų buvo surengta daugiau kaip 60 literatūros vakarų. Maskvos žydų remiamai Lietuvos žydai rašytojai leido knygas. Kultūrinis gyvenimas atkuto ne tik Vilniuje, bet ir provincijos miestuose.

Tačiau netrukus vėl padvelė antisemitizmas. Knygos autorius pastebi, kad "rusų kalbaėjusiam laikraštyje 'Sovetskaja Litva' netrukus antisemitinio pobūdžio rašinių".

1949 m. keletas žydų buvo apkaltinti šnipinėjimu, sumiti ir nuteisti 10 m. kalėti. 1945 m. pastatytas paminklas Paneriuose ten nužudytiems žydams atminti 1952 m. buvo nugriautas. Vėliau čia buvo pastatytas kitas paminklas su užrašu lietuvių ir rusų kalbomis, kad čia nužudyta 100,000 tarybinių žmonių.

Po Stalino mirties nemažai kultūrinio bei kitokio darbo dirbta drauge su lietuviais. Tačiau dėl daugelio priežasčių 1945-1975 m. laikotarpiu vyko intensyvi kova dėl teisės išvykti Izraelin.

Atkurtoje Lietuvoje

"Atkurtoje nepriklausomoje Lietuvos respublikoje 1990-1997 m.". Skyriaus pradžioje pasakyta: "Lietuvių tautinės jėgos, daug nuveikusios, kad tarybinę imperiją subyrėtų, vienos pirmųjų pareiškė savo valią išstoti iš TSRS ir atkurti nepriklausomą tautinę valstybę".

Nepriklausomybė atstačius naujoji konstitucija užtikrino tautinėm mažumom "politinių lygiateisiškumą". Žinoma, tam pritarė ir žydai. Rašytojas Grigorijus Kanovičius ir Lietuvos žydų kultūros draugijos pirm. Emanuelis Zingeris aktyviai da-

lyvavo Sąjūdžio veikloje, buvo išrinkti į Aukščiausiąją tarybą. Buvo leista veikti Pasaulio žydų organizacijos "Sochnut" atstovybei, pirmajai ryšininkei su Izraeliu.

Sąkajos ir kita žydų kultūrinė veikla – statyti paminklai, šventos reikšmingos šventės. Rugsėjo 23-čioji buvo paskelbta žydų tautžudystės diena ir nuo 1993 m. kasmet švenčiama. Formaliu valstybiniu mastu įvairiomis progomis ir atskirais raštais pasisakyta prieš hitlerinę okupaciją ir vykdytas žydų žudynes.

1991 m. Izraelyje viešėjo 25 žydų gelbėtojai, kurie ten buvo apdovanoti "Pasaulio tautų teisuolio" medaliais. Tarp išgelbėtų buvo ir Aaronas Brikas, vėliau pakeitęs pavardę – A. Barakas ir tapęs Izraelio Aukščiausiojo teismo pirmininku.

Statistikos duomenimis, 1989 m. Lietuvoje buvo 12,400 žydų. Vien 1990 m. Izraelin išvyko 2683. Liko apie 6000, iš kurių Vilniuje 4000. 1991 m. buvo atsteigta Lietuvos žydų bendruomenė, kuri atliko ir tebeatlieka daug žymių darbų, ypač kultūrinėje bei socialinėje srityse.

Svarbus buvo ir laikraščio "Lietuvos Jeruzalė" leidimas, bet 1994 m. dėl lėšų stokos jis nustojo eiti.

Šalia visų gausių kūrybinių ir jdomių kultūrinių apraiškų, žydams dirbant drauge su lietuviais, juodu šydu dar driekėsi antisemitinės nuotaikos, kurios daugiausia pasireiškėdavo specialiais straipsniais. Pabrėžiama, kad antisemitizmas dar ir dabar "nesulaukia deramo valstybės ir platesnės visuomenės atkirčio". Šiame dabartinėje Lietuvoje žydų gyvenimą nušviečiančiame skyriuje daug vietos skiriama žydų-lietuvių santykių problematikai.

Baigminiai dalykai

Pabaigos skiltyje autorius rašo: "Žinoma, Lietuvos žydų istorijos nušvietimas gali būti ir kitoks. Dėstymo svorį, matyt, galima perkelti į kitus akcentus, o įvairius įvykius, apraškas, procesus vertinti ir aiškinti kitaip (...) svarbu, kad naujuose darbuose visa tai būtų išdėstyta argumentuotai".

Dėkoma redaktorei Genovaitė Gustaitė, "kuri ne tik kvalifikuotai suredagavo ir su-tvarkė rankraštį, bet ir parodė didelį dėmesį knygai išleisti".

Šaltinių sąrašas išsidriekęs per 15 psl. Paskutiniai 5 psl. paskirti knygos turinio santraukai anglų kalba, kurią paprošė Vida Urbanavičius-Watkins. Nu-rodyta, kad didelė nuotraukų dalis paimta iš knygoje minėtų leidinių. Iš viso nuotraukų su-dėta apie 140. Be to, nemažai faksimilių, statistinių lentelių, brėžinių, šiek tiek žydų poezijos vertimų. Apskritai, knyga gra-žiai išleista, kietais viršeliais su aplanku. Tekstas surinktas skil-timis, kurių kiekviename pusla-pyje po dvi. Tai palengvina skaitymą, ko iš tikrųjų čia ir reikia, nes visas turinys mirgėte mirga vardais, skaitmenimis, datomis, vietovių pavadinimais, citato-mis. Kalba gera, svetimybių nedaug.

Perskaičius šią knygą, per-šasi išvada: autorius, skelbdamas surinktą medžiagą, dėstydamas istorinius įvykius ir fak-tus nori parodyti: a) kur yra pradinės antisemitizmo ištakos, b) ką gero žydai yra padarę Lie-tuvai, c) ką žydams reikė Lietu-vai, ypač Vilnius, d) kaip lietu-viai už gera atsilgino piktu, e) kas buvo lietuvių istorikų bei publicistų nepasakyta arba klai-dinančiai skelbta, f) kiek iš tik-rųjų Lietuvos žydų tebuvo komunistų vadų bei veikėjų.

Ši knyga, nušvietusi Lietuvos žydų kelią šimtmečių raidoje, ne-galėtų būti laikoma žydų istorija mokslinė prasme dėl joje ryški-namo subjektyvaus požiūrio bei įvykių vertinimo naudojant pasi-renkamus šaltinius, pabrėžiant vienpusiškumą lietuvių antisemi-tizmo klausimui.

Solomonas Atamukas, LIETU-VOS ŽYDŲ KELIAS. NUO XIV AMŽIAUS IKI XX a. PA-BAIGOS. Redaktorė Genovaitė Gustaitė. Dailininkas Jokū-bas Jacovskis. Korektorės – Ona Malinauskienė, Marija Treigienė, Asta Žernienė. Techninė redaktorė Birutė Tolvai-šienė. Maketavo Aivaras Gecevičius. Leidykla "Alma litte-ra" (Šermukšnių g. 3, 2600 Vil-nius). Puspilnis Internetė: http://www.aiva.lt/Alma littera

Toronto Maironio mokykloje su svečiais iš Lietuvos – seimė vicepirm. A. KUBILIŪNI (viduryje). Iš kairės: I. Čuplinskaitė, vedėja A. Aušrotaitė-Šimonėlienė, D. Puterienė, O. Romančikas, A. Rašymas, R. Šimonaitienė

Lietuva šiandieną

(Atkelta iš 5-to psl.)

gamino produkciją pačiai Sovietų Sąjungai. Todėl imperija, smaugdama Lietuvą, pati patyrė milžiniškus nuostolius – daug didesnius, negu Lietuva. Bloka-da tikslo nepasiekė ir buvo at-šaukta.

Buvo pabandyta pasinaudo-ti netrukus atsiradusiais dide-liais ūkiniais sunkumais ir su-kurstyti žmones. Šiai propagan-dai pasidavė tik nedidelė grupė rusakalbių, okupacijos metais persikėlusių į Lietuvą su tikslu ją kolonizuoti. Tačiau bandy-mas jų jėgomis 1991 m. sausio pradžioje užgrobti Lietuvos par-lamento rūmus nepavyko. Tada buvo imtasi paskutinės priemo-nės: atviros karinės intervencijos. Į Lietuvą atvežti specialios paskirties kariniai daliniai milži-niška jėga (tankai, desantininkai) turėjo užgrobti valstybines įstaigas ir atkurti okupacinį re-žimą. Tikėtasi tai padaryti labai greitai, pasinaudojant tuo, kad pasaulio dėmesys buvo nukreip-tas į Iraką, kuris tuo metu už-puolė Kuveitą. Pasaulis būtų bu-vęs pastatytas prieš įvykusį faktą ir po kurio laiko pamiršęs Lie-tuvą, kaip buvo pamiršta ir 1940 m. birželio 15 d. okupacija.

Tačiau prie kiekvieno už-grobiamo pastato susirinkdavo dešimtis tūkstančių paprastų žmonių. Įvairių pasaulio agentū-rų žurnalistai gaudavo iš Lie-tuvos pilnas žinias apie karinius veiksmus prieš taikią tautą. Ne-pavyko nuslėpti ir šiurpių žudy-nių prie televizijos bokšto. Be-veik tuo pat metu pasaulis su-žinojo apie šį kraupų nusikalti-mą prieš beginklius žmones. Bu-vo prisiminta apie susidorojimą Vengrijoje, Čekijoje, Lenkijoje.

Rusija visada vengė tiesiogiai mesti iššūkį Jungtinėms Amerikos Valstijoms, kurios ne-pripažino Lietuvos okupacijos. Prie Lietuvos parlamento rūmų tą naktį buvo nesuskaičiuojami tūkstančiai žmonių. Aikštė prie jų apsupta aukštais namais, o iš kitos rūmų pusės teka Neris upė. Žmonės nebūtų turėję kur pasitraukti ir aukos būtų buvu-sios milžiniškos. Sovietų kari-ninkų pasikalbėjimuose nuskam-bėjo frazė: "Per daug mėsos". Parlamento rūmų puolimas bu-vo atšauktas.

Po to, kai Maskvoje 1991 m. rugpjūčio mėnesį valdžią už-grobė fanatiški asmenys teišsi-laikė tik porą dienų ir buvo nu-šluoti pačių sukilusių maskvie-čių, prasidėjo Lietuvos masinio diplomatinio pripažinimo vajas. Lietuva tapo Jungtinių Tautų nare, atgavo savo turėtą statusą pasaulyje.

3. Po devynerių metų

Tai, kad Lietuva jau išgyve-no devynerius nepriklausomy-

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

bės metus, yra didžiausias ste-buklas. Šiandien ji yra pilnatėi-sė valstybė, atstovaujama visose svarbiausiose tarptautinėse or-ganizacijose. Ji turi pilnai kon-troliuojamas sienas su visomis savo kaimynėmis. Ji palaiko diplomatinis santykius su be-veik visomis pasaulio valstybė-mis. Lietuvos įmonių gaminiai jau eksportuojami į Vakarų rin-ką. Vakarų šalys perka Lietuvos šaldytuvus, baldus, audinius, drabužius, maisto produktus. Demokratiškai vyksta politinis gyvenimas. Lietuvos prezidentu išrinktas Vakarų auklėtinis – iš-eivijos lietuvis Valdas Adam-kus. Lietuva rengia suvažiavi-mus, kuriuose dalyvauja lietu-viai iš viso pasaulio. Jos atstovai – dažni svečiai didžiausių pa-saulio valstybių sostinėse. Jung-tinės Amerikos Valstijos ir Bal-tijos šalys 1998 m. pradžioje pa-sirašė Partnerystės chartiją – pa-stovaus bendradarbiavimo do-kumenta, kuris jau yra pilnai vykdomas. Į Lietuvą pradeda investuoti kapitalą stambios pa-saulio firmos iš JAV, Anglijos, Vokietijos, Danijos ir kitų val-s tybių.

Tačiau Lietuvoje gyvenimas šiuo metu yra labai sunkus. Stambios gamyklos, pastatytos okupacijos laikais ir skirtos Ru-sijos rinkai, neveikia, nes jų gaminamų nekokybiškų produk-tų niekam nebereikia. Rusija, iš esmės tebevaldoma nusikalsta-mų prokurmininių grupuočių, niekaip nepajėgia įveikti ūkinės suirutės. Tos Lietuvos įmonės, kurios prekiaavo su Rusija, dabar turi didžiulį nuostolį.

Vakarų pasaulis yra užvert-tes Lietuvą pigesnėmis ir geres-nės kokybės prekėmis, su kurio-mis konkuruoti lietuviškos ga-myklos dar negali. Be to, Vaka-rai net ir neįsileidžia kai kurių lietuviškų prekių, bijodami kon-klencijos. Iš Lietuvos reikalaus-jama netaikyti jokių muitų įve-žamai produkcijai, o bet kokias stambesnes prekių siuntis iš Lietuvos yra sudaromos didžiulės kliūtys, kad jos nepasiektų pirkėjų. Sugriuvus sovietinei žemės ūkio sistemai, ūkininkai yra atsidūrę labai sunkioje padėtyje, nes valstybė negali jiems pa-dėti, o Vakarų rinkai turi maisto prekių perteklių. Lietuviškų grūdų arba mėsos niekas nenori pirkti. Jei nori parduoti, gamink tai, ko šiose valstybėse dar nėra. Tačiau tokia gamyba yra labai brangi ir neekonomiška. Ūki-ninkai neturi lėšų, kad galėtų įsigyti modernesnę techniką.

Kita didžiulė Lietuvos ne-laimė – sovietinis palikimas. Jos svarbiausias ūkio šakos savo rankose išlaikė buvę komunistų partijos statybiniai. Buvę gamyk-lų direktoriai apgaulės būdu ta-po šių įmonių savininkais. Ta-čiau dauguma jų nemoka ūki-ninkauti naujomis – konkuren-cijos sąlygomis. Tokios gamyk-los yra išgrobstomos ir bankro-tuojamos. Dar šiaip taip dirbančiose gamyklose žmonės negauna at-lyginimų kelis mėnesius.

Neveikia teisės sistema. Nors įstatymai ir priimti, bet praktiškai nėra jokios atsako-mybės net už labai didelius ūki-nius nusikaltimus. Bankų siste-ma buvo išvogta ir dabar pama-žui atkurama visai iš naujo. Labai daug žmonių sukičiams patikėjo savo paskutines san-taupas ir, aišku, jas prarado.

Nepateisinamai išsipūtė val-dininkų aparatas. Lietuvoje be-veik nėra "tarnautojų", ten kiekvienas "klerkas" laiko save "valdininku" ir savivalijauja. To-dėl apie 88% žmonių gyvena už skurdos ribos arba vos vos vers-

damiesi. Pati sunkiausia – jaunų šeimų padėtis. Labai vargsta pensininkai, neturintys dirban-čių ir galinčių jiems padėti vai-ku. Nedarbas jau artėja prie 20%. Tai reiškia, kad kas penk-tas darbingas asmuo negali rasti darbo.

Pirmaisiais nepriklausomy-bės metais labai daug jaunų žmonių, net paauglių, metėsi į smulkiają prekybą. Jie metė mokyklą ir tapo turgaus pre-keiviais. Galima jaunimą su-prasti. Visą laiką iki tol gyvenę uždaryti už geležinės uždangos, jie puolė važinėti po Lenkiją, Vokietiją, Olandiją, pasiekė net Turkiją ir Singapūrą. Jie vežė iš ten kuo pigesnes prekes, tikėda-miesi jas Lietuvoje parduoti. Bet jie nemokėjo prekiauti. Jų tykojo nesąžiningi muitininkai ir žiaurūs vagys. Ne vienas yra žuvęs šiose kelionėse. Tik vie-nam kitam iš jų pavyko pratur-tėti ir imtis rimto prekybinio arba gamybinio verslo. Bet ir iš-likusieji trinitasi turguose, nes gauti pastovų darbą beveik ne-įmanoma. Pagaliau jie, pasivaži-nę po pasaulį, jau ir nebener-tų visą darbo dieną stovėti gamykloje prie staklių. Jie norėtų lengvo uždario ir įdomesnio gyvenimo. Dalis tokių jaunų žmonių pasuko į nusikaltimų kelią. Jie susivienijo į gaujas ir terorizuoja dirbančius. Jie rei-ka lauja, kad dirbantieji mokėtų jiems duokles. Jie bendradar-biauja su kontrabandininkais ir atviraus Lietuvos valstybės prie-šais. O pastarieji jau turi savo atstovus valdžioje ir teisėtvar-kos įstaigose. Todėl kova su nu-sikalstamumu yra tokia menka ir neduoda žymesnių rezultatų.

Buvę komunistiniai laikraš-tininkai tebedirba savo buvusio-se tarnybose. Pasikeitė leidinių pavadinimai, tačiau jų turinys li-ko tas pats – antiautinitis. Jie at-virai tyčiojasi iš patriotiškai nu-siteikusių žmonių, politinių ka-linių ir tremtinių. Jie reikalauja, kad žmonės užmirštų komunis-tinę praeitį ir vis rodo, kaip da-bar yra blogai. Jie tyčiojasi iš Lietuvos istorijos ir valstybingu-mo, bet perspėti puola šaukti, kad varžoma spaudos arba žo-džio laisvė.

Didelė nesėkmė ištiko mo-kyklą. Bandymai atkurti tauti-nius mokyklos brolius buvo išjuokti asmenų, kurie pirmai-siais Lietuvos valstybės metais buvo paskirti vadovauti švieti-mui. Jie neturėjo jokio profesinio pedagoginio pasirengimo ir nesuprato patriotiškumo es-mės. Jiems atrodė, kad reikia atsiverti bet kokioms kitų val-s tybių ir tarpvalstybinių – kosmo-politinių organizacijų įtakoms. Vienas iš žymiausių pasaulio baltistų akademikas Zigmąs Zinkevičius, norėjęs atkurti mo-kyklą buvo išjuoktas ir išvartas. Dabar švietimo ir mokslo mi-nisteriu paskirtas poetas, turin-tis statybininko specialybę. To-dėl Lietuvos mokykla netapo tautos ugdymo įstaiga.

Lietuvoje yra net 35 politi-nės partijos. Iš tikrųjų tai ne partijos, o tik grupuotės, kovo-jančios dėl valdžios postų. Jos neturi ilgalaikių programų, kaip valdyti valstybę, žvelgiant į ateitį. Partijos atsirak tik tada, kai susiformuos tam tikri visuome-nės sluoksniai, atitinkantys nau-ją ūkinę santvarką.

Tačiau visą šiandieninę sun-ki padėtis nėra be išeities. Lie-tuva turi didelį mokslininkų ir kitų specialistų būrį. Lietuvoje yra labai daug darbščių, dorų žmonių, kurių balsas vis garsiau girdimas. Todėl neužilgo tas lai-kas, kai Lietuva imis kilti ir kurti gražią savo ateitį. (Paskaita, skaityta Klivlande š. m. Kovo 11-tosios proga).

"Ne mano kiaulės, ne mano pupos"

Ivairios šios patarlės galimybės kasdieniniame gyvenime

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Pirmą kartą šią patarlę ma-čiau vos prieš porą metų lietu-viškoje spaudoje. Tada patiko ir dabar tebepatinka tos patarlės kaimiškas dalykiškumas: trum-pai-drūtai! Aišku, pačios patar-lės mintį – "Čia ne mano reika-las" – esu daugelį metų gyveni-me matęs ir pats išgyvenęs. Pri-siminiau sociologinius tyrimus, kur pakartotinai rasta, kad pra-eiviai nelaimės ištiktąjį palieka ir toliau nuskuba. Panašių stu-dijų jau atlikta ir Lietuvoje su tokiais pat rezultatais.

Atvejais Vilniuje

Prieš kurį laiką spaudoje skaičiau vienos bičiulės aprašy-mą savo kelionės Lietuvoje.

"Naktį grįžome autobusu į Vil-nių. Taksu važiuojant į viešbu-tį, Donatas pastebėjo senyvą moterį, einančią gatve. Užlipusi ant šaligatvio ji staigiai krito ir nebeatsikėlė. Paprašėm taksistą sustoti. Aš pribėgau prie mo-teris, o Donatas ir Aras rado studentus, kurie iškviėtė greitą-ją pagalbą. Taksistą paleidome. Moteris gulėjo, per skarelę sun-kėsi besiplečianti kraujo dė-mė... Netoliese sustoję autobu-sas. Išlipusieji bematant išsi-skaidė, tik viena moteris reaga-vė ir mano prašymą padėti. De-ja, ji tik rusiškai mokėjo, bet vis tiek galėjo apraminti susižeidu-siąją. Į mano prašymus prava-žiuojantieji nekrepė dėmesio..."

Rašančioji galėjo sau tarti "Ne mano kiaulės, ne mano pu-pos!" ir po ilgos dienos grįžti ir savo viešbutį užsitarnautam po-ilsui. Tačiau ji vadovavosi kitu šios patarlės variantu: "Ne ma-no kiaulės, bet mano pupos!" arba: "Aš jos problemas nesu-kliaurau, bet jai padėsiu ją iš-spręsti".

Moralinė atsakomybė

Kas iš tikrųjų yra tos "kiaulės" ir tos "pupos"? Moralinė atsakomybė susideda iš dviejų dalių: kaltinimo ir kontrolės. Mes kaltiname kitus už proble-mų sukūrimą ir paliekame kontrolę asmenims, galintiems įvykių raidą pakeisti arba esan-čias problemas panaikinti. Kas-dieniniame gyvenime kalbame apie problemas ir jų sprendimą. Atsakomybė už problemą liečia praeitį, o atsakomybė už jų sprendimą – ateitį. Dažnai tos dvi sąvokos yra supintos vieno-n: "Kaip pasiklosi, taip išmiegosi"; "Kiekvienas yra savo laimės kalvis"; "Ką pasėsi, tą ir pjausi". Toks problemos ir jos sprendi-mo supynimas vienon gijon ve-da prie minties, kad problemos sprendimui reikia atrasti jos kaltininką. Tai nereali, nors ir gundanti mintis.

Keturi modeliai

Sociologai yra aptarę ketu-ris modelius, liečiančius atsako-mybę už problemas ir jų spren-dimą.

Moralinis modelis. Jis žmo-nes laiko atsakingais už proble-mų sukūrimą ir už jų sprendi-mą. Šiame modelyje žmonės nėra ipareigoti kitiems padėti, nes pastarieji yra atsakingi už savo problemų sukūrimą ir jų spren-dimą. Pvz. šiame modelyje alko-holizmas laikomas silpnos va-lios požymiu. Tokie tik turi save

"paimti nagan" ir grįžti į blaivy-bę. Geriausiu atveju pašalinė pagalba ribojasi tik priminimu, kad vargan patekę yra atsakingi už geresnį savo rytojų. Tokio mintijimo pavojus yra tas, kad žmonės gali įsitikinti esą pajė-gūs bet ką patys vieni pasiekti. Šiam modeliui labiausiai ir tin-ka "Ne mano kiaulės, ne mano pupos!" patarlė.

Lyginamasis modelis. Jis žmones laiko neatsakingais už savo problemas, bet atsakingais už jų sprendimą. Čia žmonės save mato likimo nuskriaustais. Amerikoje vienas pilietinių tei-sių vadas minioims nuskriaustu-jų tarė: "Jūs neatsakingi, kad esate parblokti, bet atsakingi už atsisotijimą ant savo kojų".

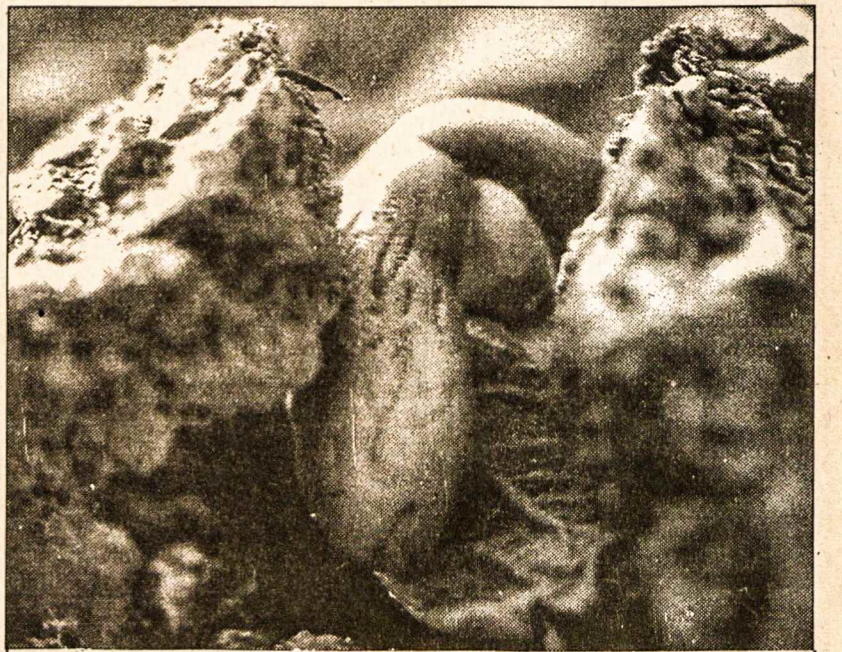
Ta pati mintis pasikartoja kitame teiginyje: "Prakaitas ir ašaros yra šlapios ir sūrios, bet jų rezultatai skirtingi. Ašaros sukelia užuojautą, o prakaitas veda į geresnį rytojų". Šiame modelyje žmonės savo krūtinėn nesimėsa atgailodami, jie yra skatinami savo energiją nu-kreipti į aplinkos gerinimą, problemų apvaldymą. Galvon ateina pokomunistinis Lietu-vos gyvenimas ir jų viltys rytojai. Čia tikėtų "Ne mano kiaulės, bet mano pupos" variantas.

Medicininis modelis. Jis žmones laiko neatsakingais nei už savo problemas, nei už jų sprendimą. Čia žmonės yra ap-linkybių aukos, reikalingos kitų pagalbos. Jie save ir kiti juos mato kaip bejėgius, likimo blaš-komus. Jie yra apsaugoti nuo pašalinį kaltinimų. Pvz. poka-rių pagėbėjai, dabartinės Lietu-vos našlaičiai, invalidai, senelių namų gyventojai.

Aišku, šis modelis pabrėžia priklausomybę nuo kitų malonės, išmaldos. Pvz. socialinių pašalpų programos Amerikoje, kur pašalpos gavimas gali tapti gyvenimo būdu bei kartų tradi-cija, o ne trumpalaikė pagalba varge. Šiame modelyje žmonės tarsi vis šviežia žuvmi maitina-mi, jų visai nepamokant, kaip tą žuvį patiems pasigauti. Koks jau keletą kartų minėtos patarlės variantas čia tikėtų? Siūloma: "Čia mano ir kiaulės, ir pupos!"

Švietimo modelis. Jis žmo-nes laiko atsakingais už savo problemas, bet neatsakingais už jų sprendimą. Čia žmonės yra kalti už patiriamus sunkumus. Tai jų įpročiai – persivalgymas, pasigerimas, melagystė, išvir-kavimas, vagystė – yra neapval-dyti ir dažnai būna jų problemų pradžia. Savo problemų apval-dymui žmonės turi pasiduoti ki-tų, dažniausiai visuomeninių institucijų globai, gydymui, net laisvės apribojimui. Anoniminių alkoholikų (AA) sąjūdis yra vie-nas sėkmingiausių šio modelio pavyzdžių. Religiniai kultai, svorio numetimo organizacijos irgi vadovaujaši šio modelio prielaidomis. Čia labai tinka teiginys "Mano kiaulės, bet ne mano pupos".

Pagaliau grįžtu prie patar-lės: "Ne mano kiaulės, ne mano pupos". Šiame rašinėlyje arčiau pažvelgiau ne tik į šią patarlę, bet ir į visus galimus šio posakio variantus. Kiekvienam jų mūsų margame pasaulyje yra vietos ir daugiau ar mažiau mes visi tuos variantus esame panaudoję.

Pavasarijant

Pasipylė gelsvos pienės
po laukų aksomą žalią,
o pavasarį pajutęs
diegas dirvoj grunčią kelia...

Tirpsta šaltas žiemos kraujas,
o su juo ir pėdos sniego,

Eilėraštis ir nuotrauka ROMUALDO KISIELIAUS

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Pirma pacientus pagal
susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

Lietuvos kultūros temomis

Plačiąjai visuomenei mažai žinomi dalykai

ALFONSAS NAKAS

Gavau didelio dėmesio vertą knygą iš Lietuvos. Tai Vilniaus universiteto leidinys, (prof.) Vyginto Broniaus Pšibilskio gerai dokumentuotų straipsnių rinkinys, pavadintas *Iš Lietuvos XX a. kultūros istorijos*. Tituliniam lape pažymėta: "Apsprendė ir rekomendavo spausdinti VU Filosofijos fakulteto taryba". Išleidimo data – 1997 metai. Paruošė ir išleido "Artila".

Knygon sudėta 16 straipsnių, kurių temos siejasi su kultūrine veikla Lietuvoje nuo pačios XIX a. pabaigos, iki maždaug XX a. vidurio (Stalino mirties). Kad skaitytojas suprastų, apie ką šioje knygoje kalbama, pateikiu pilnų straipsnių pavadinimus su tik trumpiausiu turinio paaiškinimais.

Medvilionių "Litvomanai" – apie brolio ir sesers, Stanislovo ir Teresės Gocų kultūrinę veiklą Š. Lietuvoje, šviečiant ir auklėjant kaimo jaunimą; Teresė ir "Žiburėlio" dr-jos įsteigėja.

"Varpas" – šiaulių kultūros židinys, reiškėjęs visokią kultūrinę veiklą, ypač išgarsėjęs kultūrinėmis gegužinėmis, teatro veikalų vaidinimu.

Čiurlionis visuomet svajota pavesti savo tvariūnų lietuvių tautai – apie kovą už Čiurlionio kūrinių išlikimą, juos gelbstint nuo gedimo, išgrobystymo.

Lietuviškos kultūros gaivinimas 1918 metais – apžvelgiamas pastangos kurti kultūrinės įstaigos, kai karą pralaimėję vokiečiai Lietuvoje tebeviešpatavo, į paskelbtą nepriklausomybę nekreipdami dėmesio.

Pirmas Lietuvos universitetas turi būti tikai Vilniuje – M. Biržiškos ir kitų šviesuolių pastangos atgaivinti Vilniaus ant sunkiausiomis I Pas. karo pabaigos sąlygomis. Nors ir žinodamas apie dešimtmečių negandą (lenkų-bolševikų-nacių-bolševikų okupacijas) skaitytojas negali nesididžiuoti un-to kūrėjų heroizmu.

Papiliečių švietėja ir ugdytoja (Papilio mokykla: XX a. pradžia – ketvirtosios dešimtmečio pabaiga) – ryškindamas šią pavyzdinę S. Lietuvos mokyklėlę, autorius daro ekskurijas ir į kitas, atskleidždamas darbuotojų idealistų mokytojų, "atlygintų" Sibiro.

Bandymas ugdyti politinę kultūrą tarpukario Lietuvoje – apie pastangas tautą politiškai šviesti nepriklausomoje (čia – tarpukario) Lietuvoje III ir IV dešimtmeciuose. Deja, VDU rektorius M. Rómerio planus steigti Politinių ir kultūrinių mokslų mokyklą sužlugdė tautininkų valdžia, o panašią prof. Iz. Tamošaičio – sovietų okupacija.

Netroškęs turtų ir garbės / (P. Bugailiško kultūrinė ir socialinė

veikla) – trumpa (8 psl.) advokato, liaudininkų veikėjo, politiko ir kultūrininko Pelikso (LE – Feliksas) Bugailiško biografinė apybraiža.

Karaimų tautos patriarchas – biografija Sarajos Šapšalo, mokslininko – filologo/orientalist, Trakų karaimų hachano, kovotojo už karaimų tautos išlikimą (LE 29-tam tome jis pavadintas "karaimų viršininku").

N. K. Rericho pasekėjas Lietuvoje – apie šio dailininko ir humanisto sąjūdį bei negausius jo pasekėjus Lietuvoje.

Knyga ant okupantų ešafoto – bolševikų ir nacių kovos prieš lietuviškas knygas tarp 1940-1950 metų.

Nacistinių kacetų kankiniai – dviejų kacetų istorijos: Stuthof'o ir Flossenbug'o. Pastarajame, Š. Bavarijoje, žuvo 2480 lietuvių, kurių likimą ryškina masas autorius bent iš dalies užtaiso svarbią spragą.

Pabūklams griaužiant (iš kultūrinio gyvenimo nacių okupuotoje Lietuvoje istorijos) – apie Šiaulių miesto kultūrininkų veiklą nacymečiu, apie jų sėkmę, nepaisant visokių sunkumų, net ekspansiją į kitus Lietuvos miestus.

Laisvų diskusijų pagrindu / M. K. Čiurlionio palikimo vertinimas: keletas mažiau žinomų faktų – ryškinama Čiurlionio kūrybos pripažinimo-nepripažinimo istorija nuo sovietų okupacijos pradžios iki Stalino mirties.

Vilniaus universitetas stalinmečiu – pati didžiausia studija puslapių skaičiumi (lygiai 20), pati įdomiausia, skaitytoją tiesiai stulbinanti. Tai bolševikų teroro mokslo įstaiga istorija. Prieš keletą metų visas straipsnis ar jo dalis buvo išspausdintas "Draugo" kultūrinuose puslapiuose.

"Byla" dėl Vilniaus arkikatedros: 1949-1956 – nemažiau stulbinantis bolševikų teroras prieš religines institucijas, išskirtinai prieš Arkikatedrą, kuri turėjo paragauti ir sandėliuojamų pūvančių bulvių skonį, buvo išgraibstytos jos vertybės.

Knygos kalba sklandi, aiški, neperkrauta nesuprantamų tarpataitinių žodžių jėga, taip gausių išsivijusių intelektualų "Metmenyse". Radau tik vieną okupuotų primestą veiksmažodį "šėfuoti", bene tik kartą čia pavartotą. Koks milžiniškas darbas mokslo vyro čia atliktas, rodo 13 puslapių, 1256 pavardžių rodyklė.

Pratarmėje teisingai pastebėta: ši "Knyga gali būti naudinga moksleiviams, mokytojams, studentams ir visiems giiliau besidomintiems kultūros istorija". Taip, taip! Tik jokio ženklo jos metrikos nei apytikra, nei apie kainą, nei adresą bandant ją įsigyti.

Kai kregždės širdyje

Gimtajai Suvalkijai

Suvalkija – ne tik Šešupės vingiai, Žieduotos pievos, čilbantys miškai, Ne debesys ežeruose aptingę, Su gūlbėmis beirštantys lėtai.

Suvalkija – rugių dulkėna pavėjui, Keliai, keleliai, pilkapiai seni. Tėvai ne veltui aukso grūdus sėjo... Rūpintojėlių skausmą ar menį?

Suvalkija – istorija švenčiausia, Tik ją paskaitęs ašara brauki. Eini prie kapo ir senolių klausai, Ar nemirė dar žmogiška viltis.

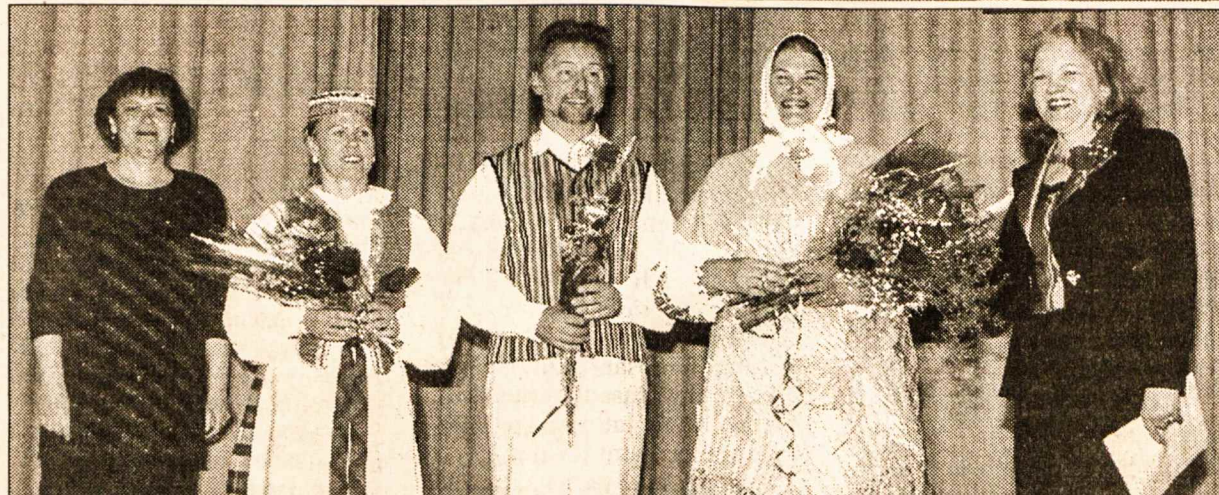
Juk širdžių liepsną žiaurūs vėjai blaško, Lyg Suvalkijos beržus per audras. Artimo meilės – tik bedvasis lašas, Kas abejonių dykumoj jį ras?

Nenusiminkim – ras jį suvalkiečiai, Ipūs ir meilė tikrą kaip malda: Jablonskis ir Tatarė širdis liečia, Ir Basanavičius mus drąsins visada.

Suvalkija – tai mūsų ryžtas naujas, Atgimstančios sodybos. Juk matai? Lietuvių Laisvė, aukos, šventas kraujas, Kudirkos Varpas, mūsų vilčių takai!

Lyg pasaka gimtųjų upių brastos, Žilvičių guotai žavi ir žavės. Kur šitokį peizažą akys rastų, Kai kregždės širdyje, kai jų pilna erdvė?

Janina Štrimaitienė-
Marcinkevičienė

"Tėviškės žiburiai" 49-tojo spaudos vakaro, įvykusio 1999 m. balandžio 10 d. Anapilio salėje, akimirks. Viršuje – Los Angeles spundulietės žavi gausius žiūrovus; apačioje – viešnios ir rengėjos (iš kairės): V. PETRAUSKIENĖ, "Spindulio" mokytoja S. BARYSIENĖ, muzikos vadovas V. RALYS, "Spindulio" vadovė D. VARNIENĖ ir R. JONAITIENĖ

Paskutinis partizanų vadas

Generolo ir prezidento Jono Žemaičio biografija

IUOZAS VITĖNAS

Pastaruoju metu atsirado įvairių prezidento pavadinimų. Buvęs Lietuvos ambasadorius Vašingtone Stasys Lozoraitis vadinamas "Vilties prezidentu". 1995 m. apie partizanų vadą Joną Žemaitį buvo sukurtas dokumentinis televizijos filmas "Ketvirtasis prezidentas", o neseniai Lietuvoje apie jį išleista Nijolės Gaškaitės-Žemaitienės knyga "Žuvusiųjų prezidentas". Tačiau gal reikšmingiausia yra tai, kad Žemaitį "pogrindžio prezidentu" pavadino L. Berija, kuris Stalinui mirus buvo užėmęs jo vietą ir pareikalavęs suimti Žemaitį atvesti "deryboms". Apie tai N. Gaškaitė-Žemaitienė minėtoji knygoje taip rašo:

"Kad J. Žemaitis buvo nugalbentas "deryboms" su L. Berija, reikėdė aukščiausią okupuotos valstybės pripažinimą. Paradoksu, tačiau tai buvo dviejų valstybių – okupuotos Lietuvos Respublikos ir Sovietų Sąjungos – aukščiausių vadovų susitikimas. Pirmą kartą suimtas partizanų vadas buvo pavadintas ne "banditu", o "lietuviško ginkluoto nacionalistinio pogrindžio vadovu", "pogrindžio prezidentu", "LLKS tarybos prezidentu pirmininku". L. Beriją suėmus, šie pataikaujant jam vartoti Žemaičio titulai Lietuvos čekistų ataskaitose buvo kruopščiai išbraukti" (327 psl.).

Kitą dieną po šio susitikimo su Žemaičiu Berija buvo suimtas ir nužudytas, tik tris mėnesius išbuvęs Stalino įpėdiniu. Berija buvo pareiškęs, kad reikia keisti politiką ir demokratizuoti režimą. Todėl nežinia, kaip tai būtų atsiliepę Lietuvai ir Žemaičiui, jei Berija būtų išlikęs valdžioje.

Beriją nužudžius, po kelių dienų buvo pradėtas Žemaičio tardymas, trukęs beveik metus ir baigtas nuteisimu mirties bausme, kuri buvo įvykdyta 1954 m. lapkričio 26 d. ir jo kūnas sudegintas Butyrkų kalėjimo krematoriume (367 psl.).

Jonas Žemaitis 1929 m. buvo baigęs Karo mokyklą Kaune artileristu. Vėliau dvejus metus studijavo Prancūzijoje. Grįžęs buvo paskirtas artilerijos pulko skyriaus vadu. 1941 m. kilus karui ir sovietams verčiant jo artilerijos pulką trauktis į rytus, jis atsiskyrė ir pasidavė vokiečiams, kurie jį greitai paleido. 1944 m. steigiant Vietinę rinktinę, Žemaitis buvo paskirtas bataliono vadu. Vokiečiams rinktinę likviduojant, jis, persirengęs civiliniais drabužiais, pasislėgė.

Sovietams Lietuvą antrą kartą okupavus, NKVD daliniai pradėjo jo ieškoti. Tėviškėje jis išsirengė slėptuvę ir tikėjosi ten praleisti pirmą sovietų okupacijos žiemą. 1945 m. balandžio mėn. išjungė į Lietuvos laisvės armiją (LLA) ir buvo paskirtas

Žebenškės rinktinės štabo viršininku.

1946 m. gegužės mėn. iš Vakarų atvykus J. Deksnui su V. Staneika, buvo įsteigta Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjunga (BDPS). Į jos vadovybę įsiskverbęs sovietų agentui J. Markuliui, daug jos narių buvo suimti. 1948 m. lapkričio mėn. vakarų ir rytų sričių partizanų atstovų pasitarime buvo nutarta iš dalies atnaujinti BDPS prezidiumą. J. Žemaitis buvo išrinktas laikinu jo pirmininku ir ginkluotų pajėgų vadu. Jis tuoj ėmė organizuoti visoms partizanų apygardoms bendrą vadovybę. Buvo surengtas visos Lietuvos partizanų vadų suvažiavimas 1949 m. vasario 10-20 d.d. Minaičių kaime tarp Radviliškio ir Baisogalos po S. Mikniaus klėtimi įrengtame bunkerioje. Žemaitis jame dalyvavo kaip BDPS prezidiumo pirmininko pareigas einantis. Buvo pakeistas organizacijos vardas, pasivadinant Lietuvos laisvės kovos sąjūdžiu (LLKS) ir Vasario 16 d. priimta deklaracija, kurioje pabrėžtas Lietuvos valstybės tęstinumas ir aukščiausių tautos politinių organų okupuotos metu pripažinta vyriausia partizanų vadovybė. Atstaus Lietuvos nepriklausomybę iki seimo išrinkimo respublikos prezidento pareigas turėjo eiti LLKS tarybos prezidiumo pirmininkas ir sudaryti laikinąją vyriausybę. Iki naujos konstitucijos priėmimo Lietuvos valstybės atkūrimas turėjo būti vykdomas pagal 1922 m. konstituciją. Tą pačią dieną Žemaitis vienbalsiai buvo išrinktas LLKS tarybos prezidiumo pirmininku ir pakeltas į "laisvės kovotojo partizano generolo laipsnį". Taip po beveik penkerių metų kovos buvo sudarytas bendras pogrindžio centras, ir Žemaitis nuo to laiko tapo atsakingas ne tik už Lietuvos išlaisvinimą, bet ir už daugiau kaip dviejų tūkstančių partizanų gyvybę (180-184 psl.).

Tapęs LLKS vadovu, Žemaitis ėmė rengti jos statutus, keliavo iš bunkerio į bunkerį, lankydamas partizanus. Tuo metu (1949 kovo mėn.) vyko didžiulis žmonių trėmimas – išvežta apie 33,000, kurių tarpe buvo daug partizanų ir jų rėmėjų (182 psl.).

Birželio mėn. (1949 m.) Žemaitis gavo iš užsienio raštų, kuriuos atgabeno K. Pyplys, su J. Deksnio grupe 1949 m. gegužės mėn. išlėpęs iš Baltijos jūros prie Šventosios. Šių raštų tarpe buvo VLIKO ir J. Lukšos susitarimas Baden Badene. Žemaitis jį išsiuntinėjo LLKS tarybos nariams ir prašė pareikšti savo nuomonę. Tai užtruko pusanturą metų, nes tik 1951 m. birželio 3 d. Žemaitis pranešė A. Ramanauskui, kad tiems susitarimams pritarė trys ketvirtadaliai LLKS tarybos narių (225 psl.).

Tuo metu buvo pasmarkeję MVD kariuomenės siautėjimai ir J. Lukšos gaudynės. Žemaitis sužinojo apie J. Būtėno žūtį. Manė, kad ir J. Kukauskas žuvo. Taip pat patyrė, kad žuvęs ir B. Trumpys, atskridęs su J. Lukša, bet susitikti jam su Lukša buvo neįmanoma dėl MVD siautėjimo.

Artėjo žiema, ir Žemaitis ją praleisti apsispyto J. Palubeckio bunkerioje Šimkaičių girioje, Jurbarko rajone. Tuomet dar veikė apie 1000 partizanų (259 psl.). 1951 m. gruodžio 8 d. jis išėjo iš bunkerio pakvėpuoti grynu oru, bet staiga prarado sąmonę ir sukniubo. Atsipeikęs pasijuto esąs paralyžuotas: nebevaldė kairės rankos ir kojos. Vežti į ligoninę buvo neatsargu. Todėl jis buvo gailestingos sesers M. Žiliūtės slaugomas bunkerioje, kuriame išgyveno pusanturą metų – iki 1952 m. gegužės mėn., kai, čekistams apsupus bunkerį ir jį įmetus į gindomų dujų, jis buvo užmigdytas ir klabiais ištrauktas gyvas (261 psl.).

Patekęs į čekistų rankas, Žemaitis žinojo, koks likimas jo laukia. Todėl teisme jis siekė ne save išteisinti, bet paminėti MGB agentus, kad jų vardai paliktų istorijai. Todėl jis teisme pasakė: "Mano paaiškinimai betiksliai, nes jie nepakeis bylos. Aš turiu tik vieną prašymą: išskviesti į teismą papildomai du liudininkus – Algimantą Zaskevičių ir pilietį slapyvardė Sakalą". Ir čia jis paaiškino, kad Sakalas, t.y. K. Širvyš, "kai kalbėjosi su Vilčinsku apie permetimą į užsienį, buvo užverbuotas MVD ir pogrindžio nariu tada jau nebebuvo (358 psl.). Tačiau nė vienas jų nebuvo išskviesti, nes jie buvo "ilgalaikeje komandiruotėje".

Klemensas Širvyš, 1950 m. su J. Lukša atskridęs į Lietuvą, per susišaudymą su čekistais 1952 m. liepos mėn. buvo sužeistas, suimtas ir čekistų "operatyviai naudojamas" iki 1955 m. gegužės 24 d., kai buvo nuteistas 25 metams kalėti (356 psl. išnaša).

Tačiau tuo metu ne tik Širvyš buvo tapęs kolaborantu, bet ir tokie žymūs Žemaičio bendražygiai, kaip Mindaugo srities vadas J. Kimštas, "Tauro" apygardos vadas J. Jankauskas ir kiti buvo tapę MVD agentais. Tokiu būdu partizaninis pasipriešinimas, netekęs vadų, pakriko. Todėl Žemaičio žūties data laikoma organizuoto pasipriešinimo Lietuvoje pabaiga. Po to dar kurį laiką veikė tik pavieniai partizanai.

Nijolė Gaškaitė – Žemaitienė, ŽUVUSIŲJŲ PREZIDENTAS. Jono Žemaičio biografija. Redaktorė – Rima Mekaitė. Išleido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Vilnius, 1998 m., 312 psl. Tiražas 2000 egz.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Rašytojo Juozo Paukštelio (Prašinsko) 100-sios gimimo metinės paminėtos Maironio lietuvių literatūros muziejuje Kaune. Kaip rašo ELTA, renginyje dalyvavo rašytojo dukterė žurnalistė Valentina Paukštelytė, prof. Elena Bukelienė, kai kurie Kėdainių krašto žmonės, arčiau rašytoją pažinoję. Visi jie įdomiai pasidalino prisiminimais, kuriuos praturtino ten pat vykusio rašytojo suakčiais skirta paroda. J. Paukštelis gimė 1899 m. kovo 3 d. Titonių kaime, Linkuvos valsč. Gimnaziją baigęs Šiauliuose, universitetą Kaune. Studijavo literatūrą. Po studijų 20 metų mokytojavo Kėdainių gimnazijoje. Savo kūrinius pradėjo spausdinti 1922 m. periodikoje; vėliau leido atskiromis knygomis. Pagarsėjo 1939 m. parašytu romanu "Kaimynai". Vėliau už romanų trilogiją – "Jaunystė", "Netekė, saulele" ir "Čia mūsų namai" gavo valstybinę premiją. Mirė Lietuvoje 1981 m.

Mažosios Lietuvos fondas skelbia konkursą mokslo ar literatūros veikalui parašyti. Tematika turi apimti Mažosios Lietuvos ar Prūsos (Tvankestos) etnografiją, kalbą, kultūrą, literatūrą, istoriją, politiką ir kitas, ar ir visas čia paminėtas sritis. Premijai skirtas rankraštis turi būti apie 400 mašinėlės (ar kitom priemonė) rašytų puslapių lietuvių kalba ir apie 40 psl. santrauka kita kalba. Pristatomai trys rankraščio egzempliorai, kurie nebus grąžinami, nebent iš anksto susitarus. Dr. Vydušo \$5,000 (Kan.) premija gali būti skaldoma, gavus du premijotinus rankraščius. Rankraščiai atsiunčiami iki 2000 metų kovo 15 d. MLF valdybos pirmininko adresu: G. Šernas, 1096 Fifth Line, Adjala, R.R.1, Loretto, ON, L0G 1L0, Canada. Premijos ar premijų įteikimas įvyks Čikagoje 2000 m. rugsėjo mėn. Premijos mecenatas – buvęs MLF valdybos pirm. Vilius Pėteraitis. Inf.

"Kunigo Zdebskio malda" – taip pavadinta naujai išleista, Loretos Teresės Paulavičiūtės, MICD, paruošta, Katalikų akademijos išleista ir Kauno viešojoje bibliotekoje pristatyta (data neurodyta – "LA" nr. 46) knyga. Renginyje prasmingai sujungtas su vilnietės grafikės Laimos Griksaitės-Kėrienės spalvotų darbų paroda "Kryžiaus stotys" ir "Rožinė". Kun. Juozo Zdebskio (1929-1986) bičiulis ir bendražygis arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, kalbėjęs apie garbingąjį velionį, visiems palinkėjo dviejų dalykų, kad gyvenime nebūtų nei krislo melo, nei jokių kompromisų, kad stiprybę atrastume maldoje ir tikėjime. Kaip straipsnyje, pailiustruotame velionies nuotrauka, rašoma, kuniga "gyva Zdebskį pažinojo nedidelis ratas žmonių, o dabar apie šį, pasak jį pažinojusių, šventą žmogų jau parašytos keturios knygos".

Kauno Taikomosios dailės mokyklos muziejaus kampelis 1999 m.

Kauno Taikomosios dailės mokyklos moksleivių pagaminti baldai

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadienis, antradienis ir trečiadienis nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadienis nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadienis nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadienis nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradienis nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadienis ir penktadienis nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.3.25%	Asmeninės paskolas nuo 7.75%
180-364 d. term. ind.3.25%	Sutarties paskolas nuo 7.75%
1 metų term. indėlius3.50%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 7.75%
2 metų term. indėlius3.80%	1 metų GIC-mėn. palūk.3.25%
3 metų term. indėlius4.10%	1 metų GIC-met. palūk.3.75%
4 metų term. indėlius4.10%	2 metų GIC-met. palūk.4.10%
5 metų term. indėlius4.30%	3 metų GIC-met. palūk.4.20%
1 metų GIC-mėn. palūk.3.25%	4 metų GIC-met. palūk.4.25%
1 metų GIC-met. palūk.3.75%	5 metų GIC-met. palūk.4.55%
2 metų GIC-met. palūk.4.10%	RRSP, RRIF ir OHOSP3.00%
3 metų GIC-met. palūk.4.20%	RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.4.00%
4 metų GIC-met. palūk.4.25%	RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.10%
5 metų GIC-met. palūk.4.55%	RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.20%
RRSP, RRIF ir OHOSP3.00%	RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.4.00%	RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.4.55%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.4.10%	Taupomąją sąskaitą iki2.00%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.4.20%	Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.4.25%	Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.4.55%	Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.50%
Taupomąją sąskaitą iki2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING

Taisau ir įvedu

- Centrinės šildymo ir A/C sistemos
- Skalbimo mašinas, džiovintuvus
- Oro drėkintuvus (Humidifiers)
- Indų plovimo mašinas, viryklas
- Šaldymo sistemos, šaldytuvus

Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RUŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ

\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą
SKAMBINTI

905 545-8868 – Asta arba Beatas Brasai
Siuntiniai paimami iš namų nemokamai. Perduodame pinigus.
Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mieliai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS – PARDAVIMU AR PIRKIMU – sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker

Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

INGA JUODEŠKIENĖ (306 nr.), Lietuvos kariuomenei atstovaujanti bėgikė pačioje lenktynių pradžioje tarptautinėse pirmenybėse Noval Base Mayport Floridoje 1999 m. vasario 24 d. Nuotr. R. Gedeikos

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)
mokslo bei socialinės rūpybos biudžetas. Viena yra tikra, konservatoriai, vykdydami savo praeinimus paskelbtą programą, užpykdė Ontario darbininkų unijas ir vargiai įstengs susitaikyti prieš rinkimus.

Ryan Doige, dešimtmetis berniukas iš Aurora, Ontario, 1997 metais sužinojęs apie kūno organų palikimo galimybes, ne tik pats pasiūlė dovanoti savo organus po mirties, bet ir perkalbėjo visą šeimą, neišskiriant nei močiutės, pasirašyti dovanavimo kortelės. Po mėnesio berniukas mirė ir septyni žmonės paveldėjo jo kūno dalis: dviem akliem jaunuoliam buvo persodintos po vieną jo akių ragėnos ("corneas"); 30-metė diabetikė moteris gavo jo inkstą ir kasos liauką. Tai įgalino ją po 25 metų vėl gyventi normalų gyvenimą; 16-metis berniukas, gavęs jo plaučius, liko gyvas ir jau žaidžia ledo ritulį, 6 metų mergaitė gavo jo antrą inkstą ir galės lankyti mokyklą; 42 metų moteriai buvo persodinti jo kepenys ir dar kam atiteko jo keturi širdies vožtuvai. Balandžio 21 Doige ir dar septynioms šeimoms bus įteikti "Gift of Life" medaliai. Ryan Doige motina sakė, kad "būtų buvę sunku staiga nelaimėti ištikus apsispręsti apie organų dovanojimą, jei nebūtų apie tai kalbėta ir nuspręsta anksčiau. Žinant, kad ir po mirties galima padėti gyviesiems, palengvina netekimo skausmą artimiesiems".

Saskatchewan'o medicinos slaugės streikuoją, reikalaujamos didesnių atlyginimų ir geresnių darbo sąlygų. Provincijos parlamentas labai skubiai priėmė įstatymą, įsakantį slaugėms grįžti į darbą, tačiau slaugių unija atmetė parlamento sprendimą ir streikas tęsiasi. Atrodo, kad unijos narės šį sykį yra pasirošiusios nepasiduoti iki išsikovos sau geresnės darbo sąlygas. Streikuoti ruošiasi dar ir provincijos onkologijos skyrių pagalbini personalas. Susidariusios krizės metu dalis sunkesnių ligonių iš provincijos ligoninių perkelti į JAV, daugiausia į North Dakota ligonines.

Karinės aviacijos "Royal Canadian Air Force", veteranai šiemet švenčia 75 metų RCAF įsistatymo sukaktį. 1924 metais "The Royal Flying Corps", dalinys bendroje kariuomenės sudėtyje, atsiskyrė ir pasivadino RCAF. Antrojo pasaulinio karo metu RCAF išaugo iki 230,000

SPACESTAR PRINTING

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Prieinamos kainos, aukšta kokybė.

TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

narių ir vaidino didelį vaidmenį karo laimėjime. Dabar ir vėl karo aviacija sutirpo iki 13,500 narių ir yra sugrįžusi į bendrą kariuomenės sudėtį kaip "Air Division". Palyginimui, JAV aviacija ("Army Air Corps") 1947 metais atsiskyrė nuo armijos ir 1997 metais atšventė savo gyvavimo 50-metį vis dar kaip "US Air Force".

Kanados doleriui, kuris ilgą laiką tebuvo vertas mažiau 66 JAV centų, finansų specialistai pranašauja geresnę ateitį. Kanados valstybiniam bankui šiuo metu nesumažinus palūkanų lygio atgijo investuotojų pasitikėjimas ir net manoma, kad šią vasarą Kanados doleris gali priartėti prie 70 JAV centų vertės.

Sniegas, vėjas, ledo kruša Atvelykio sekmadienį po saulėto ir gražaus ryto nustebo pietinė Ontario provincijos dalį nuo Kincardine iki Toronto. Nuo 1 iki 8 cm sniego iškrito per kelias valandas, nors buvo pranašauta tik šiek tiek lietaus; vėjas nuvertė medžių, slidžių keliai trukdė judėjimui. Sekančią dieną pakilus temperatūra ir kaitri saulė nutirpdė beveik visą sniegą.

Holokausto aukų prisiminimas balandžio 13 dieną vyko žydų bendruomenės visame pasaulyje, o taip pat ir Kanadoje. Toronto "B'nai Brith Canada" suruošė viešą minėjimą prie paminklo Žuvusiems kovose netoli senosios rotušės ir keliose kitose vietose. Tų minėjimų tema buvo "Kiekvienas žmogus turi savo vardą" ir tikslas – pagerbti žuvusius holokausto metu, ypač tuos, kurie neturi artimųjų, kurie galėtų juos tinkamai paminėti bei priminti pasauliui žiaurų 6 milijonų nekaltų žmonių likimą.

"Blue Jays" balandžio 12 atidarė Toronto beisbolo sezoną laimėdami prieš Tampa Bay "Devil Rays" rezultatu 7:1. Tai jau aštuonioliktas sezono atidarymo laimėjimas prieš penkis pralaimėjimus. Šį sezoną Toronto rinktinė pradėjo su nauju treneriu, pradedant žymiausius žaidėjus, todėl ir pritraukė beveik mažiausią žiūrovų skaičių per dešimtį sezono atidarymų žaidžiant "Skydome" stadione – vos 37,000.

Finansų ministeris P. Martin neseniai priėmė Kanados didžiųjų bankų pirmininkus ir išklaušė jų siūlymus – sumažinti mokesčius ir leisti bankams laisviau tvarkytis – bei skundus, kad greitai didėjanti technologija bankams brangiai kainuoja. Nuo to laiko, kai P. Martin uždraudė didžiųjų bankų jungimąsi, santykiai tarp finansų ministerijos ir bankų buvo įtempti. Po šio susitikimo visi dalyviai teigė, kad santykiai pagerėjo ir pasiekta pozityvių rezultatų. G.K.

Nori susirašinėti

Natalija Juodytė, 45 m. amžiaus, nori užmegzti ryšius su Kanadoje gyvenančiais lietuviais. Rašyti adresu: Plechavičiaus 6-15, LT-3043 Kaunas, Lietuva, tel. 25-91-86.

Allstate DRAUDIMAS
4555 Hurontario St., Mississauga, Ont. L4Z 3M1

RAMUNAS (RON) VANAGAS

"Take Two Advantage"
planas sujungia namo ir automobilio draudimą, sumažina Jūsų įmokas

Darbo tel.: 905 502-6297
Namų tel.: 416 621-1261
"Cell": 416 825-4503

NAMO-AUTOMOBILIO-GYVYBĖS-TURTO DRAUDIMAI BEI "RRSP" PLANAI

Sportas

Žinios iš Lietuvos

– LKI pirmenybėse Kauno "Žalgiris" laimėjo praėjusią savaitę pirmąją dvikovą Kaune prieš Šiaulių "Šiaulius" 100:74 ir antrąją Šiauliuose 90:89. "Žalgiris", laimėjęs seriją 2:0, tapo baigmės dalyviu ir susitiks su "Lietuvos ryto" krepšininkais, kurie laimėjo seriją prieš Vilniaus "Sakalus" 91:75 ir 97:87.

– Lietuvos jaunučių vaikinių (gimusių 1983 m. ir jaunesnių) krepšinio rinktinė 15-ojo Europos čempionato atrankos pusbaigmės varžybų rungtynėse Graikijoje pralaimėjo Kroatijos krepšininkams 66:80, Slovakijos – 57:67, Vengrijos – 64:72 ir Lenkijos 42:50 ir į baigmės varžybas nepateko.

– Lietuvos dviratininkė Edita Pučinskaitė, 24 m., Belgijoje vykusiame pasaulio taurės varžybų ketvirtajame tarpsnyje "La Fleche Wallone" lenktynėse užėmė antrąją vietą, atsilikusi nuo vokiečių H. Kupfernagel per 13 sek.

– Kaunietė Gintarė Volungevičiūtė, 16 m., plaukianti olimpinės "Europa" klasės jachta, tarptautinėje regatoje Lenkijoje užėmė trečiąją vietą.

– Tarptautinėse boksų varžybose Suomijoje dalyvavo 11 valstybių rinktinės. Kaunietis V. Bičiulaitis (svorio grupė iki 60 kg) tapo nugalėtoju. Trečiąją vietą (iki 91 kg) užėmė Europos vicečempionas vilnietis I. Stapovičius.

– Lietuvos olimpinės šachmatų rinktinės narys vilnietis didmeistris Darius Ruželė dalyvavo Gelzenkirchen (Vokietija) vykusiose dviejose tradicinėse tarptautinėse varžybose. "Master Open" varžybose tarp 83 dalyvių D. Ruželė šventė pergalę. Rungtyniaujant šveicariška sistema (9 ratai) jis 7 partijas laimėjo, 2 sužaidė lygiomis ir surinko 8 taškus iš 9 galimų. "Ibis Master" varžybos vyko irgi šveicariška sistema (10 ratų). Tarp 76 dalyvių, tarp kurių buvo 5 didmeistrai ir 15 tarptautinių meistrų, galutinėje rikiuotėje D. Ruželė atiteko dešimtoji vieta.

– Šiuolaikinės penkiakovės pasaulio taurės trečiajame tarpsnyje Romoje Lietuvos atstovas Edvinas Krungolcas užėmė 11 vietą.

– Lietuvos lygos vyrų rankinio čempionais tapo Kauno "Granitas-Kausta". Antras – Kauno "Lūsis-akademikas", trečias – "Šiauliai-universitetas".

– Marijampolės žirgyno jojimo baigminės pirmenybės dėl Lietuvos respublikos taurės ir čempionato aukso medalį laimėjo su žirgu Etiketui jojęs kaunietis Irmantas Grikielis. Antrąją vietą iškovojo Šilutės rajono "Nemuno" žirgyno atstovas Stasys Jasas su žirgu Petišu. Trečiąją – Zigmantas Šarka su žirgu Žestu. V.P.

Skautų veikla

• Toronto "Rambyno" ir "Šatrijos" tūntai ruošia šv. Jurgio minėjimą balandžio 25 d. Lietuvos kankinių šventovėje, 9.30 v.r. organizuotai dalyvauja Mišiose, o po Mišių Anapiljo salėje vyks iškilminga sueiga. Kviečiami dalyvauti tėveliai, rėmėjai, draugai, skautininkai-kės. Visi renkami 9 v.r. parapijos salėje.

• Toronto Kaziuko mugėje visos skautų-čių draugovės iš savų paviljonų gautų pajamų sudėjo ir paaugojo Prisikėlimo parapijos persikėlimo fondui \$200, o iš skautininkų-kių didžiosios loterijos paaugojo \$500. Tai Kaziuko mugės gerasis darbelis. F.M.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

AKTYVAI per 112 milijonų dolerių

MOKA:

3.25% už 30-89 dienų term. indėlius
3.30% už 90-179 dienų term. indėlius
3.50% už 180-364 dienų term. indėlius
3.75% už 1 m. term. indėlius
4.10% už 2 m. term. indėlius
4.25% už 3 m. term. indėlius
4.35% už 4 m. term. indėlius
4.55% už 5 m. term. indėlius
3.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.10% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.35% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.60% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.80% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
4.10% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
4.35% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
4.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
4.60% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
4.80% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.00% už OHOSP (variable rate)
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.
3.75% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.
2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

IMA:

už asmenines paskolas nuo7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų6.15%
2 metų6.50%
3 metų6.60%
4 metų6.75%
5 metų6.80%

su keičiamu nuosimčiu6.00%

Duodame:

– asmenines paskolas iki \$250,000;
– ikimortgicijus iki 95% (kainoto turto);
– riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir
– komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiadienį nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadienis ir penktadienis nuo 9 v.r. – 8 v.v.
- Šeštadienis nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6

Telefonas: 416 532-1149

Etoticoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8

Telefonas: 416 207-9239

Sutton GROUP

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

Queen Travel International Ltd **ALGIS MEDELIS**

133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 Tel. 416 531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONĖS paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių. Bilietus dar vis parduodu pavasarinėmis kainomis.

Skrendantiems iki gegužės 31 kainanuo 925 dolerių.
Nuo birželio 1 d. įsigalioja vasaros kainos. Bilietai dabar parduodami pradedantnuo 1095 dolerių.

Skrendam per PARYŽIŲ, LONDONĄ, FRANKFURTĄ, HELSINKI, arba per kitus Jums tinkamus miestus. Teiraukitės! Užsisakykite jau dabar!

Pigiujių bilietų lėktuvuose yra neperdaugiau!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – kelionės sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Asmeniškai susitikti galima QUEEN TRAVEL įstaigoje trečiadieniais tarp 11 ir 17 val., arba kitu Jums tinkamu laiku iš anksto susitarus. Reikalui esant atvažiuosiu ir į Jūsų namus.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atliekiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBŲ DIENAS JŪS GIMINĖMS LIETUVIŲ TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !

Didžiosios "TŽ" loterijos aukotojai ir laimėtojai

1. P. Mališkauskas dovanotą dekoratyvinę lėkštę ir J. D. Petro-
nių dovanotą staltiesę laimėjo
J. Mackevičius, St. Catharines,
Ont., nr. 10673.
2. N. N. dovanotą paveikslą – J.
Budrys, Toronto, Ont., nr. 7504.
3. G. Bijūnienės dovanotas linines
užuolaidas ir S. Žiemietės do-
vanotą lininį rankšluostį – S.
Harris, Toronto, Ont., nr. 1208.
4. B. Marijošiaus paveikslą – B.
Biretienė, Scarborough, Ont.,
nr. 14756.
5. A. Vaitonienės megztą skarą ir
p.p. Kurpių dovanotą Čiurlio-
nio reprodukcijų komplektą –
A. Kuolas, Toronto, Ont., nr.
14812.
6. Galerijos "Nemunas" savinin-
kų dovanotą paveikslą – V.
Kazlauskas, Hamilton, Ont.,
nr. 0497.
7. Karolio Abramaičio medžio
drožinį – V. Šarka, Omaha,
NE, JAV, nr. 12839.
8. Valentinos Balsienės dekoraty-
vinį indą – V. Povylus, Ottawa,
Ont., nr. 7219.
9. V. A. Stanevičių dovanotą A.
Tamošaitienės paveikslą – B.
Morkūnas, Golden Valley, Ont.,
nr. 2168.
10. J. D. Petronių dovanotą staltie-
sę ir medinį kopyltstulpį – J.
Kulikauskas, Etobicoke, Ont.,
nr. 1365.
11. A. a. Albinos Štuopienės dowa-
notą austą paveikslą –
Lukavičius, Hamilton, Ont., nr.
14730.
12. Z. Didžbalienės dovanotą lova-
tiesę ir J. D. Petronių dovanotą
virimo knygą – nr. 14793.
13. A. Juozapavičiaus dovanotą
paveikslą – A. Bielskus, Euclid,
OH, JAV, nr. 11239.
14. Liudos Sendžikienės tautinę

lėlę – J. Lasys, Toronto, Ont.,
nr. 1150.

15. J. D. Petronių dovanotą audinį
ir p.p. Kurpių dovanotą Čiur-
lionio reprodukcijų komplektą –
A. Sagevičius, Etobicoke,
Ont., nr. 8320.

16. Galerijos "Nemunas" savinin-
kų dovanotą paveikslą – Luka-
vičius, Hamilton, Ont., nr.
14731.

17. Sofijos Pacevičienės dekoraty-
vinę "raku" sienos plokštę "Pa-
vasaris" – J. Rugys, Toronto,
Ont., nr. 9091.

18. Valentinos Balsienės dekoraty-
vinį indą – E. Stunguris, Toron-
to, Ont., nr. 9702.

19. V. A. Stanevičių dovanotą A.
Tamošaitio paveikslą – A. Au-
gaitis, LaSalle, Que., nr. 7370.

20. Antano Suprono rankšluostinę –
D. R. Puteris, Toronto, Ont.,
nr. 6267.

21. Piniginę dovaną \$250 – D. R.
Puteris, Toronto, Ont., nr.
6265.

22. Piniginę dovaną \$500 – V.
Montvilas, Toronto, Ont., nr.
9624.

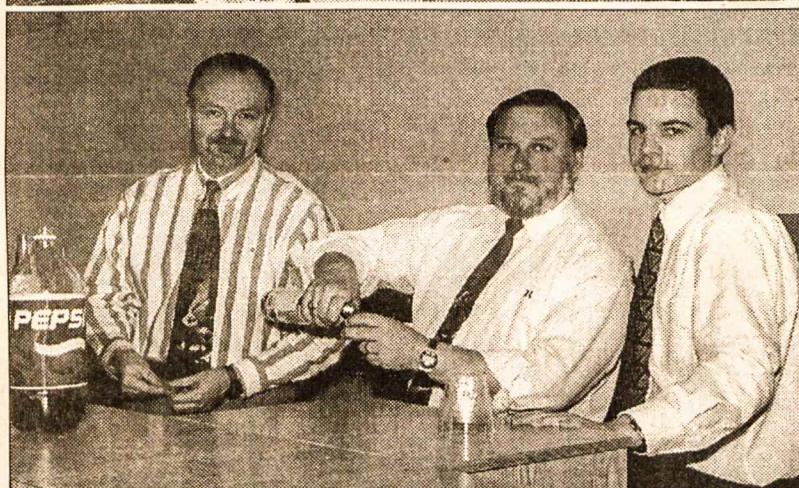
Mažoji loterijoje buvo tradi-
cinis "Napoleonas", kurį jau dau-
gelį metų iškepa S. Rakštienė, "Pa-
ramos" kredito kooperatyvo dowa-
nata pintinė su skanėstais. Prisi-
kėlimo parapijos kredito koope-
ratyvo dovanotas indas vaisiams,
V. Balūno keptas "Napoleonas"
bei dar keli gėrimų bei skanėstų
laimikiai.

NUOŠIRDŽIAUSIA PADĖ-
KA didžiosios ir mažosios loterijos
laimikų aukotojams.

"Tėviškės žiburių" spaudos va-
karo proga mūsų nuoširdūs rėmėjai
aukojo: \$100 – dr. R. Zabičiaus-
kas, I. P. Lukoševičiai, dr. R. A.
Karkas, dr. J. A. Sungailos, N. A.
Ankai, E. Delkuvienė (savo vyrui
a.a. Osvaldui Delkui prisiminti), G.
H. Lapa; \$70 – S. V. Balsevičiai;
\$50 – dr. B. Č. Joniai, S. Dalius, G.
R. Paulioniai, S. V. Piečičiai, dr.
A. S. Pacevičiai, O. V. Taseckai, A.
A. Vaičiūnai, D. L. Garbaliuskai,
V. F. Mockai, dr. S. Čepas; \$40 –
R. J. Ziūraičiai; \$25 – R. J. Pleiniai.

Loterijomis turtingas "Tėviškės žiburių" 49-tasis spaudos vakaras 1999 m. balandžio 10 d. Anapilio salėje (Mississauga, Ont.). Viršuje – "TŽ" darbuotoja G. Gaizutienė platina loterijos bilietus prie Lietuvos karininkų stalo; apačioje – dalis loterijos laimikų. Nuotr. B. Tarvydo

"Tėviškės žiburių" spaudos vakare veikė įvairių gėrimų bufetas. Viršuje – sėdi A. Šimonėlienė, stovi (iš kairės) R. Rusinienė, R. Jonaitienė ir V. Petrauskienė – bilietėlių gėrimams pirkti platintojos; apačioje – bufeto darbuotojai (iš kairės) A. Kaminskas, M. Rusinas ir T. Jonaitis. Nuotr. B. Tarvydo

SKAITYTOJAI PASISAKO

IŠ VILNIEČIO LAIŠKO

Dienos jau ilgesnės, laukiame žiemos pabaigos, kad nereikėtų mokėti už šildymą. Už šildymą ir karštą vandenį mums šiek tiek kompensuoja (pvz. už gruodį atleido 87 Lt iš 280 Lt). Žiemą už vieną mėnesį sumokame su visomis paslaugomis beveik visą vieno mūsų pensiją. Kita lieka maistui ir kitoms reikmėms pirkti. Taupome, kur tik įmanoma. Teatrų, koncertų, parodų ir kita nelankome, perkame be ko negalima apsieiti. Laimė, kad turime iš Jūsų visų drabužių, batų ir dar į kojine šiek tiek iškisę juodai dieniai. Tai vis Jūsų dėka. Ką gali žinoti, kokios nelaimės gali užpulti, o jų tikrai bus. Be to, sode užsiaugina šiek tiek daržovių ir ypač priekiniui, turime uogų ir obuolių, paruošime žiemai agurkų. Taip ir gyvename visai neblogai. Kad tik Dievas sveikatos duotų.

X.J., Vilnius

LEGENDOS KARTOJASI?

"TŽ" perskaičiau Antaninos Garmutės straipsnį "Kaip gimsta legendos?" Keistas mintis jis sukėlė. Kodėl kuriamos tokios legendos? Aišku, kad kuriamos siekiant apjuodinti ir apšmeižti rašytoją. O kodėl to siekiama? Ar ne todėl, kad visu jos knygų tematika ta pati – atskleisti užmirštą skaudžią tautos pokario istoriją, įamžinti laisvės kovotojų vardus, pasmerkti išdavikus ir sribus. Aišku, dar daug yra tos pračios juodųjų veikėjų, kuriems labai nepatinka tos knygos ir ta tematika. Jiems lyg ašaka gerklėje ta istorinė tiesa ir, aišku, istorinė apybraižų autorė.

Prisiminiau 1990 m. vykusį Antaninos Garmutės teismą Prienuose

už tai, kad ji spaudoje iškėlė faktą apie laiško atplėšimą ir atplėšinėtojos pavadino kirvarpomis. Susidarė kurioziška padėtis – buvo teisiama nukentėjusioji. Mat laiškininkės "pagalvojo", kad kirvarpomis pavadintos jos ir padavė į teismą dėl "garbės ir orumo įžeidimo". Apie šį įvykį rašiau "TŽ" straipsnyje "Absurdo spektaklis (1990.X.23, nr.43). Praėjo beveik 10 metų, bet man kažkodėl atrodo, kad šie įvykiai turi sąsajas. Ir tada, ir dabar "legenda" išaugo ir nieko – svarbu užsipulti rašytoją, ją apjuodinti, diskredituoti, gal net išgąsdinti.

Birutė Jonelienė, Prienai

TEISINGUMO IEŠKANT

"TŽ" 1999 m. 3 nr. vedamasis "Raidė užmuša" paskatino Jums parašyti. Taikliai pasakytą "Raidė užmuša", suprantama, ištatymo raidė. Taip ir mus, Lietuvos žemės savininkus, ištatymo dėl žemės neteisimumas žudo ir labai skaudina. Sulaukę nepriklausomybės nesulaukėme teisingumo. Mes – su Lietuva, mes – už Lietuvą, bet už teisingą Lietuvą. O dabar dažnai susimąstai: kas valdo Lietuvą, kokie žmonės sulindę į valdžios struktūras? Juk vienas Landsbergis visko negali padaryti. Latvijoje ir Estijoje žemės grąžinimo klausimai seniai išspręsti, o Lietuvoje teisingumas neatkurtas. Susidaro įspūdis, kad žmonės sąmoningai kiršinami, supriešinami vieniems išdalinant kitų žemes. O miesto teritorijoje žemė negrąžinama ir neišperkama, palikta taip, kaip buvo prie sovietų. Valdžia už mūsų žemės nuomą pasididžiulės sumas, o mes, tikrieji savininkai, nesam gavę nė cento.

Žemės šiaulių mieste savininkai

Įvairybės

Britų valdžia jau š. m. birželio mėnesį turės juodą sąrašą kraštų, kurie nebus gerai pasirenkami 2000-ųjų metus ir galėtų sudaryti pavojų britų turistams. Užsienio reikalų ministerija pavedė šimtams britų ambasadų ir konsulatų sudaryti galimų pavojų sąrašus. Šimtai orauosčių jau ištirti, bet duomenys nėra skelbiami, kad nekiltų panika spaudoje. Kraštai gali turėti problemų prastai tvarkomose oro uostuose, transporte, ligoninėse, bankuose, telekomunikacijose. Kraštai, kurie kelia rūpestį, pirmoje eilėje yra buvusios sovietų respublikos ir Pietryčių Azijos valstybės. Taip pat Malezija, Pietų Korėja, Argentina ir Brazilija. Britų viešbučių grupė "Hannover International" paskelbė, kad savo šešetą viešbučių tą naktį uždarys, nes personalas per brangiai kainuotų. Londone daug restoranų sako, jog tą naujų metų naktį bus uždaryti, nes nežinia kokios pasekmės gali būti iš to "millenniumbug". O patarnautojai nori tą naujų metų naktį labai didelio atlyginimo.

1998 m. rugpjūčio mėnesį britų mokslininkas Arpad Pusztai paskelbė nerimą sukėlusį pranešimą. Jis paruošė genetiškai manipuluotas bulves su baltymais, kurie bulves padarė vabzdžiams nepriimtinas. Jis toms bulvėms 10 dienų maitino žiurkes. Jų organai blogai veikė, ir imunitetas nusilpo, smegenų masė ėmė mažėti. Vietoj padėkos profesorius už tai buvo atleistas iš tarnybos. Tarptautinė mokslininkų grupė iš 13 kraštų šitą pranešimą keletą mėnesių tyrė ir paskelbė, kad profesorius Pusztai teisingai sako. Reikalavama tų bulvių neišleisti į britų rinką. Visi genetiškai manipuluoti organizmai (GGO) turėtų būti iš naujo tiriami.

Į Belgiją iki šiol yra įleidžiami tik soja pupelės, kukurūzai ir svėrės. Anglijoj jau parduodami negendantys pomidorai, auginami saldnesni moliūgai, ilgai išsilaikančios braškės, paprika, ananasai, bananai, pomidorai, bulvės, su pagausintais vitaminais pomidorai, kurių neėda vabzdžiai, morkos, obuoliai, kalafiorai ir cikorijos lapai. Tokie manipuluoti augalai padidina tik gamintojų pelną. Kas laukia vartotojų, dar nėra ištirta.

Prieš II Pasaulinį karą Belgija gamino per mažai maisto. Šiandien visko yra per daug. Šiuo metu Belgijoje auginama 7 milijonai kiaulių. Tos kiaulės yra genetiškai manipuluotos, kad turėtų labai liesą mėsą, nes vartotojai to nori. Tokios kiaulės yra labai nerviškos ir kai jas veža į skerdyklą, duoda dideles dozes nervus raminančių vaistų. Pagal vartotojų draugijos tyrimus tie vaistai palieka mėsą. Didelis klausimas, ar žmogui tai sveika? Be to, tokia kiaušiena yra kieta ir neturi jokio skonio. Z.T.

Toronto

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$50 aukojo S. Juškevičius (a.a. Irenos Juškevičienės 1 metinių proga).

A. a. Liudai Malvinai Šileikienė mirus, užjausdami jos sūnus Audrių, Juliją ir Antaną bei jų šeimas, netekus mielos mamos, uošvės ir močiutės "Kovai su vėžio liga Lietuvoje" aukojo: \$50 – B. Lyons, G. L. Matukai, A. L. Pacevičiai, D. G. Sakas, A. G. Valiūnai; \$25 – B. Stalioraitienė, dr. J. ir E. Čuplinskių šeima, G. R. Paulioniai, A. V. Žalnierūnai, C. R. Žalnierūnai, B. T. Stanuliai, dr. A. ir S. Pacevičiai; \$20 – dr. S. E. Čepai, E. H. Stepačiai, G. S. Krauskas, R. K. Velocci, B. J. Tamulioniai, dr. P. ir I. Lukoševičiai, A. Alg. Vaičiūnai, dr. R. ir A. Karkas, A. L. Šeškai, A. Lemežys, dr. J. ir R. Birgiolai, J. Mays, A. R. Pleiniai, A. T. Sakonai, V. Jonaitis, J. Pacevičienė, K. R. Poškus, E. M. Kazakevičiai, A. Wasowicz, L. V. Zubrickai, V. Kulikauskas, I. J. Ross, S. V. Piečičiai, dr. B. ir dr. Č. Joniai, A. Č. Empakeriai, L. V. Sendžikai, D. L. Garbaliuskai, J. O. Gataveckai, dr. A. ir A. Valadkos; \$10 – P. V. Dalindos, T. Zaleskiai, A. Valienė, A. Krauskas, D. Keršienė, I. Kairienė, E. Draudvilienė, J. S. Andriuliai, Ch. Dziuka, M. R. Yčas, E. Kriksčiūnas, Rm. Girdauskaitė, I. Paškauskienė, In. Paškauskas, L. Stosiūnas, E. Tribinevičienė, A. Kanapka, P. Krilavičius, V. V. Duobačiai, A. Puteris, R. Celejewska; \$5 – Al. A. Kuolai, M. Bernotienė.

Aukus surinko D. Keršienė ir M. Povilaitienė. M.P.

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
 Re/max West įstaigoje
 ilgiausiai dirbantis agentas
 ♦ 25 metų namų remonto patirtimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patirtimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
 1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
 Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
 Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
 1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
 Mississauga, Ontario L5G 3H7 Tel.: **905 271-7171**
 Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
 1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
 (Priešais Lietuvių Namus)
Tel.: 416 530-1070

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. O. ELVIKIS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
 (Orthodontist)
Telefonas
 2373 Bloor Street West **416 763-5677**
 (Prie Jane St.)

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
 B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
 27 John St., Second Floor
 Weston, Ontario M9N 1J4
 (arti Lawrence ir Weston Rd.)
 Lengvai pasiekiamas autobusu
 nr. 79 (Scarlett Road) nuo
 Runnymede požeminio stoties.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
 5110 Dundas ST.W.
 (tarp Islington ir Kipling gatvių)
 Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
 Fax 416 236-1809

CMD INSURANCE SERVICES INC.
 Dėl visų rūšių draudos, taip pat naujos automobilių ir namų draudos bei jau apdraustų automobilių ir namų draudos reikalais kreiptis į Rimą Drešerienę; dėl visų komercinių draudų – į Ričardą Drešerį.
 1945 Dundas St. E., Suite 215, Mississauga, Ontario, L4X 2T8
Tel. 905 624-4866, 1-800-665-3406
 FAX 905 624-8238
CMD Insurance Services Inc.

Astra Travel & Services Inc.
 1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus vakarais)
 Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
 * Keliones į Lietuvą * Keliones į šilto krašto * Draudą *
 * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
 * Dokumentų vertimą * Išskirtinių sutvarkymą ir išsiuntimą *
 * Didelės nuolaidas dažnai keliaujantiems *
 * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *
 Išperkant bilietus iki kovo 31 d., kaina į Lietuvą nuo \$999. Kelionė į Vilnių įskaitant skrydį, viešbutį, pusryčius, pervežimą (7 dienos) nuo \$1,325.
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

DABAR SU LIETUVA KAUBU ILGAI
 Tik **48** centai už min.
Skambinti į Lietuvą
 Greitas pajungimas, nėra „tax“ mokesčių, fiksuota kaina visą parą. Dėl platesnės informacijos ir pasiūlymų skambinkite mūsų konsultantams nemokamu tel.
1-888-615-2148
TELEGROUP

 AUTHORIZED AGENT OF Telegroup

Knygų rišykla "SAMOGITA"
 meniškai riša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
 3333 Grassfire Cres., Mississauga,
 Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

WALTER V. DAUGINIS
INSURANCE - DRAUDIMAS
 PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS NUO 1998 M. LAPKRIČIO 1 D.
KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
 300 North Queen St., Suite 105N
 Etobicoke, Ont. M9C 5K4
 (šiaurinė pusė Queensway, prieš Sherway Gardens)
 Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305
 Faksas 416 620-7584

Remkime lietuvų veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

MARGUTIS
PYSANKA – V.I.M. Inc.
 4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON. M8X 1X3
 Tel. (416) 233-4601 Fax (416) 233-3042

Siuntiniai laivu ir lėktuvu
TIESIOG Į VILNIŲ

Laivu

Lėktuvu

&

MES PRISTATOME!
MES GARANTUOJAME!
 Pristatymo kaina \$15 už siuntinį
Tel. (416) 233-4601

TORONTONT

Anapilio žinios

– Praeitą trečiadienį, balandžio 14, įvykusiame Tarybos susirinkime buvo iškelta įvairių minčių Kristaus gimimo 2000 metų sukakties minėjimo pasirošimui. Svarbiausia – kiekvieno vidinis atsinaujinimas. Patariama neužsikrauti ir kitiems neužkrauti neįmanomų pabrėžti ir nebūtinų nešti našų. Pagrindinis visų siekis tebūna – gyventi taip, kaip Dievas nori kad gyventume. Būtų gera, jei kiekviena šeima kasdieną susiburtų namuose bent trumpai maldelei (pvz. „Tėve mūsų“). Taipgi būtų gera, jei vienos su kitomis susibūrinčios pabendrauti šeimos, tų bendravimų metu paskirtų bent truputį laiko maldai ar dvasiniam pokalbiui.

– A. A. Stefa Jokubaitė, Stasio Jokubaičio sesuo, mirė Šiauliuose, palaidota Kelmėje.

– Motinos dienos pietūs bus Anapilio parodų salėje gegužės 9, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Bilietų kainos: suaugusiems – \$15, 7-12 m. amžiaus vaikams – \$8, o iki 6 m. amžiaus vaikučiams – nemokamai. Bilietai jau parduvinėjami sekmadieniais po pamaldų parapijos salėje, o šokiadieniais prašome kreiptis į Janiną Dzemionienę tel. 905 848-5236.

– Pirmosios Komunijos iškilmes mūsų parapijoje šiais metais bus birželio 6, sekmadienį, 9.30 v.r. Mišių metu. Pirmajai Komunijai vaikučius ruošia J. Dzemionienė.

– KLB solidarumo mokeskis mūsų parapijos salėje dar bus renkamas ateinančių sekmadienį, balandžio 25.

– Jaunųjų talentų koncertas Anapilyje bus balandžio 25, sekmadienį, 1 v.p.p. Kviečiami pasirodyti jaunieji šokėjai, skaitovai, deklamatoriai, muzikantai bei kitų meno sričių atlikėjai. Atlikėjus prašome registruotis pas Deimantę tel. 905 848-9628 arba pas Juliją tel. 905 615-8681.

– Delhi Šv. Kazimiero šventovėje Velykų proga buvo labai gražiai papuoštas Kristaus prisikėlimo altorius ir visa šventovė.

– Mišios balandžio 25, sekmadienį, 9.30 v.r. už Jonikų ir Jurkšų gimines; 11 v.r. už parapiją; Vasaagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už a.a. Bronių Vitkų, Delhi Šv. Kazimiero šventovėje – balandžio 24, šeštadienį, 3 v.p.p. už parapiją.

Išganytojo parapijos žinios
– Sekmadienį pamaldos 9.45 v. ryto.

– Gegužės 8, šeštadienį, 9 v. ryto kviečiame visus į talką pavasario darbams, metiniam šventovės ir aplinkos sutvarkymui. Malonėkite atsinešti grėblius ir t.t.

– Gegužės 15, šeštadienį, 8 v.r. iki 2 v.p.p. Moterų draugijos „bazaras“. Įvairūs daiktai ir drabužiai bus priimti šventovėje penktadienį, gegužės 14 nuo 6-8 v.v.

Maironio mokyklos žinios
– Balandžio 24 d. lituanistikos kursų mokiniai dalyvaus „International Languages Conference Youth Symposium“. Konferencija vyks Don Bosco mokykloje, 2 St. Andrews Blvd. Nuo 9 v.r. Katalikų mokyklų valdyba kviečia tėvus ir plačią visuomenę dalyvauti. KLB pirmininkas A. Vaičiūnas renginyje dalyvaus.

– Maironio mokyklos užbaigimo ir abiturientų išleistuvių bilietai gaunami pas Birutę Batriks pamokų metu arba skambinant tel. 905 271-1640. Užbaigimas įvyks Prisikėlimo parapijos salėje gegužės 28, penktadienį, 6.30 v.v.

Muziejaus archyvo žinios
Ši mėnesį archyve esančia biblioteka bei sociologinių studijų rankraščiai daug naudojosi Toronto universiteto doktorantūra ruošianti Kanados lietuvių. Nepamiršti ir gimnazistai – balandžio 24 d. muziejų ir archyvą aplankys Hamiltono lituanistikos kursų dalyviai su mokytoja O. Stanevičiute, o balandžio 25 d. muziejų aplankys prityrę skautai su skautais vyčiais. A. ir E. Valiūnai aukėjo \$100. muziejaus archyvo išlaikymui.

A. a. Magdalenos Krilavičienės atminimui pagerbti „Tremtinių grįžimo fundai“ aukėjo: \$50 – Vlodo Pivio šaulių kuopa Toronto; \$40 – P. Krilavičienės; \$25 – T. ir B. Stanuliai; \$20 – S. ir M. Bušinskai, S. Bartusevičienė, B. Legg, V. ir V. Valiuliai, V. ir M. Butrimai, O. Dementavičienė, L. ir P. Murauskai, P. ir A. Petrauskai, L. Stosiūnas, P. ir A. Adomaičiai.

Aukas surinko M. Povilaitienė.

KLK moterų dr. jos centro valdyba
Agotos Babeckienės 80-tojo gimtadienio proga Regina Berzinienė ir vaikai Vaikų centrams Lietuvoje aukėjo \$80. O.G.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Per 10.15 v. Mišias giedojo parapijos jaunimo grupė, vad. muz. D. Viskontienės.

– Šv. Raštas, Senasis ir Naujasis Testamentas vienoje knygoje, išleistas Lietuvoje, jau platinamas mūsų parapijoje. Kaina \$35. Šios knygos pristatymas įvyks gegužės 2, šeštadienį, 4 v.p.p. Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Bus paskaita ir meninė dalis. Popietę rengia parapijos religinė sekcija.

– Balandžio 16 d. iš mūsų parapijos palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse a.a. Kęstutis Budrevičius, 76 m. amžiaus. Paliko pusbrolių Vyslaudą Sendžiką su šeima ir seserį Salomėją Garmienę. Lietuvoje mirė a.a. Adolfas Gaputis, Kazio Gapučio brolis.

– Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimą rengia parapijos tarybos labdaros sekcija š.m. balandžio 28-29 d.d. parapijos salėje. Daiktus prašo pristatyti į salę dieną prieš išpardavimą. Išpardavimo metu bus parduvinėjami pyragai. Jei kas galėtų iškepti pyragų, labdaros sekcija bus labai dėkinga.

– „Kretingos“ stovyklavietės paruošimo darbai vasaros stovykloms prasidės gegužės 29 d. ir tęsis kiekvieną savaitgalį iki stovyklos pradžios. Kas galėtų prisidėti savaitgaliais prie remonto darbų, skambinti Raimundui Šiaučiliui tel. 625-5184, prie kitų darbų – Rūtai Jaglowitz tel. 622-9199. Stovyklavietės priežiūros sekcijos pirm. Jonas Nešukaitis organizuoja darbo išvykas ir darbo dienomis. Kas galėtų prisidėti, prašome jam skambinti tel. 691-7798. Norintys būti stovyklų vadovais, prašome paduoti prašymus Linai Kulavienei iki gegužės mėn. pabaigos. Stovyklų laikas: lietuviškai kalbantiems vaikams liepos 4-17 d.d., lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams – liepos 18-31 d.d. Jaunų šeimų stovykla prasidės liepos 31 ir tęsis iki rugpjūčio 7 d. Informaciją teikia Lili Steer 740-3689.

– Mišios sekmadienį, balandžio 25: 8.15 v.r. už Kaunų šeimos mirusius; 9.15 v.r. už a.a. Vincą ir Petronėlę Radvilus; 10.15 v.r. už a.a. Pijų Jurkšaitį, už a.a. Edvardą Punksį, už a.a. Kostą Valančių; 11.30 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

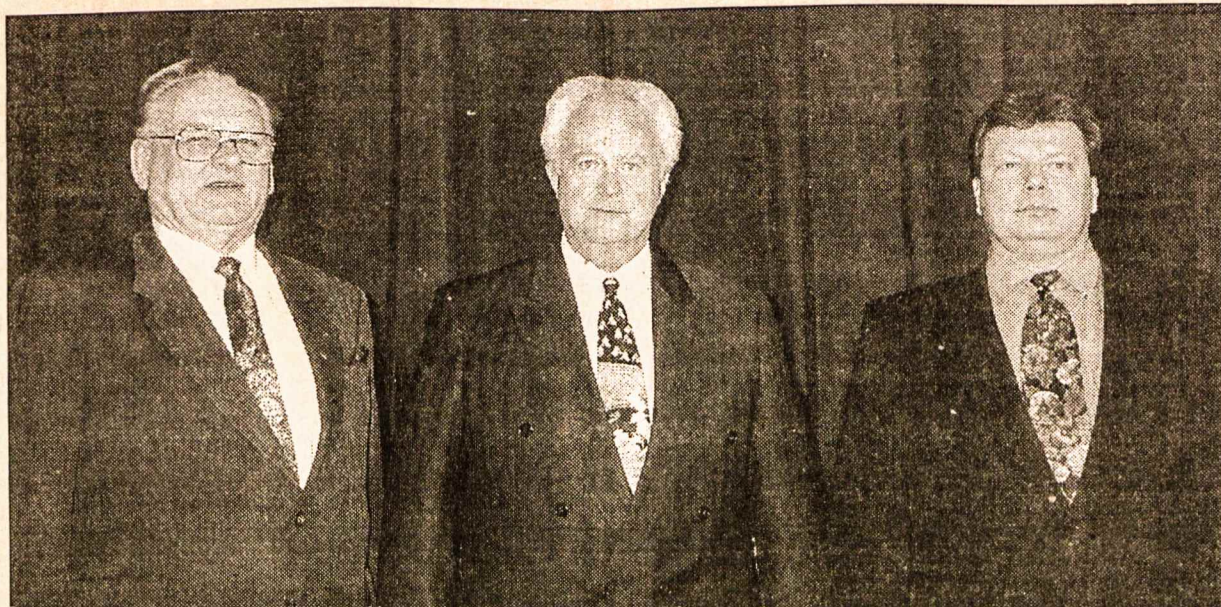
Lietuvių Namų žinios
– Sekmadienio, balandžio 18 d. popietėje dalyvavo 196 asmenys. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN moterų būrelio narė S. Cipiliuskienė.

– Valdžbos posėdis – gegužės mėn. 6, ketvirtadienį, 7 v.v.
– Balandžio 11, sekmadienį, 1 v.p.p. įvyko iškilmingi vėlykiniai pietūs. Dalyvavo daugiau kaip 300 asmenų. LN moterų būrelio pirmininkė V. Balsienė pasveikino susirinkusius, pristatė kvietus svečius ir padėkojo už atsilankymą. Pirm. E. Steponas LN valdybos vardu pasveikino susirinkusius ir padėkojo moterų būreliui už ypatingai gražiai papuoštą Kar. Mindaugo menę ir už trūsą ruošiant Velykų stalo renginį. Nuotaikingą meninę programą atliko „Angeliukų“ choras, vadovaujamas N. Benotienės, akompanuojant muz. J. Govėdū. Velykų stalą palaimino ir invokaciją sukalbėjo kun. Eug. Jurgutis, OFM. Vaisės buvo paruoštos Vyt. Birštono. Pirmininkavo Jonas Andrulis, sekretoriavo Angelika Sungailienė. Buvo išklausyti pirmininko, įžidninko ir revizijos komisijos pranešimai, o taip pat ir parapijų klebonų ar tarybų pirmininkų pranešimai. Išrinkta nauja vadovybė. (Plačiau kitame „TŽ“ nr.). DI.

Pasaulinės gydytojų federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos draugijos pirmininkė dr. Alina Šaulauskienė, pavaduotoja dr. Janina I. Tartilienė, Vilniaus arkivyskupijos šeimos centro direktorė Marija Einorienė ir Leidybos ir informacijos centro „Už gyvybę“ direktorė Birutė Obelenienė, lydimos dr. O. Gustainienės, balandžio 12 d. lankėsi „Tėviškės žiburių“ redakcijoje, paliko literatūros ir papasakojo apie savo veiklą Lietuvoje bei viešnagės tikslą Kanadoje. Jos čia visą savaitę dalyvavo tarptautinėje federacijos konferencijoje, į kurią savo atstovus-ės buvo atsiuntusios 33 valstybės. Lietuvoje sąjūdis „Už gyvybę“ randa pritarimo dvasininkų bei medikų sluoksniuose, bet yra ir priešingo nusistatymo. Dalis Lietuvos gydytojų yra atlikusi Hipokrato priesaiką. Draugija finansinės paramos susilaukia ir iš užsienio valstybių. Pagal išgales draugija visokeriopai remia Vilniaus ir Kauno arkivyskupijos, kitos vyskupijos bei pavieniai kunigai.

Lietuvos istorijos institutas Vilniuje atsiuntė „TŽ“ laišką, kuriame jos direktorius prof. A. Tyla pranešė, kad jo įstaiga per šio savaitraščio bendradarbi A. Laučką yra gavusi „TŽ“ komplektus iki 1999 metų.

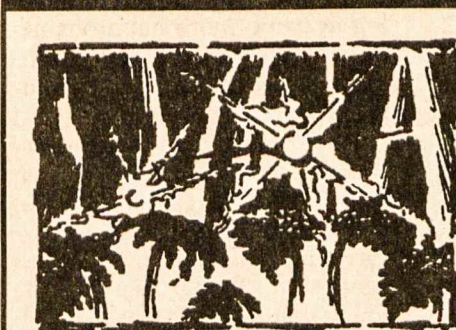
„TŽ“ bendradarbi Sofija Šviesaitė iš Mažeikių, sveikindama „TŽ“, įžengusi į 50-sius veiklos metus, atsiuntė juostą su įrašu – „Tėviškės žiburiai 50 Lietuva“, albuminį leidinį „Jonas Paulius II Lietuvoje“ ir cilėrašį, kuriame sako: „*Svietiet, spinduliuot darganoj rudeni / Špeiguose, sniegnuose, kančiose naktų... / Nors pavargę širdys daužė krūtinę, / Tėviškės žiburėliai buvot kartu!*“

Toronto Lietuvių Namų valdybos pirm. E. STEPONAS, Ontario parlamento narys D. SHEA, Slaugos namų statybos komiteto pirm. R. JUODIS. D. Shea pastangomis Slaugos namų statybai iš Ontario valdžios gauta 2.4 milijono dol. parama

Nuotr. V. Kulnio

VOLUNGĖ MALONIAI JUS KVIEČIA Į VAKARONĘ KARTU SU BOSTONO ETNOGRAFINIU ANSAMBLIU SODAUTO

Paparčio Žiedas

š.m. balandžio 24, šeštadienį, 7 v.v.
Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College St., Toronto

Įėjimas: \$20 asmeniui; \$15 pensininkams

Bilietai užsakomi pas
J. Adamonytę tel. 416 763-4013

Kviečiame visus į Toronto lietuvių jaunimo ansamblio „GINTARAS“

METINĮ KONCERTĄ

"Tau, motinėle"

1999 m. gegužės 9, sekmadienį, 4 v.p.p.

Anapilio salėje

Programoje – visos „Gintaro“ šokėjų grupės, dainininkai, kaimo kapela.

Bilietai platinami sekmadieniais parapijos arba pas J. Vingelienę

tel. 416 233-8108. Įėjimas \$10. Vietos numeruotos.

„Gintaro“ tėvų komitetas

„Romuva Inc.“ metinis narių susirinkimas

– 1999 m. balandžio 27, antradienį, 7 v.v. Toronto Lietuvių Namuose. Kviečiame visus narius jame dalyvauti.

„Romuvos“ valdyba
Anapilio sodybos korporacijos metinis narių susirinkimas įvyks š.m. balandžio 28, trečiadienį, 7 v.v. Anapilio parapijos salėje. Nesusirinkus kvorumui, už pusės valandos yra šaukiamas kitas susirinkimas, kuris, nežiūrint dalyvaujančių narių skaičiaus, bus teisėtas. Valdyba

Kanados lietuvių katalikų centro suvažiavimas įvyko 1999 m. balandžio 17 d. Jaunimo centre Hamiltone. Jis pradėtas pamaldomis Aušros Vartų šventovėje. Suvažiavimo intencija Mišias atnašavo, pasakydamas ir pamokslą, Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juvenalis Liauba, OFM, su Londono lietuvių parapijos klebonu kun. Kazimieru Kaknevičiumi. Pirmininkavo Jonas Andrulis, sekretoriavo Angelika Sungailienė. Buvo išklausyti pirmininko, įžidninko ir revizijos komisijos pranešimai, o taip pat ir parapijų klebonų ar tarybų pirmininkų pranešimai. Išrinkta nauja vadovybė. (Plačiau kitame „TŽ“ nr.). DI.

Pasaulinės gydytojų federacijos „Už žmogaus gyvybę“ Lietuvos draugijos pirmininkė dr. Alina Šaulauskienė, pavaduotoja dr. Janina I. Tartilienė, Vilniaus arkivyskupijos šeimos centro direktorė Marija Einorienė ir Leidybos ir informacijos centro „Už gyvybę“ direktorė Birutė Obelenienė, lydimos dr. O. Gustainienės, balandžio 12 d. lankėsi „Tėviškės žiburių“ redakcijoje, paliko literatūros ir papasakojo apie savo veiklą Lietuvoje bei viešnagės tikslą Kanadoje. Jos čia visą savaitę dalyvavo tarptautinėje federacijos konferencijoje, į kurią savo atstovus-ės buvo atsiuntusios 33 valstybės. Lietuvoje sąjūdis „Už gyvybę“ randa pritarimo dvasininkų bei medikų sluoksniuose, bet yra ir priešingo nusistatymo. Dalis Lietuvos gydytojų yra atlikusi Hipokrato priesaiką. Draugija finansinės paramos susilaukia ir iš užsienio valstybių. Pagal išgales draugija visokeriopai remia Vilniaus ir Kauno arkivyskupijos, kitos vyskupijos bei pavieniai kunigai.

Lietuvos istorijos institutas Vilniuje atsiuntė „TŽ“ laišką, kuriame jos direktorius prof. A. Tyla pranešė, kad jo įstaiga per šio savaitraščio bendradarbi A. Laučką yra gavusi „TŽ“ komplektus iki 1999 metų.

„TŽ“ bendradarbi Sofija Šviesaitė iš Mažeikių, sveikindama „TŽ“, įžengusi į 50-sius veiklos metus, atsiuntė juostą su įrašu – „Tėviškės žiburiai 50 Lietuva“, albuminį leidinį „Jonas Paulius II Lietuvoje“ ir cilėrašį, kuriame sako: „*Svietiet, spinduliuot darganoj rudeni / Špeiguose, sniegnuose, kančiose naktų... / Nors pavargę širdys daužė krūtinę, / Tėviškės žiburėliai buvot kartu!*“

Maloniai kviečiame atsilankyti į literatūros popietę

š.m. gegužės 2, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namų Gedimino menėje

Savo kūrybą skaitys:

ANTANAS ŠILEIKA

EDITA PETRAUSKAITĖ

IRENE GUILFORD

Įėjimas – laisva auka.

Rengia – LN kultūros komitetas

„Pavasaris su daina“

Toronto pensininkų klubo choro

„DAINA“, vadovaujamo muz.

LILIJOS TURŪTAITĖS,

KONCERTAS

įvyks 1999 m. gegužės 2, sekmadienį, 4 v.p.p.

Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College St.

Bilietai gaunami prie įėjimo. \$10 asmeniui.

Visus kviečiame atsilankyti

Lietuvių kredito kooperativas

PARAMA
praneša, kad

dėl didelio narių pareikalavimo yra pastatyta daugiau

ASMENINIŲ SAUGOS DĖŽUČIŲ

(safety deposit boxes).

Dėl išnuomojimo prašome kreiptis į naująjį skyrį,

2975 Bloor St.W. (prie Royal York)

tel. 416 207-9239

Tremtinių vaikaičių mokyklai „Lietuvių Namai“ Vilniuje I. Kalievičienė padovanojo Lietuvos vėliavą, aprangą, patalynę ir paaukojo \$50; P. Kisielienė paaukojo \$1,000; dr. M. ir dr. J. Uleckai – \$100. A.S.

Atitaisydas. „TŽ“ 15 nr. kronikoje paskelbtų aukų „Tremtinių grįžimo fondui“ sąrašą aukojusi \$50 a.a. Vinco Radzevičiaus atminimui turėjo būti A. Buragienė.

Stasj Jokubaitį, šaulių bei lietuvių visuomenės veikėją, Kanados liberalų partijos narį, š.m. balandžio 10 d. atšventusi 80-tąjį gimtadienį, sveikino Kanados ministeris pirmininkas Jean Chretien, parlamento narė Sarmite D. Bulte ir kiti.

• Namai be lietuviškos spaudos – pilis be tautinės šviesos

MONTREALQUE

Velykų stalas per Atvelykį buvo suruoštas Auros Vartų parapijos salėje Katalikių moterų draugijos. Į pavasarinėmis gėlėmis, karklų „katinukais“ ir žalumynais išpuoštą salę gausiai rinkosi svečiai. Visiems susiradus prie stalų vietos, draugijos pirmininkė Genovaitė Kudžmienė trumpu žodeliu pasveikino susirinkusius, pabrėždama, kad šis renginys jau yra dvidešimt šeštas ir, žinoma, paskutinis šiame šimtmeityje. Meninę programą atliko lituanistinės mokyklos mokiniai gražiai ir aiškiai padėklamuodami eilėraščius bei drąsiai padainuodami keletą dainelių. Už tai kiekvienas programos dalyvis gavo ypatingą kiaušinių, o mokykla – 100 dolerių. Po šios programos kun. Izidorius Sadauskas, SDB, palaimino dalyvius ir valgius. Vienas ilgiausias stalas buvo pilnas įvairiausių šaltų valgių, o kitas, kiek trumpesnis, apkrautas gražiaisiais tortais. Tenka girdėti, kad nebėra galingių dirbti moterų. Valgiai perpildyti stalai tas abejonės išblaškė. Svečiai neskubėdami vaišinosi. Per tą laiką buvo praversta loterija, sutelkdamai kai kuriems didesnei ar mažesnei džiaugsmai. Norintieji galėjo nusipirkti Reginos Piečaitienės atvežtų ir šiam renginiui paaugotų Lietuvoje keptų „baravykų“. Po pirmininkės padėkos dalyviams visi skirstėsi patenkinti, tikė-

damiesi po metų ta proga vėl susitikti.

Genutė Montvilienė ilgus metus dirbo „Nepriklausomos Lietuvos“ redaktorės dėšine ranka. Šią vasarą kelia sparnus arčiau savo vaikų į Hamiltono „Rambyną“. „Nepriklausoma Lietuva“ vietoj tradicinio spaudos vakaro rengia popietę gegužės 2 d. po pamaldų Aušros Vartų parapijos salėje – atsisveikinimą su savo darbuotoja. Prie šio renginio mielai prisideda „Vaivorykštės“ moterys, nes G. Montvilienė buvo labai aktyvi jos narė. Rengėjai prašo, kad dalyvaujantys šioje popietėje iš anksto praneštų Leonui Balaišiui tel. 514 366-8259.

Anksčiau buvo skelbta, kad aukštesniųjų mokyklų Montrealio srities parodoje bronzos medalį laimėjo lietuvis su bendradarbiu. Dabar paaiškėjo, kad toje parodoje už savo projektą aukso medalį laimėjo Michelle Aboud, Nijolės Jungmeisterytės ir Joseph Aboud dukterė, su savo drauge.

„Dainavos“ ansamblis iš Alytaus liepos 9-18 d.d. dalyvauja Drummondville tarptautiniame folkloro festivalyje. Tariamasi dėl jų apsilankymo Montrealyje. Ansamblis susideda iš 32 asmenų ir jam vadovauja Romualdas Ambrozevičius. B.S.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Seize, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

SPECIALIOS DRAUDIMO KAINOS

AUTOMOBILIAMS,
kurių vairuotojai yra 55 metų amžiaus ar daugiau, neturėję nelaimių.

NAMAMS,
naujiems ir atnaujintiems, gerai išlaikytiems, savininko gyvenamiems arba nuomojamiems.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545

FAX: 722-3546

Įvairios žinios

Amerikos lietuvių fondo metinis suvažiavimas įvyks balandžio 24 d. Pasaulio lietuvių centre, Le-monte, IL. Tarp kitų klausimų bus svarstomas ir suvažiavimuose negalinčių dalyvauti įgaliojimų teisėtumas. V.N.

Metinis Tautos fondo narių susirinkimas įvyks 1999 m. gegužės 8 d. Kultūros židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 9 val. ryto Tėvų pranciškonų koplyčioje Mišios Tautos fondo rėmėjų intencija. 10 val. ryto susirinkimo pradžia. Vyks rinkimai į TF tarybą ir revizijos komisiją. Tautos fondo vadovybė maloniai kviečia visus Tautos fondo narius dalyvauti. Inf.

Ontario Ministry of Consumer & Commercial Relations (vartotojų ir verslo ryšių ministerija) teikia informaciją apie sutartis, kurias vartotojai pasirašę net sumokėję pinigų, gali atšaukti pagal provincijos „Prepaid Services“ (apmokėtų paslaugų) įstatymą. Šis įstatymas leidžia per penkis dienas po sutarties pasirašymo registruotu laišku pareikalauti sumokėtų pinigų grąžinimo per 20 dienų. Taip pat įteigė per didelį pardavėjų spaudimą „prikalbinti“ pasirašę sutartį už paslaugas, gali ją atšaukti 6 mėnesių laikotarpyje pagal „Business Practices Act“. Smulkesnę informaciją galima gauti iš ministerijos tel. 416 326-8555 Toronto, arba iš toliau skambinant nemokamai tel. 1-800-268-1142. Ministerijai skambinant tuo telefonu taip pat galima įsigyti informaciją apie finansines paslaugas „credit counselling“. Interneto adresas www.ccr.gov.on.ca Inf.

Pietų Amerikoje gyvenantiems ir mažiau pasiturintiems lietuviams kurį laiką „Tėviškės žiburiai“ buvo siuntinėjami nemokamai. Brangstant spausdinimo ir persiuntimo paslaugoms, per metus susidaro gana daug išlaidų. Laikraščio leidėjai būtų dėkingi, jei atsisrastų geradarių, apmokančių aukščiau paminėtiems tautiečiams prenumeratas. Adresus galima gauti „TŽ“ administracijoje. Jų yra 26.

DAŽYMO bendrovė ieško dažytojų, kurie norėtų dirbti už valandinį atlyginimą, arba tokių, kurie būtų atlyginami už atliktą darbą (piecwork). Skambinti tel. 905 814-8629.

REIKALINGA moteris prie dviejų metų mergaitės, turi gyventi kartu. Skambinti tel. 416 535-8519.

IEŠKOME auklės 2 metų berniukui Mississauga. Prašome skambinti tel. 905 282-9102.

ATLIEKAME įvairiausių namų vidaus bei išorės remontus ir dekoravimus. Skambinti Zeniui tel. 905 301-7513 arba 905 301-3729.

VASAGOJE netoli pranciškonų stovyklos išnuomojamas privatus butas su atskiru įėjimu ir visais patogumais. Tinkamas 2-3 asmenims. Gera vieta žvejoti ir keli žingsniai iki paplūdimio. Skambinti tel. 416 531-4089 Bronei.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU stalius, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei patalynų bendrovė, atlieka įvairius stalius, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonias kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos priemonės kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

atlieka įvairiausių